

การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร

ปริญญาณิพนธ์
ของ
วิลาวรรณ์ ทวีขศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๕๑, ๑๖๑

๑๗๑

๑๘

การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัด ชุมพร

บทคัดย่อ

ของ

วิลาวรรณ์ ทวีชศรี

18 ก.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2546

๕๕๗๐๙๔

วิลาวรรณ์ ทวีศรี.(2546) การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ชวลิต รวยอาจิด

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัด ชุมพร โดย 1) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน 3) เพื่อศึกษาคำนำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน และ 4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 340คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 10คน ที่ได้มาจากการสุ่มจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มี เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา กลุ่มตัวอย่างได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ(Multiple Correlation Coefficient) และการทดสอบค่าที (t-test for dependent Simples)

ผลการศึกษาพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
2. เพศ และการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. คำนำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัย เพศ และ อิทธิพลจากโทรทัศน์ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคำนำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ ของการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF ATTITUDES AND ATTITUDE CHANGE TOWARD THE OPPOSITE SEX
RELATIONS OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS OF
SRIYAPAI SCHOOL IN CHANGWAT CHUMPORN

AN ABSTRACT
BY
WILAWAN THAVICHASRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2003

Wilawan Thavichasri.(2003). A study of Attitudes and Attitude Change toward the Opposite Sex Relations of Mathayom Suksa II Students of Sriyapai School in Changwat Chumporn .
Master thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok :
Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Assist Prof.
Dr. Nanthana Wong-in, Mr. Chawalit Ruayajin

The purposes of this research were to study attitudes and attitude change toward the opposite sex relation of Mathayom Suksa II students of Sriyapai school in Changwat Chumporn. The study was conducted in order to accomplish the following objectives. The first was to measure the students attitudes toward the opposite sex relations. The second was to determine factors related to students attitudes toward opposite sex relations. The third was designed to examine the influence of the research on the students' attitudes toward the opposite sex relations. The fourth was to compare the opposite sex relations of the students before and after participating in the rational-emotive group counseling program. The population of this study were 340 Mathayom Suksa II students. The subjects of ten students were randomly selected from Mathayom Suksa II student whose attitudes toward opposite sex relations were lower than twenty-fifth percentile. The subjects were then participated in the rational-emotive group counseling program. The research instruments were a questionnaire of the students' attitudes toward opposite sex relations, a questionnaire of factors related to students' attitudes toward opposite sex relations and the program of rational-emotive group counseling. The data were analyzed by Pearson product moment correlation and multiple correlation and t t-test for dependent Samples.

The results of the study were as follows:

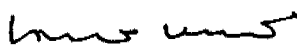
1. The mean scores of attitudes toward opposite sex relations of the students were high.
2. The students attitudes toward opposite sex relations scores were significantly correlated to their gender and parental child- rearings at .01level but did not have correlation with other factors.
3. Analyses revealed that the following factors significantly predicted the students attitudes toward opposite sex relations at .01 level were "students' gender and the influences of television broadcast in relation of the opposite sex relations" and at .05 level was " the parental child- rearings".
4. The attitudes toward opposite sex relations of the students participated in the rational-emotive group counseling significantly increased at .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร

ของ
นางสาววิลาวรรณ ทวีชตรี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

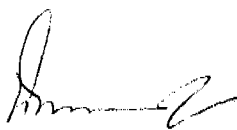

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพรณ์ หะวานนท์)

วันที่.../...เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

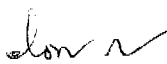
.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ขวลิต รวยอาจิณ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ ประธานคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ที่ได้เอาใจใส่ ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามตรวจทานแก้ไขอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน และอาจารย์ ชวลิต รวยอาจิ้น ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบการใช้สถิติและการแปลผลและตรวจทานแก้ไขด้วยความกรุณาตลอดจนทำให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่ได้กรุณาหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความสะดวก ประหยัดเวลา และง่ายต่อการศึกษา และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ตลอดจนกรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม และขอบพระคุณ ดร.ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

และขอขอบคุณ อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม และตรวจทานเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2545 ที่เห็นความสำคัญในการศึกษาและเข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างพร้อมเพรียงทุกครั้ง และขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2545 ที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว พี่ๆทุกคน และผู้มีพระคุณ รวมทั้งหลายๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณผจงมาศ ทองย้อย ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอและให้ที่พักเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้หากมีประโยชน์กับผู้ใด ผู้ศึกษาขออุทิศให้กับ บิดา มารดา และคุณยุวดี ทวีขศรี ที่สนับสนุนและให้ความสำคัญกับการศึกษามาโดยตลอด

วิลาวรรณ ทวีขศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า..... 5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า 5
	ตัวแปรที่ศึกษา 5
	นิยามศัพท์เฉพาะ 7
	กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า 9
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า 10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและการคบเพื่อนต่างเพศ..... 11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ..... 20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ..... 29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู 30
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเพื่อน..... 33
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อและอิทธิพลจากสื่อ 37
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล - อารมณ์..... 39
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม..... 51
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 57
	ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 57
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า..... 57
	วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า..... 58
	วิธีดำเนินการศึกษา 65
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 71
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 71
	การวิเคราะห์ข้อมูล 72
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 72

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	81
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	81
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	81
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82
✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การดำเนินการทดลอง.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
✓ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	83
อภิปรายการศึกษาค้นคว้า.....	84
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก.....	102
ภาคผนวก ข.....	106
ภาคผนวก ค.....	160
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	164

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest Posttest Design.....	66
2 วันที่ เวลา การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....	66
3 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศ.....	73
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศและเจตคติต่อ การคบเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	75
5 ความสัมพันธ์ ระหว่าง เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อน และสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	77
6 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2.....	79
7 ผลการเปรียบเทียบ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของเจตคติของไทรแอนดิส	22
2. ภาพประกอบ 2 แบบการฝึกคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง	47

บทที่ 1

บทนำ

เยาวชนหรือวัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญวัยหนึ่งของชีวิตมนุษย์เพราะเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การพัฒนาทางร่างกายของวัยรุ่นมีลักษณะเด่นอยู่ 2 ประการคือ การเจริญเติบโตทั้งส่วนสูงและน้ำหนัก ส่วนอารมณ์เด็กวัยรุ่นมีลักษณะอารมณ์หรือความรู้สึก แบ่งได้ 2 ประเภทคือ อารมณ์สุข กับ อารมณ์ทุกข์ ปราณี รามสูต (2518:19) ทางด้านสังคมวัยรุ่นมีการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ และมีความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันจนยึดเพื่อนเป็นหลัก และเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศอาจคบเป็นเพื่อนสนิท คนรักหรือคบกันเป็นกลุ่ม

การคบเพื่อนต่างเพศเป็นพัฒนาการทางสังคมที่สำคัญของวัยรุ่น อันเป็นพื้นฐานการนำไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต การคบเพื่อนหรือการเข้ากลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นนั้นเป็นเรื่องธรรมชาติหรือปกติของวัยรุ่นทั่วไปทั้งนี้ก็เพื่อเสริมความรู้สึกมั่นคงในชีวิตเพื่อให้มีโอกาสแสดงความสามารถหรือแสดงความคิดเห็นให้คนอื่นยอมรับเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและสร้างมิตรภาพซึ่งกันและกันขณะเดียวกันก็เรียนรู้ตนเองจากคนอื่นเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น พฤติกรรมการคบเพื่อนโดยทั่วไปแล้วชายหญิงจะคบหากันตั้งแต่วัยรุ่น ตามที่สุโท เจริญสุข (2520:71) กล่าวว่าชายหญิงต้องคบค้าสมาคมมีความสัมพันธ์กันฐานเพื่อนฝูงที่ชอบพอกันและจะเป็นแนวทางที่จะเป็นเพื่อนร่วมชีวิตกันวันข้างหน้า

การคบเพื่อนต่างเพศเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ชายหญิงมีปฏิสัมพันธ์กันหรือมาร่วมกัน แสดงกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแสดงออกถึงการชดเชยกันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพศ และทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างชายและหญิงในเรื่องร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และสังคม การมีเพื่อนเป็นเพศตรงข้ามของวัยรุ่นนี้เป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นและก่อให้เกิดความกังวลไปพร้อม ๆ กัน วัยรุ่นชาย หญิง อาจคบกันเป็นกลุ่ม และ แยกกันเป็นคู่หากมีความพอใจฉันท์หนุ่มสาวและอาจถูกล้อว่าเป็นแฟนกันและในที่สุดก็ยอมรับว่าตนเป็นคู่รักกัน กุญชรี้ คำชาย (2542:82)

กรมวิชาการ (2528:103) ให้ทัศนะเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นว่าการที่วัยรุ่นได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนต่างเพศทำให้ได้เรียนรู้ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ การวางตัว มารยาท รวมถึงความประพฤติของเพื่อนต่างเพศซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยในการปรับตัวและสร้างเจตคติ ค่านิยมที่ดีในการคบเพื่อนต่างเพศแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมรู้จักหักห้ามใจไม่ให้ประพฤติดิตทางศีลธรรมจรรยาทางเพศ

เยาวชนทุกคนเมื่อเติบโตขึ้นจะต้องเรียนรู้แบบแผนและขอบเขตการปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้ จึงสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มารยาททางสังคมในการคบเพื่อนต่างเพศเป็นเงื่อนไขอย่างหนึ่งที่สังคมไทยได้กำหนดให้สมาชิกในสังคมต้องยึดถือปฏิบัติตาม เช่น หญิงชายต้องให้เกียรติกันและไม่สัมผัสร่างกายกันโดยไม่จำเป็น พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่ล้อเลียน การระมัดระวังในการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ การนัดหมายต้องมีเจตนาบริสุทธิ์ การไปไหนกับเพศตรงข้ามฝ่ายหญิงควรปรึกษาผู้ใหญ่และขออนุญาต ไม่พักแรมร่วมกันโดยไม่ระมัดระวัง ดังที่ เต็มสิริ บุญยสิงห์(2526:95-96) และ สุชาติ โสมประยูร (2531:73) กล่าวว่า การคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นในการพบปะกัน ควรอยู่ภายใต้สายตาของผู้ใหญ่ ถ้าจะไปเที่ยวควรไปเป็นหมู่คณะไม่พบปะสังสรรค์กันบ่อยเกินไปจนเสียการเรียน

นาภาพร มัชฌายกุล (2539:134-135) ยังได้กล่าวถึงการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นว่า ผู้ชายต้องเป็นคู่สนทนาที่ดีที่สุดใช้ถ้อยคำสุภาพไม่หยาบคาย ไม่ควรถ่วงเวลาผู้หญิงไว้ให้เกินเวลาอันควร ผู้หญิงไม่ควรเที่ยวกับผู้ชายเกินเวลาไม่ควรตามใจผู้ชายให้เขาล่วงเกิน สังคมไทยสอนให้ผู้หญิงต้องรักษาวลสงวนตัวและเพศชายเท่านั้นที่ควรแสดงออกในเรื่องเพศ รัชณี วิเศษสังข์ (2518:70-72) ได้ศึกษา พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงในการวางตัวในแต่ละสถานการณ์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นชาย ประเมินพฤติกรรมทางเพศต่างๆ ว่าถูกต้องสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในทุกสถานการณ์ ในขณะที่ทุกสถานการณ์ชายหญิงมีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิรดา รัตนรังสี (2521:18-49) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนิสิตในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพ ผลการศึกษาพบว่าเพศชาย และหญิงมีค่านิยมในการปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศต่างกัน โดยเพศชายมีเสรีภาพในการปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าหญิง

นอกจากการปฏิบัติตาม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และบรรทัดฐานของแต่ละสังคมในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศแล้ว การมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติต่อการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน สุชา จันทรโสม(2524:83-84) และธีรพร อูวรรณโณ (2521:1-17) กล่าวถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นคือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู หรือการขัดเกลาของครอบครัว กลุ่มอ้างอิง เช่นเพื่อนและกลุ่มเพื่อน บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล และสื่อมวลชนประเภทต่างๆเช่นวิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ วารสารสิ่งพิมพ์ สิ่งเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการเกิดเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้งสิ้น

การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญต่อการเกิดเจตคติคือการอบรมเลี้ยงดูเป็นขบวนการปะทะสังสรรค์ ทำให้อิทธิพลของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมาใหม่ๆเปลี่ยนมาเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิด เจตคติค่านิยม อารมณ์ และแบบอย่างของพฤติกรรมต่างๆ ไวรัช เจียมบรรจง (2522:48-49) แต่อย่างไรก็ตามขบวนการอบรมเลี้ยงดูไม่ใช่ทำให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมเหมือนๆ กันเท่านั้น ยังทำให้บุคคลแตกต่างกันออกไปทั้งด้าน เจตคติและความเชื่อ ดังที่สมหมาย อำตอนกลอย (2533:112) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนของรัฐบาลในอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลรู้สึกเสรีที่จะปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศน้อย

กลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นก็มีความสำคัญต่อการเกิดเจตคติของวัยรุ่นในการคบเพื่อนต่างเพศเพราะ ธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนอย่างไรและต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนด้วย แม้บางครั้งรู้สึกไม่เต็มใจที่จะกระทำบางอย่างก็ตามและบางครั้งต้องการแสดงความโอ้อวดเพื่อให้เพื่อนฝูงประทับใจ นิภา นิธยาน (2520:107-111) นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อการปรุงแต่งพฤติกรรมเนื่องจากต้องการการยอมรับนับถือของเพื่อน เด็กวัยรุ่นจึงปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนปรารถนาเข้าร่วม ดังที่ม่องพรรณ แววิเศษ (2534:95) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ของนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพจำนวน 250 คน พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาร้อยละ 23 ที่ไปทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างโรงเรียนทำไปเพราะเห็นว่าการไปทะเลาะวิวาทมีประโยชน์ช่วยให้ตนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและได้การยกย่องจากเพื่อน ลดการปฏิเสธของเพื่อน

ในยุคนี้อุปกรณ์สื่อต่างๆมีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติของวัยรุ่น ซึ่งธีรพร อูวรรณโณ (2521:1-17) กล่าวว่าสื่อเป็นตัวกลางในการเสนอตัวแบบให้กับเด็กถ้าสื่อเหล่านั้นเสนอข่าวข้อเท็จจริงหรือภาพของเรื่องราว

ที่ขาดความรอบคอบเสนอตัวแบบที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็ก เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของสังคม ดังที่วิชาญ รุ่งอุทัย (2538:102) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ พบว่าปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับการคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสายสุรี อุดมณา.(2541:97) ได้ศึกษาค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรีคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสื่อได้เผยแพร่วัฒนธรรมและค่านิยมต่างๆของสังคมตะวันตก เกี่ยวกับเสรีภาพในการคบเพื่อนต่างเพศ การวางตัว ซึ่งพฤติกรรมทางด้านเพศเหล่านี้เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งยังไม่เหมาะสมกับวัยรุ่นไทยซึ่งยังมีความรู้ด้านเพศศึกษายังไม่ครอบคลุม เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครองและครูคิดว่าการสอนเพศศึกษาอาจเป็นแนวทางให้วัยรุ่นประพฤติผิดทางเพศ แต่เนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และความรู้สึกทางเพศ เมื่อได้เรียนรู้จากสื่อทำให้วัยรุ่นที่อยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็นอยากทดลองจึงประพฤติตนเลียนแบบสื่อโดยขาดความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งเป็นความประพฤตินี้ไม่เหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน และสร้างปัญหาให้กับตนเอง ครอบครัวยุค และสังคมน้อยกว่าไม่ถึงการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นน่าจะได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากสื่อ

จากการที่ผู้ศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อ และจากการพบเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบางส่วนในสังคมไทยปัจจุบันเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน จึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน เพื่อรับรู้ถึงแนวโน้มในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศและหาแนวทางป้องกันเพื่อลดการเกิดพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิทยาภัย จังหวัด ชุมพร ครูปกครอง 3 ท่าน ครูแนะแนว 3 ท่าน เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนพบว่านักเรียนระดับชั้นอื่นๆ พบปัญหาในการคบเพื่อนต่างเพศไม่มากนัก แต่มีความเป็นห่วงนักเรียนวัยรุ่นส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ ในเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศได้แก่ การสนทนากับเพื่อนต่างเพศ การมีนัด การเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศเวลากลางคืน การแสดงออกถึงการเป็นคู่รัก การจับเนื้อต้องตัว การโอบกอด และนักเรียนกลุ่มนี้จะไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียน และจากการสอบถามกับครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 25 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน และควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรกคือ การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ การแสดงสายตาและท่าทางยั่ววนเพศตรงข้าม การติดตามเพื่อนชายที่ตนเองสนใจ การเที่ยวเตร่หลังจากเลิกเรียนและกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ การอยู่กับเพื่อนต่างเพศในห้องพักสองต่อสอง การจับเนื้อต้องตัว การโอบกอด และจากการใช้คำถามปลายเปิดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 164 คน จากนักเรียนทั้งหมด 694 คน คิดเป็นร้อยละ 23.63 เกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนๆ นักเรียนที่พบเห็นและคิดว่าไม่เหมาะสมคือ การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ การแสดงสายตาและท่าทางยั่ววนเพศตรงข้าม การหนีเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน การนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศในเวลากลางคืน การจับมือ การถูกเนื้อต้องตัว การโอบกอด การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนชายในห้องพัก และการมีเพศสัมพันธ์

และจากการสังเกตพบว่า นักเรียนที่ครูปกครองเรียกพบส่วนหนึ่งคือ เพื่อกล่าวตักเตือนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักเรียนเนื่องจากการเรียนรู้การคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่ถูกต้อง และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมทางเพศเนื่องจากการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน จึงเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ โดยการศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเกิดเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 360 คน คือ ศึกษา เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ หลังจากนั้นคัดกรองนักเรียนที่มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมให้ได้รับคำปรึกษา โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศให้มีความเหมาะสมต่อไป

ไทรแอนดิส (จิตติพร คล้ายพันธ์, 2538:16 ; อ้างอิงจาก Triandis, 1971) กล่าวว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่นการได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่น หรือการได้รับประสบการณ์โดยตรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบของความคิด ความเข้าใจ และมีผลให้องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงด้วย

มิลตัน (Milton, 1974:458-459) กล่าวว่าวิธีการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่นักจิตวิทยายอมรับว่าสามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อและเจตคติได้เพราะทฤษฎีนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นเกิดจากความคิด ที่ไร้เหตุผล ไม่สมเหตุสมผล ที่ฝังอยู่ในใจ โดยที่อาจเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดี กระบวนการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีนี้ จึงเน้นให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม อันเนื่องมาจากความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล และให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดที่มีเหตุผลมาเปลี่ยนแปลง ความเชื่อและเจตคติ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อไป การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ สามารถใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 11-13 ปี ซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจตท์(Piaget,1952:42) จัดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายของการพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กจะมีความคิดกระจายออก (Decentering) และมีความคิดทวนกลับอย่างสมบูรณ์ สามารถคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างไม่มีขอบเขต นอกจากนี้นักเรียนจะได้รับการฝึกให้รู้จักแนวทางแก้ปัญหา อย่างละเอียดรอบคอบจากกระบวนการให้คำปรึกษาโดยตรง

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในกลุ่มได้วิเคราะห์วิจารณ์ ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่มและพยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง ก่อนที่ปัญหานั้นจะรุนแรงมากขึ้น อีกทั้งทองเรียน อมรัชกุล (2520:1) กล่าวว่าวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ดำเนินการต่างๆ ด้วยตนเอง สนับสนุนการตัดสินใจและการวางแผนและแก้ปัญหาต่างๆ วัชร ทรัพย์มี (2518:39) กล่าวว่าวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเหมาะสำหรับวัยรุ่นมากเพราะเป็นวิธีการที่ตรงกับความต้องการและธรรมชาติของวัยรุ่นหลายประการ พลังของกลุ่มสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของคนได้อย่างถาวร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทย จังหวัดชุมพร และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติ

ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนและน้ำหนักของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อให้ นักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน และศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน และการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนจำแนกตามตัวแปรอิสระคือ เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศ และ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
3. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและทราบถึงน้ำหนักของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดชุมพร ผลของการศึกษาค้นคว้าจะมีประโยชน์แก่ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง และนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล – อารมณ์มาใช้ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเพื่อเป็นแนวทางให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องนำไปให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในชั้นอื่นที่ไม่เหมาะสมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน

- 1 ศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
- 2 การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร จำนวน 7 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 340 คน

การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร ที่ใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร ที่มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 85 คน

* กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร ที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 10 คน ที่สมัครใจเข้ากลุ่มทดลองและได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร

* ตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งตัวแปรที่ศึกษาเป็น 2 ตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำแนกตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระได้แก่

1. เพศ
  - 1.1 เพศชาย
  - 1.2 เพศหญิง
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
  - 2.1 การอบรมแบบปล่อยปละละเลย
  - 2.2 การอบรมแบบประชาธิปไตย
  - 2.3 การอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน
3. อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
4. อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
  - 4.1 นิตยสาร
  - 4.2 หนังสือการ์ตูน
  - 4.3 วิทยุ
  - 4.4 โทรทัศน์
  - 4.5 ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี
  - 4.6 อินเทอร์เน็ต

ตัวแปรตามได้แก่ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดย การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการปฏิบัติตนของนักเรียนชายหรือนักเรียนหญิงที่มีต่อการคบเพื่อนต่างเพศ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 เจตคติต่อการคบกันในฐานะเพื่อนได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงออกเพื่อให้เพื่อนต่างเพศทราบว่าตนเองชื่นชม

1.2 เจตคติต่อการมีนัด ได้แก่ การระมัดระวังเรื่องการมีนัดหรือนัดเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ การนัดกันเป็นกลุ่ม การขออนุญาตผู้ปกครองเรื่องการมีนัด การนัดพบกับเพื่อนต่างเพศตามลำพังสองต่อสองในที่ที่ไม่เหมาะสม การนัดเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียนและเวลากลางคืน

1.3 เจตคติต่อการปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รักได้แก่ การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ ฉันทน์รักในวัยเรียน การคบหาเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายคน พฤติกรรมที่แสดงออกว่าเป็นคู่รัก การป้องกันคู่รักถูกกล่าวหาในินทา

1.4 เจตคติต่อการมีความสัมพันธ์ทางเพศได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนพอใจ การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัยเรียน

2. เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศชาย เพศหญิง

3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณได้รับการแนะนำสั่งสอนตักเตือนและปฏิบัติด้วยความรัก ให้สิทธิในการตัดสินใจ ความเข้าใจ ไว้วางใจ ความมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็น ตลอดจนความเอาใจใส่ และให้ความร่วมมือตามโอกาสเหมาะสม ต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึงวิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับการแนะนำ สั่งสอน ตักเตือน และการให้คำปรึกษาจากผู้ปกครองเท่าที่ควร ไม่ได้รับการเอาใจใส่ ห่วงใย นักเรียนทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ และแสดงการตำหนิ เกลียดชังเมื่อไม่พอใจนักเรียน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

3.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึงวิธีการปฏิบัติของ บิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อนักเรียนด้วยการบังคับเคร่งครัด ต้องการให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยเสมอ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ไม่ให้กระทำความผิดที่นักเรียนต้องการ ลงโทษเมื่อกระทำผิดโดยเฉพาะเมื่อไม่กระทำตามกฎหรือระเบียบวินัยที่ตั้งไว้เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

4. อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ หมายถึง การคล้อยตามการชักจูงของเพื่อน การเลียนแบบเพื่อน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนม

เป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ โดยมุ่งหวังที่จะได้รับการยอมรับนับถือ และนิยมยกย่องจากเพื่อนฝูงภายในกลุ่มของตน

5. อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่างๆ ได้แก่ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์/วิดีโอ/ซีวีดี อินเทอร์เน็ต ที่ทำให้นักเรียนเลียนแบบหรือปฏิบัติตาม เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ

6. การเปลี่ยนเจตคติ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนเปลี่ยนความคิดความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก และแนวโน้มในการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

6.1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

6.1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาในแต่ละครั้ง

6.2 ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม ผู้ปรึกษาทบทวนบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

6.3 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการให้คำปรึกษา เพื่อมุ่งเน้นการช่วยเหลือให้นักเรียนเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนที่เหมาะสมดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกล่าวถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในปัจจุบัน เกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหา A (Activating event)

6.3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับการคบกันในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ B(Belief)

6.3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (Consequence)

6.3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์ โต้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่การใช้คำถามปลายปิด –ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น นักเรียนถูกเพื่อนชักจูงเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียน นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผลหรือไม่ เพราะอะไร และควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อเพื่อนชวนเที่ยวเตร่หลังเลิกเรียน D (Disputing intervention)

6.3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผล จากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4ด้าน เป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

6.3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่ หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อ ที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน F(New feeling)

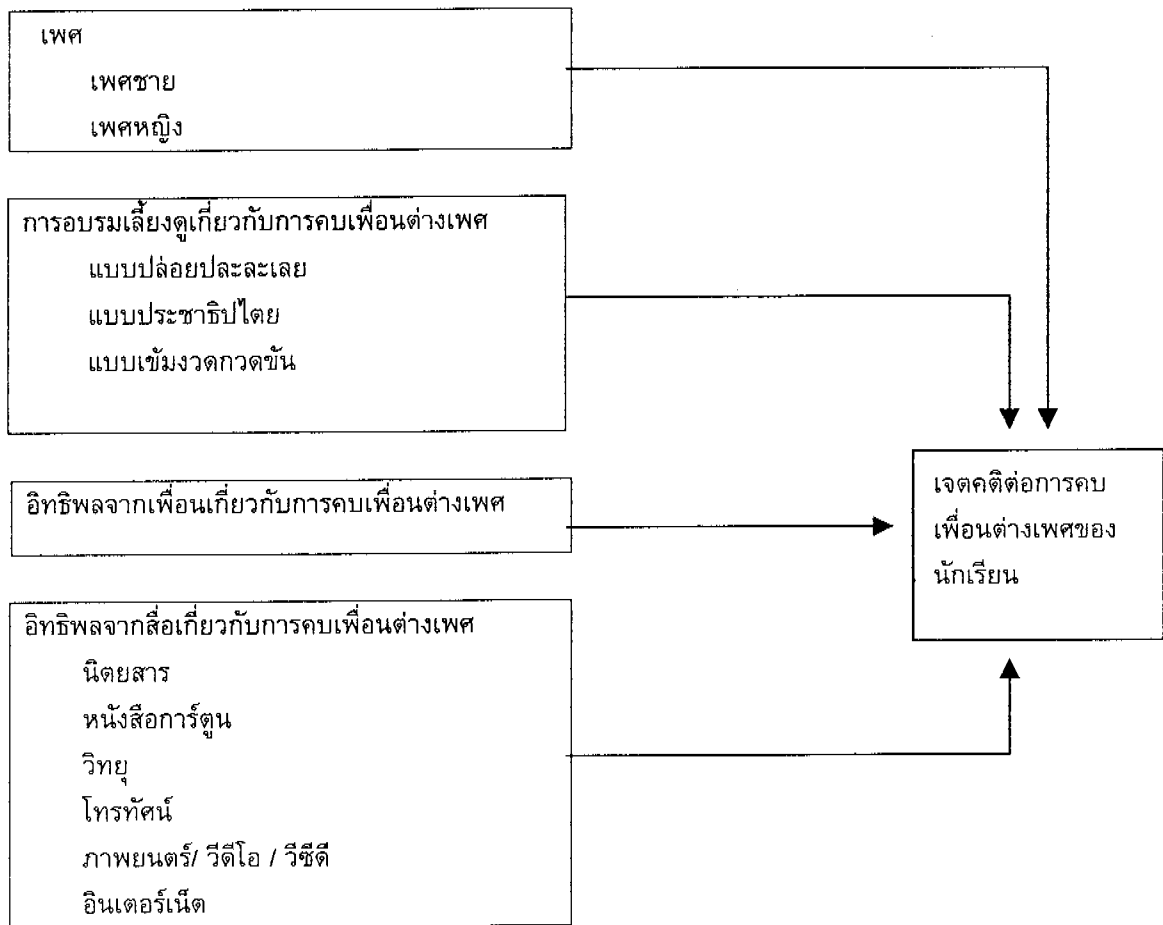
6.4 ชั้นปฏิบัติการให้คำปรึกษา

6.4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุป การให้คำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่า ได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม ในการรับคำปรึกษาแต่ละครั้ง และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

6.4.2 ผู้ให้คำปรึกษา นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

2. การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
2. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
3. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านที่ส่งผลต่อ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
4. หลังจากการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ นักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดเรียงลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและการคบเพื่อนต่างเพศ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลจากสื่อ
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล - อารมณ์
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและ การคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและการคบเพื่อนต่างเพศ

1.1.1 ความหมายของวัยรุ่น

“วัยรุ่น”มาจากภาษาอังกฤษว่า “Adoliescence” มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า “Adolescere” หมายถึงความเจริญเติบโตหรือเจริญเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (To Grow to Maturity) วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาการเจริญเติบโตจากความไม่มีวุฒิภาวะของเด็กไปสู่ความมีวุฒิภาวะของผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม (Steinberg, 1993:4)

ฮอล (Dworetzky, 1999:114; citing Hall, 1994) กล่าวถึงวัยรุ่นว่าเป็นวัยของพายุบุแคมและความกดดัน มีการเปลี่ยนแปลงมากมายในตัวเอง สภาวะของอารมณ์ไม่แน่นอน มีความสับสนและยุ่งยากเกี่ยวกับตัวเองซึ่งวัยรุ่นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และประสบการณ์ที่ได้มาเพื่อหาอัตมโนทัศน์และเจตคติต่อตนเอง

ซีเกิล (Coon, 1977:123 ; citing Siegel, 1982) กล่าวถึงวัยรุ่นว่าวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาเปลี่ยนจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้วัยรุ่นจะเกิดการเรียนรู้ในวัฒนธรรมต่างๆ อย่างไรก็ตามช่วงระยะเวลาของวัยรุ่นนั้นเป็นช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน

ไรส์ (Rice, 1969:3) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่าวัยรุ่นเป็นช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (2521:18-19) ได้ให้ความหมาย วัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็กเป็นวัยที่เป็นสะพานไปหาผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นขีดขั้นแน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดลงเมื่อใดแต่เรากำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ และถ้ากำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใดก็ถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือนและมีขนขึ้นที่ลับ ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่เริ่มมีน้ำกาม

สุวชัย อินทรประเสริฐ (2534:313) ได้ให้ความหมายวัยรุ่นไว้ว่า เป็นวัยของช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก จากวัยเด็กเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จากสภาพที่ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ทางเศรษฐกิจไปสู่สภาวะที่ต้องรับผิดชอบและต้องพึ่งพาตนเอง ทางร่างกายก็จะมีกรเจริญเติบโตของอวัยวะสืบพันธุ์ในลักษณะพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ได้

สุพัตรา สุภาพ (2536:40) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า เป็นวัยที่เปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นวัยย่างเข้าเป็นหนุ่มสาว

สรุปแล้ววัยรุ่นหมายถึง วัยที่พัฒนาการพ้นจากวัยเด็กสู่วัยหนุ่มสาวมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเป็นวัยที่เริ่มมีวุฒิภาวะทางเพศ พร้อมทั้งจะเป็นพ่อคน แม่คนได้

1.1.2 การพัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่น

แคสเทนบวม (Kastenbaum. 1979:495) กล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นไว้ว่า เมื่อเด็กเข้าสู่วัยหนุ่มสาวหรือเข้าสู่วัยแรกรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกด้าน และในระยะนี้จะมีความสามารถทางเพศเกิดขึ้น นั่นคือสามารถให้กำเนิดบุตรได้ สัญลักษณ์แห่งความเป็นหนุ่มสาวโดยสมบูรณ์ ของทั้งสองเพศนั้นได้แก่การมีประจำเดือนในเพศหญิง และการหลั่งน้ำอสุจิในเพศชาย ซึ่งลักษณะนี้จัดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเพศประการหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า Primary Sex Characteristics ในขณะที่เดียวกันจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางเพศประการที่สองควบคู่ไปด้วย ซึ่งเรียกว่า Secondary Sex Characteristics ลักษณะเช่นนี้คือการเปลี่ยนแปลงทางรูปร่างและทรวดทรงเช่นเพศหญิงเริ่มมีหน้าอก ตะโพกผายมีขนขึ้นตามรักแร้ และอวัยวะเพศ ส่วนเพศชายจะมีไหล่กว้าง เสียงแตกมีหนวดเครา มีกล้ามเนื้อมีขนตามรักแร้ และอวัยวะเพศเช่นเดียวกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายดังกล่าว จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ และทางสังคมอย่างมากนั่นคือ วัยรุ่นจะเริ่มสนใจเพศตรงข้าม ในบางครั้งจะพบว่า เด็กวัยนี้จะหลงรักผู้ที่ใกล้ชิดกับตนหรือ ผู้ที่ตนนิยม หญิงก็เริ่มสนใจและนิยมวัยรุ่นชายที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับบิดาของตน และวัยรุ่นชายมักสนใจในวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมารดาของตน

1.1.3 การพัฒนาทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่น

โรเจอร์ส (Rogers. 1972:111) ได้กล่าวถึงลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นว่า เต็มเปี่ยมไปด้วยความเชื่อมั่น ชอบสนุกสนาน การแสดงความรู้สึกเป็นไปอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาอารมณ์ต่างๆ เกิดง่ายและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย โดยจะเห็นได้จากการที่วัยรุ่นมักจะแสดงถึงความชอบและไม่ชอบอย่างรุนแรง มีความต้องการเป็นอิสระชอบพึ่งตนเองจึงมักขัดแย้งกับผู้ใหญ่และฝ่าฝืนกฎที่พ่อแม่วางไว้ วัยรุ่นยังต้องการการตัดสินใจด้วยตนเอง ยอมรับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างหน้าตาของตนเอง และจากการแปรปรวนของอารมณ์ทำให้วัยรุ่นพบปัญหาในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยทั่วไปวัยรุ่นมักได้รับคำตำหนิตติเตียนจากผู้ใหญ่อยู่เสมออารมณ์ที่สำคัญของวัยรุ่นที่สำคัญ ได้แก่ อารมณ์กลัว อารมณ์วิตกกังวล อารมณ์โกรธ อารมณ์รัก อารมณ์อิจฉาริษยา อารมณ์อยากรู้ อยากเห็น อารมณ์เศร้า ผิดหวัง และอารมณ์ดีใจ

1.1.4 การพัฒนาทางด้านสติปัญญาของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญาอย่างเต็มที่ที่มีพัฒนาการถึงขีดสุดมีความคิดอย่างเป็นเหตุผลและนามธรรม มีความเข้าใจเร็ว ความจำที่แม่นยำมีความคิด และจินตนาการสูง เป็นวัยแห่งการแสวงหาประสบการณ์และความอยากรู้อยากลองในทุกสิ่งอยากมีกิจกรรม ปราณี่ รามสูตร (2528:69) บอกจากวัยรุ่นจะคิดแบบมีเหตุผลและนามธรรมแล้ว ยังสามารถคิดวิเคราะห์จำแนกเปรียบเทียบทฤษฎี กฎเกณฑ์ หรือคิดค้นแนวคิดใหม่ๆ และยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) พยายามรู้จักตนเองและขีดความสามารถให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เข้าใจสังคมดีขึ้น พยายามที่จะพึ่งตนเองและเริ่มมีความคิดส่วนตัวที่เก็บไว้เป็นความในใจเฉพาะตนไม่เปิดเผยให้ใครรู้ สติปัญญาจะพัฒนาเต็มที่สมองมีความจำดี การมีเหตุผล

ก็พัฒนามากขึ้น สนใจทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวอยากรู้ อยากเห็น มีความคิดที่จะแก้ไขคิดได้หลายแง่มุม แต่ยังคงขาดประสบการณ์ ขาดความรับผิดชอบขาดการไตร่ตรองที่ดีจึงทำให้พฤติกรรมบางอย่างของวัยรุ่นผิดพลาดไปได้ โสภ สปีลมัน(2543:115)

1.1.5 การพัฒนาทางสังคมของวัยรุ่น

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และ สุวรรณ ววรรณ (2530:58-59) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย รู้สึกผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น วัยรุ่นจะมีเพื่อนทั้งเพศหญิงและเพศชาย เข้ามาสมาคมด้วย เด็กเริ่มมีกลุ่มในระยะวัยเด็กตอนกลางและมีชีวิตทางสังคมที่สนุกสนาน เด็กเริ่มลดความเอาใจใส่กับบุคคลต่างวัยไม่ว่าเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กกว่า ระยะนี้จะเริ่มมีกลุ่มที่แท้จริง (Gang Age) ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540:37-338) ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมมากขึ้น ความสำคัญของบุคคลรอบข้างเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลมากในการพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่นและพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยรุ่นดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเพศเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ

1.1.6 ความต้องการและลักษณะของวัยรุ่น

ความต้องการของวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละคนยึดถือ และส่วนใหญ่มักยึดถือค่านิยมในกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วย กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากต่อความต้องการของวัยรุ่น ดังนั้นความต้องการของวัยรุ่นก็คือความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของสังคม สุพัตรา สุภาพ (2544:17-18) และประดับเรือง-มาลัย (2519:45-53) มีความเห็นเกี่ยวกับความต้องการของวัยรุ่น คือความต้องการความรักจากพ่อแม่ ต้องการอยากรู้ อยากทดลองเรื่องเพศ ต้องการความอิสระ ต้องการรวมกลุ่มกับเพื่อน ต้องการประสบการณ์ใหม่ ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลินและต้องการคบเพื่อนต่างเพศ

1.1.7 การคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น

การคบเพื่อนต่างเพศหมายถึง ความต้องการออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ชอบทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเพื่อนต่างเพศที่ถูกใจ ชอบอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ อยากรักกับเพื่อนต่างเพศที่ถูกใจ ชอบให้คนต่างเพศสนใจ เพราะเห็นว่ารูปร่างหน้าตาของตนชวนมอง ชอบคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ ชอบอ่านหนังสือ หรือบทละครเรื่องเพศเป็นส่วนใหญ่ ชอบพูดหรือฟัง สิ่งขบขันเกี่ยวกับเรื่องเพศ และชอบเกิดความรู้สึกตื่นเต้นใจในเรื่องเพศ

สมชาย รัชชนกุล (2526:98) กล่าวว่าเด็กที่มีอายุอยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกันมีอุดมคติและมักจะรวมกันเป็นกลุ่มเด็กในวัยนี้จะรู้สึกว่า การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญและกลุ่มเพื่อนก็จะมีอิทธิพลต่อตัวเองมาก เช่นเดียวกันเมื่อเด็กวัยรุ่นเข้าร่วมกลุ่มกันได้ก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมารวมทั้งการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่มด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยรุ่นมักมีความเคารพและภักดีต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ทำสิ่งต่างๆ เหมือนๆ กัน เช่นการแต่งตัวการพูดและนิยมสิ่งต่างๆ เหมือนเพื่อน จะทำให้ตัวเองสบายใจ แต่บางครั้งก็จะละเลยหน้าที่เมื่อเด็กมีปัญหา ก็จะหันไปปรึกษาหรือขอความเห็นจากเพื่อนมากกว่าที่จะหันไปปรึกษาพ่อแม่ เพราะคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจเขาเพียงพอ เด็กจะเริ่มหัดเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจเองและไม่ยอมให้ผู้ใหญ่มายุ่งในเรื่องส่วนตัวของเขา โดยจะยึดความคิดเห็นของตนเอง เด็กทั้งสองเพศจะเห็นความสำคัญของการที่จะพบปะรู้จักกับเพื่อนเพศตรงข้ามการคบเพื่อนในระยะแรกๆ เด็กจะคบเพื่อนในลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ก่อนแล้วในระยะหลังจึงไปสนใจเป็นรายบุคคล สัมพันธภาพระหว่างเพศยังไม่แน่นอน เปลี่ยนเพื่อนอยู่เสมอเข้าทำงานอดิเรก เมื่อเลือกอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และ สุวรรณ ววรรณ (2530:58-59) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นส่วนมากจะมีความสนใจในเพศตรงข้ามและมักจะมี ความกังวลใจ ลำบากใจในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ สิ่งที่ยุใหญ่ควรคำนึงคือไม่ควรขัดขวางการคบหาสมาคมกันระหว่างหญิงและชาย เพราะแทนที่จะทำให้เลิกคบกัน

แต่เขากลับพยายามหาทางหลบซ่อนมาพบกันเองโดยไม่ให้ผู้ใหญ่ล่วงรู้ และความกดดันที่ถูกกีดกันอาจผลักดันให้เกิดความประพฤติไปในทางที่ผิดได้ ผู้ใหญ่ควรเข้าใจว่าความรักของวัยรุ่นยังเป็นเรื่องไม่จริงจังก็นักเป็นธรรมดาที่เด็กวัยรุ่นมักเกิดความคิดใฝ่ฝันในเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ซึ่งมักจะได้รับการกระตุ้นจากหนังสือ ภาพยนตร์ แรงยุจากเพื่อนเมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้แล้ว สิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดในขณะนั้นคือต้องการได้เป็นที่รัก โดยจะเป็นที่รักของใครนั้นไม่สำคัญขอเพียงแต่ให้มีความรักเท่านั้น เพราะคิดว่าจะทำให้ชีวิตของตนสมบูรณ์ยิ่งเหมือนคนอื่น

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นระยะต้นๆ แม้จะเริ่มคบกับเพศตรงข้าม แต่ส่วนใหญ่ก็จะสมาคมกับเพื่อนเพศเดียวกัน แต่พอเข้าระยะวัยรุ่นตอนปลายความสนใจเพศตรงข้ามจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น ทำให้วัยรุ่นคบเพื่อนเพศเดียวกันน้อยลง เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความคิด การกระทำของวัยรุ่น วัยรุ่นส่วนมากจะมีความรู้สึกที่เพื่อนจะเข้าใจตนเองมากกว่าพ่อแม่ ผู้ใหญ่ เพราะเป็นคนรุ่นเดียวกัน มีสภาพปัญหาคล้ายคลึงกันยอมเข้าใจกันมากกว่า ดังนั้นอาจชักชวนไปในทางที่ผิด และ จูญู ทองถาวร (2530:12) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นที่เด่นชัดที่สุดคือ การมีสัมพันธภาพกับเพศตรงข้าม ในวัยเด็กตอนปลาย โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจะมีความสนใจเพศตรงข้ามเร็วกว่าวัยรุ่นชาย ซึ่งประเมินจากการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ซึ่งวัยรุ่นชายมีความสนใจเข้าร่วมกลุ่มดังกล่าวน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบในช่วงอายุเดียวกัน

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2527:7) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นกับเพศตรงข้ามว่า การเป็นเพื่อนต่างเพศเกิดจากการสัมพันธ์ในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหมู่คณะและการร่วมกิจกรรมหมู่คณะบ่อยๆ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรืออาจพัฒนาเป็นความสัมพันธ์ฉันท์คนรักได้สำหรับวัยรุ่นบางคน การเลือกเพื่อนต่างเพศในระดับความเป็นเพื่อนโดยทั่วไปจากหมู่คณะนั้น เกิดจากการคาดหมายคุณสมบัติของเพื่อนๆ เพศตรงข้ามในหมู่คณะที่ตนเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นสมาชิกอยู่เป็นสำคัญ โดยอยู่บนพื้นฐานของความชอบหรือไม่ชอบเป็นเกณฑ์

เต็มสิริ บุญสิงห์ (2526:93-95) กล่าวว่า การคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น ต้องอยู่ภายในขอบเขตของขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งสังคมได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ เพื่อให้สังคมมีระเบียบเรียบร้อย ไว้ดังนี้

1. มารยาททางสังคม ผู้ชายต้องถือว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ จะต้องช่วยเหลือ ให้ความสะดวกและให้เกียรติ ทั้งนี้เพื่อความเป็นสุภาพบุรุษของตนเอง
2. มารยาทสังคมระหว่างเพศจะต้องปฏิบัติตามมารยาทสากล แต่จะต้องเป็นไปตามขอบเขตของวัฒนธรรมไทย
  - 2.1 การคบหาระหว่างหญิงชาย ในขอบเขตของวัฒนธรรมไทยนั้น จะต้องไม่สัมผัสร่างกายกันโดยไม่จำเป็น
  - 2.2 การใช้ภาษาและถ้อยคำ ถ้อยคำที่ใช้ในกลุ่มผู้ชายที่เป็นเพื่อนและสนิทสนมกันไม่ควรนำไปใช้กับเพื่อนหญิง หรือต่อหน้าผู้หญิง
  - 2.3 ไม่พกแรมโดยไม่ระมัดระวังร่วมกัน
  - 2.4 วางตัวเช่นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี สุภาพบุรุษนั้นก็คือลูกผู้ชายที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาเป็นอย่างดี จนเกิดบุคลิกภาพที่น่าไว้วางใจและมอบความรับผิดชอบให้ ส่วนสุภาพสตรีนั้นก็คือลูกผู้หญิงที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างถูกต้อง จนเกิดบุคลิกภาพที่เป็นเสน่ห์ และทำให้ผู้ชายไม่กล้าล่วงเกิน แต่นิยม

3. มารยาทสากลนั้นเป็นเรื่องที่คนไทยรับเข้ามานาน และปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายเช่น

3.1 การเรียกชื่อจริงหรือชื่อเล่น การใช้คำว่าคุณ และสรรพนามให้สอดคล้องกับความสนิทสนมชอบพอกันเป็นส่วนตัว

3.2 การพูดคุยเป็นสิ่งที่ทำได้ กำจัดความเหนียมอายคิดก่อนพูด การใช้อารมณ์ขันเป็นความเพิ่มความน่าสนใจให้กับตนเอง เรื่องที่จะพูดคุยต้องฟังได้ทั้งสองเพศ คำถามส่วนตัวควรจะละเว้น

3.3 ไม่พูดเรื่องของตนหรือเรื่องของคนอื่นหากหลีกเลี่ยงได้

3.4 เรื่องที่แสดงรสนิยมต่ำคือเรื่องไม่สุภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศ พูดเรื่องข่าวลือออกสู่สาธารณะ ฝ่ายชายจะต้องแสดงตนเป็นผู้พิทักษ์ผู้หญิงในโอกาสต่างๆ

สุชา จันท์ธรม (2527:42) กล่าวถึงการที่จะทำให้เด็กวัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันควรปฏิบัติดังนี้

เด็กผู้หญิง

1. เป็นคู่สนทนาที่ดีเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดีในการสนทนากับเด็กผู้ชาย ควรจะเริ่มต้นด้วยสิ่งที่ผู้ชายสนใจ ภูมิใจ ได้ถามเรื่องที่เขาทำสำเร็จ

2. หลีกเลี่ยงเรื่องที่เป็นปมด้อยของเขา ไม่จุกจิกจินตนาการเป็นผู้มีกริยามารยาทดีมีความอดทนอดกลั้น

3. ตรงเวลาไม่ควรไปเกี่ยวกับชายให้เกินเวลา

4. วางตัวต่อกันเยี่ยงสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีให้เกียรติซึ่งกันและกันไม่ควรตามใจผู้ชายให้เขาล่วงเกิน ให้เสียหายเป็นที่รหานินทา ไม่ควรตามไปในที่ไม่ควร หรือที่ที่จะเป็นโอกาสให้เกิดความเสียหายได้ง่าย แม้เขารักจริง

เด็กผู้ชาย

1. เป็นคู่สนทนาที่ดี ธรรมชาติหญิงชอบพูดเรื่องส่วนตัวทั้งของตนและผู้อื่น ต้องพยายามอดทนฟังบ้าง ลดความคุยโอ้อวดเรื่องความสำเร็จของตนลงบ้าง ไม่ใช่ถ้อยคำที่หยาบคาย เป็นคนมีอารมณ์ขัน และใจเย็น

2. ผู้ชายส่วนมากเป็นคนก้าวร้าว ขาดความอดทนชอบเป็นผู้นำ จึงควรระมัดระวังการแสดงออกให้สุภาพเรียบร้อยขึ้น รู้จักการสังเกตการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของผู้หญิง เพื่อจะได้ผ่อนปรนให้เหมาะสม

3. รักษาเวลานัดหมายไม่ควรถ่วงเวลาผู้หญิงไว้เกินเวลาอันควร

4. ให้เกียรติยกย่อง ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามซึ่งกันและกัน ผู้ชายไม่ควรล่วงเกินผู้หญิง เพราะผู้หญิงเป็นผู้เสียหาย ไม่พาผู้หญิงไปในที่ซึ่งไม่สมควร อันจะก่อให้เกิดการครหานินทาได้

คณะกรรมการจัดทำเอกสารและบทความชุดนี้บุคคลสำคัญในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (2534:31-37) ได้กล่าวว่าถึงสตรีผู้มุ่งครองตนให้ปราศจากมลทินสิ่งที่สตรีต้องระวังในกายคือ

1. หูตาต้องไม่สอดส่ายเกินควร เพราะเป็นเหตุให้เกิดการดูหมิ่นดูแคลนทั้งเปิดโอกาสให้ฝ่ายชายเข้ามาสมาคมด้วย โดยไม่ต้องทำตามประเพณีที่สุภาพชนทั่วไปนิยมกัน

2. เวลาเดินตามถนนหนทางไม่ควรจะหน้าเป็น คือไม่ควรหัวเราะต่อกระซิกหรือสัพยอกกัน เมื่อมีสุภาพบุรุษมองตนไม่ควรทำกริยาเก๋ออาย หรือเดินเหลียวหน้าเหลียวหลังอันอาจให้ชายเข้าใจผิดได้

3. ไม่ควรไปเที่ยวตามลำพังหรือไปกับคนรุ่นราวคราวเดียวกัน ทั้งไม่เดินทางร่วมทางกับบุรุษสองต่อสองในที่ลับตาคนหรือในที่มืด
4. ไม่แสดงตนให้บุรุษทราบแน่ในเมื่อตนเกิดความรัก และไม่แสดงความรักชอบในบุรุษใดแก่เพื่อนสตรีด้วย
5. ไม่หยอกเย้าชายหนุ่มและตีสนิทกันเกินไป ควรวางตนเพียงฉับเป็นเพื่อนอย่างเปิดเผยถึงแม้จะต้องห่างเหินกันภายหลังก็จะไม่เกิดการระทมทุกข์
6. ไม่ร่วมสมาคมกับสตรีที่ประพฤติชั่ว และไม่ทำตนเป็นคนชอบเที่ยวเตร่
7. บ้าเพี้ยนตนเป็นผู้มีมารยาทเรียบร้อย ใช้กริยาวาจาอันควร แก่กาลสมัยและสถานที่รู้จักประมาณตนให้เหมาะแก่ฐานะและต้องเป็นผู้ที่ละมุนละม่อมอ่อนโยนเสมอ
8. ไม่ควรให้สิ่งของที่ระลึกต่างหน้าตลอดจนรูปถ่ายของตนแก่บุรุษที่แรกรู้จักหรือผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยพอจนเป็นที่ไว้วางใจได้แล้ว
9. ต้องระวังไม่ใช้วาจาประกอบด้วยความเท็จ อันเป็นเหตุให้คนทั้งหลายคลายความเชื่อถือ
10. ไม่ยุยงส่อเสียดให้ผู้อื่นแตกร้าง
11. เมื่อพบบุรุษไม่ควรส่งเสียงให้เขาเหลียว หรือจ้องมองบุรุษนั้นจนเกินควรทั้งไม่ควรทักเขาก่อนด้วย
12. ในการใช้วาจาควรใช้ถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานและเป็นประโยชน์ การใช้วาจาหยาบและถ้อยคำที่รุนแรงร้ายรานย่อมจะนำมาซึ่งความหมองใจกันได้ง่าย

1.1.8 การนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศ

การคบเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศนั้น เด็กหญิงมีพฤติกรรมการณ์นัดกับเพื่อนต่างเพศเร็วกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงมีความเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กชาย จากขนบธรรมเนียมประเพณีไทยกำหนดให้หญิงไทยรักษาวลสงวนตัว ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน สังคมไม่ยอมรับการไปไหนมาไหนสองต่อสองในเวลากลางคืนด้วยกัน และการค้างคืนด้วยกัน เพราะอาจจะเป็นสาเหตุให้มีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้น ดังนั้นการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศขณะที่เรียนหนังสือจึงต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น ไปห้องสมุด การดูกีฬา เป็นต้น สถานที่ที่ไม่ควรไปด้วยกันสองต่อสองคือ โรงภาพยนตร์ สถานเริงรมย์ และสถานที่ลับตาคน เพราะบรรยากาศ หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่อาจทำให้ผู้ที่นำไว้วางใจได้กลายเป็นผู้ที่ไว้วางใจไม่ได้ เต็มสิริ บุญสิงห์ (2526:95-96) และได้เสนอแนะเรื่องการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศดังนี้

1. การนัดต้องมีเจตนาบริสุทธิ์ เพื่อรู้จักกันให้มากขึ้นในระยะต้นควรนัดหมายกันเป็นกลุ่ม
2. สถานที่ที่ไม่ควรจะไปได้แก่ สถานที่ที่ไกลเกินไปจนต้องพักแรมไม่ควรไปสองต่อสอง
3. ในระยะทำความรู้จักเพื่อจะมักคุ้น จะไปไหนกับเพศตรงข้ามฝ่ายหญิงควรปรึกษาและขออนุญาตผู้ใหญ่ก่อน
4. เมื่อแน่ใจว่าทางฝ่ายชายเป็นที่น่าไว้วางใจจึงควรให้ความสนิทสนมมากขึ้นจึงไปนัดพบกันด้วยกันได้
5. หากเป็นนักเรียนนักศึกษาที่ยังไม่มีอาชีพ ไม่ควรเลือกนัดหมายสถานที่ที่มีราคาแพง เช่น สถานที่ที่มีการเดินร่ำร้อนแรงเพราะอาจทำให้มีการร่ำทางเพศสูง

6. ไม่นัดหมายกันไป ในสถานที่ที่ประกอบธุรกิจหากำไรจากเยาวชนโดยขาดความรับผิดชอบทางด้านศีลธรรม มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศได้ง่าย

1.1.9 ความรักในวัยรุ่น

เคลลี (กูญรี คำชาย, 2542:85 ;อ้างอิงจาก Kelly, 1983) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เรียกว่าความรักนี้ เป็นความสัมพันธ์ระดับลึกซึ่งมีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง พฤติกรรมที่สื่อให้เห็นความรักนั้นเป็นได้ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ซึ่งเห็นได้จากการมองตา การใช้เวลาร่วมกัน การยิ้มหรือการนั่งใกล้กัน เคลลีได้แบ่งความรักออกเป็น 3 ประเภท

1. เป็นความรักแบบพาดฝันหรือหลงใหล โดยปกติดูอยู่เหนือการควบคุมเพราะเป็นเรื่องของอารมณ์แท้มากกว่าที่จะใช้เหตุผล ความรักชนิดนี้มักกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองอย่างฉับพลัน รักแบบหลงใหลไม่เป็นฐานของความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน การได้มีความสัมพันธ์ทางเพศกันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ความตื่นเต้นอันเกิดจากความหลงใหลลดลง
2. รักแบบความจริง พัฒนามาจากแบบแรก โดยอยู่ภายใต้ของคนที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจะพัฒนาตอบแทนกันและกัน มองความสัมพันธ์ในลักษณะสมดุล รักลักษณะการให้และรับจากกันและกัน
3. รักแบบเลื้อยอาทรซึ่งเป็นรักที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน เป็นความรู้สึกใกล้ชิดอบอุ่นมีการแบ่งปันกันและสนับสนุนกัน

1.1.10 ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันเริ่มเห็นเด่นชัดกว่าแต่ก่อน เพราะการยึดมั่นในวัฒนธรรมของชาติในวัยรุ่นหย่อนยานลง มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากประเทศอื่นๆ เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเช่น การแต่งกาย อิสระเสรีทางเพศ การใกล้ชิดสนิทสนมกันง่าย ประกอบกับอิทธิพลสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น สื่อ ทำให้วัยรุ่นขาดความยับยั้งชั่งใจปล่อยให้ไปทำตามความปรารถนาของธรรมชาติ

สมชาย ธีรชนกุล (2526:97) กล่าวว่า ปัญหานี้มีทั้งในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและการคบเพื่อนต่างเพศ เนื่องจากวัยรุ่นนี้เป็นวัยที่เด็กต้องการการยอมรับนับถือและต้องการเข้าหุ่มเข้าพวก ตลอดจนต้องการคบกับเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นบางคนไม่รู้ว่ตนควรจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรต่อเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศเด็กยังต้องการคำแนะนำในเรื่องเหล่านี้เหมือนกัน การที่ปล่อยให้เด็กมีการคบเพื่อนโดยเป็นไปตามธรรมชาตินั้น เด็กบางคนอาจประสบปัญหาได้

มานพ คณะโต (2541:110) ได้กล่าวถึงลักษณะวัฒนธรรมเฉพาะของวัยรุ่นว่า การแสวงหาเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่สำหรับวัยรุ่น เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในเรื่องปัญหาพฤติกรรมทางเพศ และแสวงหาเอกลักษณ์ทางเพศ ในขณะที่ร่างกายมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์นี้จึงมีผลมาจากกลุ่มเพื่อนซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ และค่านิยมทางเพศ วัยรุ่นบางคนเพิ่งมีความต้องการทางเพศ ในขณะที่หลายคนมีประสบการณ์ทางเพศแล้ว วัยรุ่นส่วนหนึ่งจึงอยากทดลองเรื่องเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน และต่างเพศ ในขณะที่วัยรุ่นอีกกลุ่มหนึ่งต่อต้านการมีเพศสัมพันธ์

ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ (2519:71-72) กล่าวว่า ในโรงเรียนต่างๆ มักมีกลุ่มยึดเอาพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นค่านิยมอยู่จำนวนหนึ่ง สำหรับนักเรียนชายมักตั้งเป็นกลุ่มสูบบุหรี่ กลุ่มเกะกะก้าวร้าว ส่วนนักเรียนหญิง มักมีกลุ่มแต่งตัวไม่ถูกต้องตามระเบียบ กลุ่มเจ้าชู้จ้าว และกลุ่มที่สนใจในเพื่อนต่างเพศเป็นพิเศษ เด็กวัยรุ่นที่ใช้พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นค่านิยม อาจประพฤติเช่นนั้นเพื่อเรียกร้องความสนใจของเพื่อน

หรือหาเพื่อนที่ตนอยากสนิทด้วย ถึงแม้การกระทำเช่นนั้นจะสนองความต้องการทางสังคมได้ระยะหนึ่ง แต่การแสวงหาเพื่อนด้วยวิธีนี้ จะทำอันตรายแก่ตัวเขาในภายหลัง ถ้าคิดถึงอนาคตของตนก็ควรต้องรีบแก้ไขเสียตั้งแต่ยังมีโอกาส

อลิศรา ชูชาติ และคณะ (2533:12-14) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่นสถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ ลานสเก็ต สนุกเกอร์ ผับ มักเป็นแหล่งนัดพบเพื่อเที่ยวเตร่ และทำความรู้จักเพื่อนต่างเพศ ทำให้เกิดการมั่วสุมเป็นแหล่งอบายมุขได้ นอกจากนี้การที่ชายหญิงแสดงความรักกันอย่างเปิดเผยตามวัฒนธรรมตะวันตกย่อมเป็นเครื่องยั่วให้วัยรุ่นมีใจเอนเอียงและประพฤติดนเสียมเสียได้ง่าย

กฤษี คำชาย (2542:86) กล่าวถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลคือการเริ่มต้นและมีการสิ้นสุด ความรักก็เช่นกัน โดยทั่วไปแล้ว การสิ้นสุดความสัมพันธ์ที่เป็นความรักนั้นมักตามมาด้วยความรู้สึกทางลบ การสูญเสียความรักหรือที่เรียกว่าการรอกหักสำหรับวัยรุ่นทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมาก เพราะเป็นความรักแบบพาหลงไหลใฝ่ฝันวัยรุ่นจะจินตนาการถึงคนที่ตนรักในลักษณะเหนือจริง เมื่อสูญเสียความรักจึงทำให้คร่ำครวญด้วยความโศกเศร้า อารมณ์แปรปรวนอาจทำให้ผลการเรียนตกต่ำ เก็บตัว บางคนอยากลืมเรื่องที่ทำให้ตนเจ็บปวด ด้วยการดื่มของมึนเมา บางคนหาความรักใหม่อย่างรวดเร็ว และการรอกหักยังเป็นสาเหตุหนึ่งของการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น

1.4.11 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประพฤติดนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยของ

วัยรุ่น

ทฤษฎีว่าด้วยสังคมวิทยา นักสังคมวิทยา กล่าวว่า การกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นนั้นไม่จำเป็นว่าเด็กคนนั้นจะต้องป่วยทางจิต หรือมีความผิดปกติของร่างกาย การกระทำผิดของวัยรุ่นเป็นการตอบสนองต่อปัญหาของแต่ละคน โคเฮน (อลิศรา ชูชาติและคณะ. 1533:11-12 ;อ้างอิงจาก A. K. Cohen. 1965:31-17) เชื่อว่า ถ้าครอบครัวจู้จี้กับเด็กมากไป เด็กจะหาทางออกไปพบปะกับเพื่อนฝูงนอกร้านในกลุ่มเพื่อนเหล่านั้นเด็ก ๆ จะสร้างแบบความประพฤติขึ้นมาใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง และแบบของความประพฤติเช่นนี้จะสืบทอดกันไปจากเด็กคนหนึ่งไปยังเด็กอีกคนหนึ่ง ที่เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม โคเฮนยังได้แบ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กออกเป็น 2 ชนิดคือพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายของสังคม ได้แก่พวกเด็กที่ทำผิดธรรมดา และถูกลงโทษตามกฎหมายกำหนดไว้ และพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดจากนิสัย จิตใจที่สะสมมาด้วยเหตุใดก็ตามแม้จะถูกลงโทษแล้วก็ทำผิดได้อีก ดังนั้นในวัฒนธรรมของเด็กจึงมีแนวโน้มไปในทางที่ปฏิบัติกระตือรือร้นแบบแผนของสังคมส่วนใหญ่

สรุป วัยรุ่นเป็นวัยที่ล่วงเลยความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ และอยู่ในช่วงการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และทางสังคม ทำให้มีความต้องการที่จะเรียนรู้เรื่องเพศและการคบเพื่อนต่างเพศจากการที่ได้รับวัฒนธรรมต่างชาติและการหย่อนยานของวัฒนธรรมไทย ทำให้วัยรุ่นที่อยู่ในช่วงการอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง จึงปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศไม่เหมาะสมกับวัย และบทบาทการเป็นนักเรียน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น

ออฟเฟอร์ (Offer. 1971:40-48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศในหมู่เด็กวัยรุ่น โดยการศึกษาระยะยาว จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับไฮสกูลชาย 73 คน หญิง 100 คน เริ่มต้นศึกษาตั้งแต่กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งจบไฮสกูล และเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เรื่องการมีนัด พบว่า ร้อยละ 15 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีนัดเลยจนกระทั่งจบชั้นปีที่ 1 และการมีนัดจะเพิ่มขึ้นช้าๆ เป็นร้อยละ 77 เมื่อกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 และร้อยละ 23 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่เคยมีนัดเลยก็รู้สึกว่าการไม่มีนัดเป็นสิ่งผิดปกติ ร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานนั้นสามารถทำได้แต่ก็ควร

จะเป็นภายหลัง จากจบไฮสกูลแล้ว เพราะเกรงว่าจะเป็นภาระตั้งครมจะเป็นอุปสรรคในการศึกษา และร้อยละ 10 เคยร่วมประเวณีแล้วเมื่อศึกษาอยู่ในปลายปีที่ 3 และมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 30 เมื่อเข้ามหาวิทยาลัย ปีที่ 1 และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 เมื่อศึกษาในมหาวิทยาลัยปีที่ 3

จิราพร อิศรางกูร ณ อยุธยา (2535:140-141) ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมในการคบเพื่อนต่างเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2534 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าลักษณะของเพื่อนต่างเพศที่วัยรุ่นเลือกคบ คือ

1. วัยรุ่นเพศชายและเพศหญิง มีเกณฑ์ในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยพิจารณาผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นอันดับแรก มีบุคลิกภาพดี และผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นอันดับต่อไป

2. วัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีเกณฑ์ในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน โดยเพศชายที่มีบิดามารดาหย่าและแยกกันอยู่ จะให้ความสำคัญเพื่อนที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและชอบช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนเพศหญิงจะให้ความสำคัญกับเพื่อนที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและฉลาด

3. วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของบิดาต่างกันมีเกณฑ์ในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศต่างกันโดยเพศชายที่ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาต่ำ จะให้ความสำคัญกับเพื่อนต่างเพศที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและชอบช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนเพศหญิงให้ความสำคัญกับเพื่อนต่างเพศที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี

4. วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีเกณฑ์ในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศต่างกัน โดยวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-2 ให้ความสำคัญที่จะเลือกคบเพื่อนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3-4 จะให้ความสำคัญในการเลือกการคบเพื่อนต่างเพศที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น

5. วัยรุ่นที่ผลการเรียนต่างกัน และมีเกณฑ์ในการเลือกคบเพื่อนต่างกัน โดยวัยรุ่นที่มีผลการเรียนต่ำและบิดามารดาแยกกันอยู่จะเลือกคบเพื่อนต่างเพศที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนที่มีบุคลิกภาพดี และมีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมดีเป็นอันดับต่อไป ส่วนวัยรุ่นที่มีผลการเรียนปานกลางและสูง ที่บิดามารดาหย่าและแยกกันอยู่ จะเลือกคบเพื่อนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นอันดับแรก เพื่อนที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และมีการศึกษาดี เป็นอันดับต่อมา

สายหยุด กัลยาศิริ (2505:43-45) ได้ศึกษาเจตคติ และความสนใจของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 1,187 คน เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ และการแต่งงานพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เพื่อมีโอกาสรู้จักกันได้ดียิ่งขึ้น และได้รู้จักคู่ครองก่อนแต่งงาน โดยเฉพาะนักศึกษาหญิงเห็นว่าควรมีนัดกับคนที่คาดว่าจะเป็นแต่งงานด้วย ถ้าเข้ากันไม่ได้ก็เปลี่ยนใหม่ได้ และชอบให้คนอื่นออกไปเป็นเพื่อนเมื่อมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ส่วนนักศึกษาชายมีความเห็นว่า ควรมีนัดให้มากที่สุด และชอบไปด้วยกันสองต่อสองและสถานที่นัดพบทั้งสองกลุ่มเห็นว่าสถานที่ๆ เหมาะสมที่สุดคือบ้าน

กัญญา แสงสุชาติ (2510:39-44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยม ทางสังคม ระหว่างผู้ใหญ่และหนุ่มสาว ในระดับการศึกษาสูงเกี่ยวกับครอบครัวและการสมรส ในค่านิยม 9 ประเภท พบว่าสำหรับการพบปะสมาคม และการปฏิบัติของหนุ่มสาว กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มหนุ่มสาวต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การพบปะสมาคมระหว่างชายหญิง เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกคู่ สำหรับเรื่องชายหญิงจะไปไหนมาไหนด้วยกัน สองต่อสอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลากลางคืน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่า เป็นการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และใน

กรณีที่ผู้รักจับมือถือแขนกัน ทั้งสองกลุ่มเห็นว่าเป็นการกระทำได้ แต่ไม่ควรกอดจูบกัน โดยเฉพาะผู้ใหญ่ไม่เห็นด้วยกันทั้งหมด

สรุป วัยรุ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการคบเพื่อนต่างเพศ เพื่อทำความรู้จักและเพื่อการเลือกคู่ในอนาคต แต่ยังให้ความสำคัญกับการกอดจูบระมัดระวังตัวในการมีนัด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

2.1.1 ความหมายของเจตคติ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้

พจนานุกรมทางการศึกษา ได้ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ (Attitude) หมายถึง แนวโน้มและท่าทีที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่ง โดยปกติจะมีความรู้สึกและอารมณ์เกี่ยวข้องในความเห็นนั้น เจตคติจะสังเกตไม่ได้ จะอนุมานได้จากพฤติกรรมที่เป็นวาจาและท่าทาง

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2525:118) กล่าวว่า เจตคติคือ สิ่งที่มีอยู่ภายในของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง แต่เราสามารถรับรู้ได้โดยดูจากพฤติกรรมของบุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้อย่างไรเราก็ทราบได้ทันที

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:3) กล่าวว่าเจตคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นสิ่งที่พร้อมที่จะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529:92) กล่าวว่าเจตคติหมายถึง ความรู้หรือที่ท่าของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองที่สอดคล้องกันด้วย

ดวงเดือน พันธุเมธาวิณ (2531:66-67) ได้สรุปความหมายของเจตคติจากนักจิตวิทยาหลายท่านความว่าเจตคติหมายถึง ความรู้สึกที่ขัดแย้งหรือเป็นกลางได้ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้นๆ

เทอร์สโตน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526:1; อ้างอิงจาก Thurstone. 1946)เจตคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรืออาจจะเป็นอะไรได้หลายอย่าง เป็นต้นว่าสิ่งของบุคคล บทความ องค์กร ความคิดขลย ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

การ์ดอน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526:2; อ้างอิงจาก Gordon. 1935) เจตคติหมายถึง สภาวะความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

คาร์ล (Carl. 1960:1) กล่าวว่าเจตคติเป็นปฏิริยาของความรู้สึก หรืออารมณ์ ซึ่งเป็นปฏิริยาที่แสดงถึงความชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อบุคคล ต่อวัตถุ ต่อกลุ่มบุคคลหรือต่อสัญลักษณ์

กล่าวโดยสรุป เจตคติหมายถึง ความรู้สึกความคิด ความเชื่อหรือความพร้อมของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับโดยแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางบวกหรือเจตคติเชิงบวก และแสดงออกมาในลักษณะความชอบความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากปฏิบัติอยากได้ และอยากใกล้ชิดสิ่งนั้น อีกลักษณะหนึ่งคือทางลบหรือเจตคติเชิงลบ จะแสดงออกในลักษณะความเครียด ไม่พึงพอใจไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายหรือต้องการหนีห่างจากสิ่งนั้น และนอกจากนี้เจตคติอาจแสดงออกในลักษณะความเป็นกลางก็ได้เช่นรู้สึกเฉยๆ ไม่รักไม่ชอบสิ่งนั้น

2.1.2 ลักษณะและองค์ประกอบของเจตคติ

2.1.2.1 ลักษณะของเจตคติ

รวีวรรณ อังคณรักษ์พันธ์(2533:14-15)ได้สรุปลักษณะทั่วไปของเจตคติไว้ดังนี้คือ

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling) อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะมีการกระทำที่เสถียร โดยแสดงออกไม่ตรงกับความรู้สึกของตน เมื่อเขารู้ตัวหรือรู้ว่ามีคนสังเกต
2. เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะตัว (Typical) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกัน แต่แบบการแสดงออกต่างกันออกไป หรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกัน แต่ความรู้สึกต่างกัน
3. เจตคติดีทิศทาง (Direction) การแสดงออกของความรู้สึกแสดงออกได้สองทิศทางเช่น ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา
4. เจตคติดีความเข้ม (Intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกันแต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกันเช่นรักมาก รักน้อย
5. เจตคติต้องมีเป้า (Target) ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้

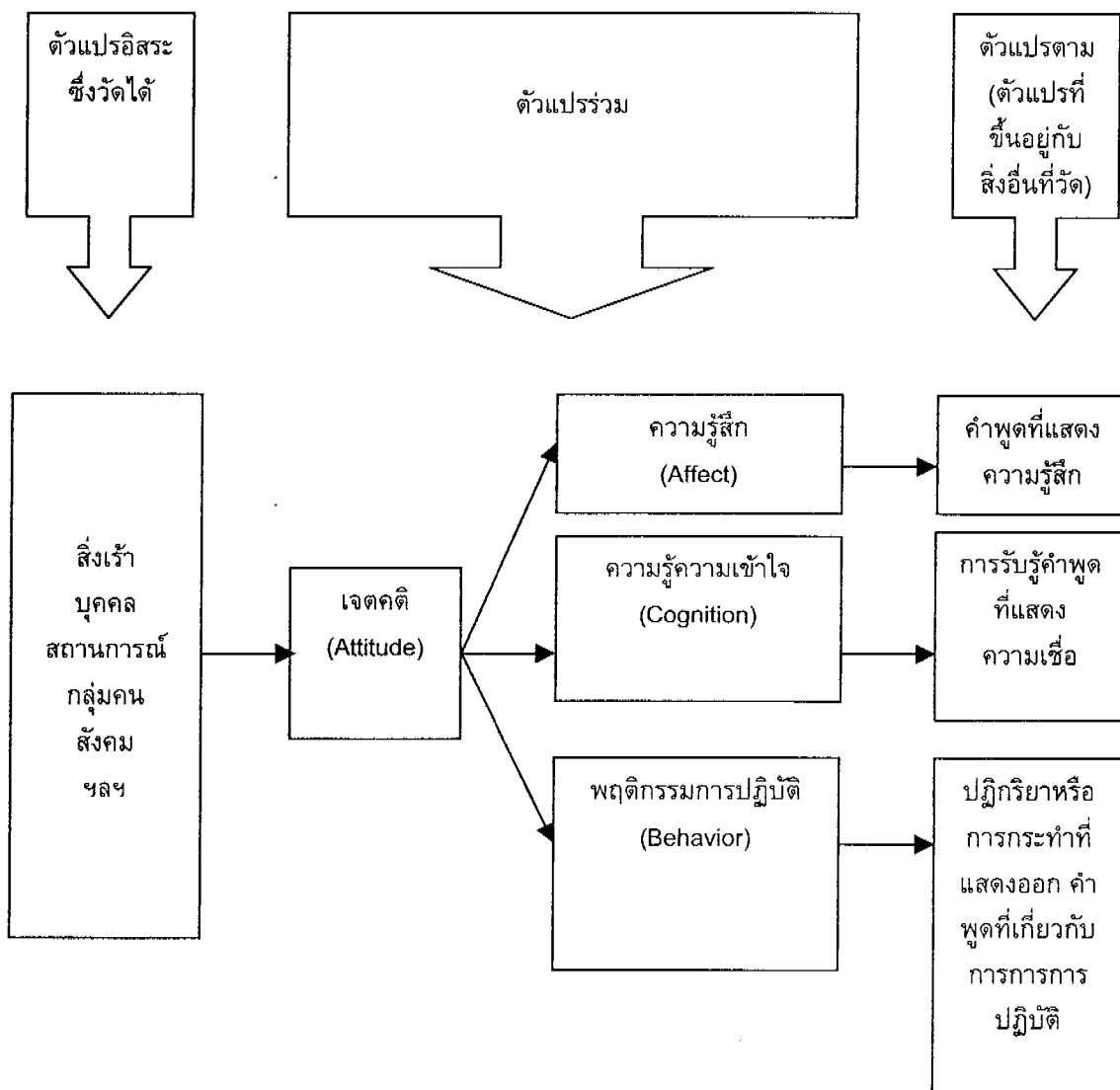
2.1.2.2 องค์ประกอบของเจตคติ

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2525:118-119) กล่าวว่าการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเพียงความรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้นอาจเป็นความรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ บุคคล หรือเป็นเพียงเหตุการณ์ต่างๆ
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) เป็นส่วนประกอบที่เข้ากับความรู้ กล่าวคือเมื่อมีความรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีถ้ารู้สึกสิ่งหนึ่งในทางที่ดีก็จะชอบหรือพอใจในสิ่งนั้น จึงมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นและถ้ารู้สึกต่อสิ่งหนึ่งในทางที่ไม่ดีก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย และถ้าไม่มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นเลยเจตคติก็ไม่เกิดขึ้นเลย
3. องค์ประกอบด้านการกระทำ หรือองค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Action Tendency Component) เมื่อมีความรู้พอประมาณมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบพอประมาณ ก็มีความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นๆ

สรุป เจตคติดีทิศทางทั้งทางบวก ทางลบ และ ความเป็นกลาง องค์ประกอบของเจตคติประกอบด้วย องค์ประกอบทางด้านความรู้ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำและต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนไปเจตคติของบุคคลก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ไทรแอนดิส (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526:5; อ้างอิงจาก Triandis. 1971:3) ได้เสนอแผนภูมิองค์ประกอบของ เจตคติดังนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของเจตคติของไทรแอนดิส

2.1.3 ทฤษฎีและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกิดเจตคติ

ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543:63-65) กล่าวว่า เจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้ เลยเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้เช่นกัน ซึ่งแปลว่าเจตคตินำมาสอนให้เกิดขึ้นได้เหมือนบทเรียนนั่นเอง และเกิดขึ้นโดย

2.1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ข้อตกลงของทฤษฎีนี้ก็คือเจตคติ

สามารถเรียนรู้ได้เหมือนกับลักษณะอื่นๆ ของคน คนแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อสร้างสมการเรียนรู้ เขาเรียนรู้ความรู้สึก และค่านิยมต่างๆ ได้จากข้อเท็จจริง เด็กเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกทางเจตคติ ซึ่งอาศัยกระบวนการที่ควบคุมการเรียนรู้ นั่นคือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ใน

การก่อเกิดเจตคติได้ แต่ละคนแสวงหาข้อมูล และความรู้สึกโดยกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์ การเชื่อมความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้าปรากฏในเวลาเดียวกัน และสถานที่เดียวกัน เจตคติเกิดจากความรู้อย่างกว้าง ความเชื่อมโยงกับด้านการประเมินคุณลักษณะนั้นๆ นั่นคือการเรียนรู้เกิดผ่านการเสริมแรง เจตคตินอกจากจะเกิดจากการเรียนรู้โดยวิธีเชื่อมสัมพันธ์ และวิธีการเสริมแรงแล้ว ยังจะเกิดขึ้นจากกระบวนการเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้ชนิดหนึ่งการเลียนแบบต้องมีตัวแบบไว้ให้ตัวแบบสำคัญ คือสถาบันครอบครัว เด็กจะเลียนแบบเจตคติของพ่อแม่ วัยรุ่นจะเลียนแบบเจตคติของกลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นยังเลียนแบบได้จากครู ความคิดจากหนังสือ

2.1.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Incentive Theory) ทฤษฎีนี้ให้แนวคิด การเกิดเจตคติว่าเป็นกระบวนการให้น้ำหนักจากคุณและโทษของเป้าเจตคตินั้นแล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด ลองพิจารณาว่าที่เรารักหรือชอบสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นน้อยอยู่ เกิดรักและชอบขึ้นมาเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เรารักหรือชอบจะต้องมีคุณประโยชน์ต่อเราแน่ อาจจะมีสิ่งที่ไม่ดีอยู่บ้าง แต่เมื่อชั่งใจดูคุณและโทษแล้วเห็นว่าน้ำหนักของคุณประโยชน์มีสูงกว่าเราจะชอบสิ่งนั้น จากการพิจารณาตัดสินใจโดยกระบวนการแบบนี้จึงทำให้เกิดเจตคติทางบวกหรือทางลบขึ้นได้

สรุป การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การเสริมแรง และการเลียนแบบ และแรงจูงใจ เป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้เจตคติ แล้วประเมินออกมาว่าอะไรมีความสำคัญทางบวก และอะไรเป็นไปทางลบ และประเมินเพื่อนำมาตัดสินใจเลือกสิ่งนั้นๆ

2.1.4 ปัจจัยหรือแหล่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:94-93) กล่าวว่าแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติดังนี้

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) คือการมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ เช่นถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อบุคคลหนึ่งเราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงข้ามถ้าเรามีประสบการณ์ที่ไม่ดีเช่นได้รับการลงโทษหรือเกิดภาวะคับข้องใจอยู่บ่อยๆ จากการได้พบปะหรือติดต่อบุคคลนั้นก็มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ชอบบุคคลนั้น

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Others) เช่นเด็กจะได้รับการอบรมสั่งสอนหรือบอกจากผู้ปกครอง คำสั่งสอนดังกล่าวจะมีผลต่อความเชื่อถือและเจตคติของเด็กได้

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบจากผู้อื่น กระบวนการเกิดเจตคติโดยวิธีนี้เกิดได้โดยขั้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่างบุคคลจะเห็นว่าบุคคลอื่นมีการปฏิบัติอย่างไร ขั้นต่อไปบุคคลจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้นในรูปของความเชื่อ เจตคติซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขาถ้าบุคคลนั้นมีความเคารพนับถือยกย่องบุคคลที่แสดงปฏิภีรียนั้นอยู่แล้ว บุคคลนั้นจะยอมรับความรู้สึกความเชื่อที่เขาคิดว่าบุคคลที่เขาแสดงปฏิภีรียนั้นๆ มี

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) โรงเรียน สถานศึกษา ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่างๆ จะเป็นแหล่งที่มาและช่วยสนับสนุนให้เกิดเจตคติบางอย่างได้

ธีรพร อูวรรณโณ (2521:1-17) ได้แบ่งอิทธิพลของการเกิดทัศนคติออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. อิทธิพลจากพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อเด็ก โดยเฉพาะก่อนเด็กเข้าโรงเรียน เด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก

2. อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ กลุ่มในโรงเรียนคือครู และเพื่อนก็มีอิทธิพลในการสร้างเจตคติของเด็ก

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อการพัฒนาของบุคคล รวมทั้งการพัฒนาเจตคติด้วย ประสบการณ์ที่รุนแรง หรือกระทบกระเทือนใจบุคคลเป็นสิ่งที่ฝังแน่นในจิตใจของบุคคลได้นาน และมีอิทธิพลทำให้คนมีเจตคติแตกต่างกันออกไป

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน รวมถึงวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ต่างๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดจนที่สุดก็คือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่จะพยายามเปลี่ยนเจตคติของคนให้หันไปนิยมในสิ่งที่มีผู้โฆษณาต้องการ ฉะนั้น สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพล ซึ่งอาจเรียกได้ว่ามีอิทธิพลมากที่สุดในการที่จะเกิดและเปลี่ยนแปลงเจตคติของคน โดยเฉพาะในเรื่องที่ผู้รับไม่คุ้นเคยมาก่อน

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2534:71-81) กล่าวถึงการที่บุคคลรับเอาค่านิยมและเจตคติมาขึ้นก่อนข้างซับซ้อนและมีทั้งกลไกทั่วๆ ไปและกลไกเฉพาะในการถ่ายทอดค่านิยมและเจตคติเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า มีอยู่ 4 ระดับ

ระดับที่ 1 เป็นการพิจารณาบุคลิกภาพ (Personality) และความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในสถานการณ์ต่างๆ

ระดับที่ 2 พิจารณาถึงการปะทะสังสรรค์ (Interaction) ของเด็กและผู้ใหญ่กับสมาชิกอื่นๆ ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมของเขา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม

ระดับที่ 3 ดูที่การเป็นสมาชิกของกลุ่ม (Group Membership) กับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและเจตคติ

ระดับที่ 4 คือการวิเคราะห์ค่านิยม และเจตคติ ที่ถ่ายทอดไปสู่บุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของชนชั้นในสังคม (Social Class)

สุชา จันท์ธอม (2524:83-84) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเจตคติดังนี้

1. วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย วัฒนธรรมแตกต่างกันออกไปแต่ละชาติการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของแต่ละสังคมเริ่มจากการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว โรงเรียน วัด และสถาบันอื่นๆ ในสังคมตลอดจนถึงสื่อมวลชนต่างๆ ก็มีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติทั้งสิ้น

2. ครอบครัว (Family) ครอบครัวจะเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการอบรมสั่งสอนเด็กให้เกิดการเรียนรู้โดยนับได้ว่าเป็นการเริ่มพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรูสึกนึกคิดซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก

3. กลุ่มต่างๆ (Groups) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกับบุคคลได้แก่

3.1 กลุ่มเพื่อน (Social Group) กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลมากต่อการพัฒนาเจตคติของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน ต้องการคำแนะนำต่างๆ โดยเฉพาะในระยะวัยรุ่น

3.2 กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นอิทธิพลทางหนึ่งในการสร้างเจตคติโดยจะผ่านกลุ่มอ้างอิงต่างๆ ไปตามวัย เช่นในวัยทำงานก็อาจเป็นกลุ่มคนในที่ทำงานด้วยกัน หรือกลุ่มคนที่สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกัน

4. บุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับเจตคติของบุคคลนั้น คือพวกที่ชอบสังคม (Extrovert) พวกเกลียดสังคม (Introvert) พวกชอบเด่น (Dominance) หรือพวกอ่อนน้อม (Submissive) จะมีเจตคติไม่เหมือนกันและพบว่าพวกหัวสมัยใหม่ หรือพวกหัวรุนแรงส่วนใหญ่มักจะมีบุคลิกภาพทางสังคมแบบชอบแสดงตัวแมนจิตวิทยา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ฯ (แมนจิตวิทยา คณะครุศาสตร์. 2513:166; อ้างอิงจาก พัทนี วรกวิน. 2522:63) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดเจตคติว่าเกิดขึ้นได้เพราะบุคลิกภาพ ของแต่ละบุคคล จากสื่อสารมวลชนต่างๆ และความต้องการในสิ่งที่ตนปรารถนา

สรุปตัวกำหนดเจตคติหรือการเกิดเจตคติของแต่ละบุคคลเกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น การปะทะสังสรรค์ หรือการอบรมเลี้ยงดูของเด็กและผู้ใหญ่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเขา และอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และกลุ่มอ้างอิง และอิทธิพลจากสื่อ นอกจากนี้ยังพบว่าขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนตัวหรือบุคลิกภาพของแต่ละคน และรวมถึงค่านิยมที่ถ่ายทอดไปสู่บุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของชนชั้นในสังคมนั้นด้วย การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและมีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากสื่อ

2.1.5 การเปลี่ยนแปลงเจตคติและทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:125-146) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอยู่หลายทฤษฎีคือ

2.1.5.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักวิชาการมหาวิทยาลัยเยล (The Yale Attitudinal Change Approach) ซึ่ง คาร์ล ฮอฟแลนด (Carl Hovland) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยเยล เชื่อว่าองค์ประกอบของเจตคติด้านความรู้สึก (Affective component) สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยความคิดหรือความเชื่อ (Cognitive component) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น หมายความว่า การเรียนรู้ข้อมูลใหม่โดยผ่านการสื่อสารที่จูงใจหรือโน้มน้าวจิตใจ (Persuasive Communication) จะเปลี่ยนแปลงความเชื่อ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะให้ข้อมูลที่สนับสนุนให้เกิดความเชื่อที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ

1. การใส่ใจ (Attention) หมายถึง หลักการดึงความสนใจให้ผู้รับฟังเกิดความตั้งใจที่จะรับฟังข่าวสารนั้น
2. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การทำความเข้าใจข่าวสารว่าสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด
3. การยอมรับ (Acceptance) หมายถึง การยอมรับข่าวสารนั้นมีมากน้อยเพียงใด
4. ความคงอยู่ (Retention) หมายถึง การเก็บจดจำข่าวสารนั้นว่าขึ้นใจระดับใด

2.1.5.2 ทฤษฎีพลวัตของกลุ่ม (The Group Dynamics Approach or The Michigan Group Dynamics Approach) Kurt Lewins แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกนเป็นผู้ตั้งแนวความคิดนี้ ซึ่งมีอยู่มากกว่าผู้รับข่าวสารซึ่งอยู่โดดเดี่ยวและถูกชักจูงได้อย่างเดียว แต่มนุษย์นั้นอยู่ในสังคมที่ไม่มีอิสระต่อกัน แต่ต้องเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกัน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อใด ๆ นั้นขึ้นอยู่กับความคลาดเคลื่อนความไม่ลงรอย (Discrepancy) ของเจตคติหรือพฤติกรรมบุคคลกับบรรทัดฐานของกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดจากความต้องการทางสังคมต่าง ๆ ความต้องการที่จะเปรียบเทียบความสามารถของตัวเองกับผู้อื่น หรือความต้องการที่จะลดความแตกต่างของความคิดของตัวเองกับผู้อื่น การมีจุดยืนของตนแตกต่างจากมาตรฐานของกลุ่มเหล่านี้เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงทัศนคติของตัวเองเพื่อให้เข้ากับกลุ่ม กลไกสำคัญของกระบวนการนี้คืออำนาจของกลุ่มที่จะให้ผลดีต่อผู้ปฏิบัติตาม การให้โทษแก่ผู้ขัดขวางถ้าคนใดทำตามค่านิยมของกลุ่ม กลุ่มก็จะยอมรับคน ๆ นั้น แรงกดดันนี้จะทำให้คนในกลุ่มขับไล่หรือไม่ชอบคนที่มีความแตกต่างจากกลุ่ม ฉะนั้นคนเราจึงต้องปรับตัวให้กลุ่มยอมรับทั้งทางด้าน เจตคติและความประพฤติ

2.1.5.3 ทฤษฎีการขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:126-146) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี

1. บุคคลได้รับข่าวสารต่างๆ จากบุคคลอื่นหรือจากอุปกรณ์สื่อสารมวลชนข่าวสารที่ได้รับนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของเจตคติทางด้านความรู้ หรือการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นที่เชื่อกันว่าถ้าส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบด้านอื่นจะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงได้ด้วยเช่นเดียวกันเช่น ถ้าส่วนประกอบด้านทัศนคติด้านความรู้ (Cognitive Component) เปลี่ยนแปลงก็มีแนวโน้มทำให้ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Affective Component) และส่วนประกอบทางด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) เปลี่ยนแปลงด้วย

2. เจตคติอาจเปลี่ยนแปลงโดย บุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ตรงเช่นบุคคลหนึ่งอาจไม่ชอบพอนิโกร แต่ถ้าได้มีการพบปะนิโกรที่มีความประพฤติเรียบร้อย พุดจาดี ฉลาด สิ่งเหล่านี้ทำให้ความไม่ชอบนิโกรเปลี่ยนแปลงได้

พรอร์ณี ซ. เจนจิต (2520:289) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือการสร้างให้เกิดเจตคติใหม่ได้ด้วยวิธีการดังนี้คือ

1. ให้ได้รับข้อมูลในทุกแง่มุมเกี่ยวกับสิ่งนั้น เช่นการวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อคนผิวดำแล้วให้ผลไปในทางลบ เสร็จแล้วให้ข้อมูลทุกแง่มุมเกี่ยวกับคนผิวดำกับนักศึกษา และวัดเจตคติอีกครั้งปรากฏว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อคนผิวดำ

2. จัดประสบการณ์ใหม่ให้ เช่นจัดให้คนที่มีความเจตคติไม่ตรงกันไม่ตรงกัน ไปอยู่ค่ายพักแรมด้วยกันให้มีโอกาสทำสิ่งต่างๆ ร่วมกันและแก้ปัญหาพร้อมกันโดยไม่มีผู้อื่นเข้าไปเกี่ยวข้อง

3. ปล่อยให้เกิดอารมณ์เช่น เด็กไม่ชอบแปรงฟันก็ใช้วิธีหาภาพหรือภาพยนตร์ที่แสดงถึงผลร้ายของการไม่แปรงฟันนำมาให้เด็กดู

พัชนี วรกริน (2522:74) กล่าวว่า สถานการณ์ทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติประกอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การแนะนำให้เปลี่ยน (Suggestion Situation) การแนะนำมี 2 วิธีคือแนะนำตามปกติคือคำแนะนำจากกลุ่มเพื่อน ผู้มีความสำคัญทางสังคม หรือแก่ตนเอง หรืออีกวิธีหนึ่งก็คือ การสะกดจิต ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทางสัมผัสและการเคลื่อนไหว

2. การทำให้เกิดการคล้อยตาม (Conformity Situation) เป็นการสื่อสารโดยการบอกให้ทราบว่าคุณมีความคิดเห็นเป็นอย่างไร เป็นการแนะนำให้เกิดความรูสึกขึ้นมาเองว่าสมควรจะเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มอื่นหลังจากที่ได้รับข่าวสารบอกเล่าแล้ว

3. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีผู้นำอภิปรายและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

4. การใช้ข้อมูลชักจูง (Persuasive Messages) เป็นการใช้ข้อมูลที่มีความสำคัญในด้านนี้ หรือกลุ่มที่เหมือนกันมากเท่าใดก็จะทำให้คนเปลี่ยนเจตคติได้มากขึ้นเท่านั้น ผู้รับจะไม่มีสิทธิโต้แย้งคัดค้านหรือแสดงความคิดเห็นต่อที่มาจากข้อมูล

5. การปลูกฝังความเชื่อ (Intensive Indoctrination) เช่นการอบรมเลี้ยงดู การล้างสมองการฉีดยาให้ประสาทหลอนการทรมานต่อกายเพื่อให้ประสาทเกิดความอ่อนแอ

2.1.6 ประโยชน์ของเจตคติ

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543:54-55) กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา การศึกษาเจตคติเพื่อจะได้รับความรูสึกของคน ส่วนดีจะได้ส่งเสริม ส่วนเสียจะได้

แก้ไขทันที่ว่าเป็นการรู้ไว้ก่อนเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข ประโยชน์ของการศึกษาเจตคติจึงมีมากกว่าสรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นคำย่อของการอธิบายความรู้สึกที่ยาวๆ กลุ่มพฤติกรรมต่างๆ ได้มาก
2. เจตคติใช้พิจารณาเหตุผล ของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่นๆ หรือมีต่อเป้าเจตคติของบุคคลนั้น ได้นั้นคือรู้เจตคติของคนสามารถส่งเสริมหรือยับยั้งสิ่งที่เขาจะแสดงออกได้
3. เจตคติสามารถมองสังคมได้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งคงเส้นคงวาพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงจากเจตคติจึงสามารถนำมาอธิบายความคงเส้นคงวาของสังคมได้ด้วย
4. เจตคติมีความดีงามในตัวเอง เจตคติของคนที่มีต่อเป้าเจตคติดรอบๆ ตัวเราเองสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของคนๆ นั้น มีคุณค่าในการศึกษาจุดมุ่งหมายของชีวิตเขา
5. จากที่รู้ว่าเจตคติเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามของสังคม จึงต้องศึกษาสัญชาติญาณและปรับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ

6. ในสาขาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์กลางความคิดและเป็นฐานของพฤติกรรม การจะปรับระบบกลไกของสังคม จึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของแต่ละบุคคล

เรณู เจริญศรี (2525:18-19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดเจตคติไว้ดังนี้

1. วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม การมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้ทางด้านดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงไร และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นเป็นเครื่องทำนายว่า บุคคลนั้นมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปทำนองใด ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทราบการกระทำของบุคคลนั้นได้

2. วัดเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข โดยทั่วไปบุคคลที่มีเจตคติต่อสิ่งใดอย่างใรนั้นเป็นสิทธิของเขา แต่ละบุคคลมีเจตคติต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างกันไป ในบางเรื่องจึงจำเป็นต้องให้กลุ่มมีความคิดเห็นและเจตคติสอดคล้องกัน เพื่อป้องกันปัญหาการขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อการอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขของสังคม และยอมเป็นไปได้ เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่างๆ คล้ายคลึงกันก็จะก่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกัน

3. วัดเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล เจตคติเปรียบเทียบบสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน และสาเหตุภายในหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนี้ อาจจะได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกอีกส่วนหนึ่ง ฉะนั้นจะได้เข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีผลต่อการกระทำสิ่งต่างๆ ของบุคคลได้อย่างชัดเจน บางกรณีจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ถ้าเราทราบเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วเราสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ สามารถหาทางป้องกันและแก้ไข หรือลดข้อขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเข้าใจสาเหตุและผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นๆ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ

รัชนี วิเศษสังข์ (2518 :70-72) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนวัยรุ่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 จาก 4 โรงเรียน จำนวน 418 คน วิธีการศึกษาโดยสร้างสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงขึ้น 18 ประการได้แก่ รักกันไม่เคยถูกเนื้อต้องตัวกัน การไปเที่ยวสองต่อสองกลางคืนบ่อยๆ การนัดพบกันอย่างลับๆ และอย่างเปิดเผย นอนหนุนตักกันในสวนสาธารณะ และที่ลับตาคน กอดจูบกันใน

โรงภาพยนตร์และที่ลับตาคน และได้เสียกันโดยมันหมาจะแต่งงานกัน และได้เสียกันโดยไม่คิดจะแต่งงานกันและได้กำหนดฐานะของชายหญิงผู้กระทำพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์มี 5 แบบคือ เป็นนักเรียนทั้งชายและหญิง ชายหนุ่มกับหญิงสาว ชายแต่งงานแล้วกับหญิงสาว ชายหนุ่มกับหญิงแต่งงานแล้ว และชายแต่งงานแล้วกับหญิงแต่งงานแล้ว และให้กลุ่มตัวอย่างประเมินค่าพฤติกรรมว่าถูกต้อง ชอบ และกระทำได้เพียงใดในช่วงของการประเมิน 5 ช่วง ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงแตกต่างกันในทุกสถานการณ์โดยเด็กวัยรุ่นชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมต่างๆ ว่าถูกต้อง สูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในทุกสถานการณ์ และวัยรุ่นทั้งชายและหญิงพูดถึงพฤติกรรมดังกล่าวว่า ถ้าเป็นชายหนุ่มกับหญิงสาวแล้วจะมีความถูกต้องมากกว่า ผู้กระทำอื่นๆ และความถูกต้องจะลดน้อยลงเมื่อผู้กระทำเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

จ๊ะ จิ่งเจริญติลปี (2523:31-41) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยผลจากการศึกษาพบว่า โดยส่วนรวมการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย เมื่อคบกันในฐานะเพื่อนทั่วๆ ไป การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ การสนิทสนมกันถึงขั้นยอมเป็นคนรักกันนั้น เด็กวัยรุ่นรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนน้อย เรื่องพรหมจรรย์ ความบริสุทธิ์นี้เด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยเห็นด้วยน้อย กับความคิดที่ไม่อยู่ในกรอบประเพณีไทย เด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยจำนวนน้อยที่มีความสัมพันธ์ทางเพศอย่างลึกซึ้ง และเห็นด้วยน้อยกับการได้เสียกันในระหว่างการศึกษา แต่เมื่อตั้งครรรค์แล้วจะทำแท้งเพื่อเห็นอนาคตของทั้งสองฝ่ายและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะตามมาเด็กวัยรุ่นเห็นด้วยปานกลาง และพบว่า เด็กนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและเด็กวัยรุ่นที่ไม่ได้ศึกษามีค่านิยมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย เด็กวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการศึกษาอยู่ในสถานศึกษา รู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และพบว่าเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวดีและเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่ดีมีค่านิยมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากคะแนนเฉลี่ยวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่ดีรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าวัยรุ่นที่มีการปรับตัวดี

จรรยา พงศ์วิวัฒน์ (2526:34-36) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ และความต้องการของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเรื่องเพศศึกษา พบว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาอย่างจำกัด ในเรื่องการปฏิบัติตนและพฤติกรรมทางเพศ และพบว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการคบเพื่อนต่างเพศ แต่นักศึกษายังอยู่ภายใต้ค่านิยมมาตรฐานสองชั้น (Double Standard) ซึ่งเป็นความไม่เสมอภาคทางสังคม เช่น เพศชายสามารถมีพฤติกรรมทางเพศได้โดยเสรี และได้รับการยกย่อง ในขณะที่เพศหญิงต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแต่งงานและจารีตประเพณี

บุปผา สีมารบรรพ์ (2517:28-29) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 180 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีค่านิยมแตกต่างกันในพฤติกรรมเดียวกัน และค่านิยมของนิสิตมีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาที่นิสิตเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย และเปลี่ยนแปลงค่านิยมโดยการลดความเคร่งครัดในวัฒนธรรมไทย และนิสิตหญิงมีแนวโน้มลดความเคร่งครัดลงมากกว่านิสิตชาย

ทวีวัฒน์ บุญชิต (2530:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการชักจูงโดยเหตุผลทางจริยธรรมในการเปลี่ยนเจตคติ โดยนำเอาหลักเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กมาใช้กำหนดเนื้อหาในสารชักจูงเพื่อให้เหมาะสมกับผู้รับและนำเอาปัจจัยด้านความคุ้นเคยกับเรื่องที่ชักจูง ปัจจัยด้านเพศ และปัจจัยด้านบุคลิกภาพแบบเคร่งครัดมาเป็นสาเหตุประกอบการทำนาย ปริมาณการยอมเปลี่ยนเจตคติในผู้รับภายหลังจากที่ผู้ถูก

ทดลองได้อ่านสารประเภทต่าง ๆ คือสารที่อ้างเหตุผลชั้นสูง (ชั้น4-6) สารที่อ้างเหตุผลชั้นต่ำ (ชั้น1-3) และสารควบคุมแล้ว ได้วัดเจตคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อประเมินการชักจูงด้วยสารต่างกัน 3 ประเภท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 120 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ได้รับสารชั้นสูงและสารชั้นต่ำมีเจตคติสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับสารควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มที่ใช้สารชั้นสูง กลุ่มที่ได้รับสารชั้นต่ำและกลุ่มที่ได้รับสารควบคุมพบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีการใช้เหตุผลไม่แตกต่างกัน

มนฤดี ทรงแถว (2539 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการทดลองเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการปฏิบัติตนทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นโดยใช้สื่อหน้ากลัว กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองเสือวิทยา จังหวัดปทุมธานี โดยเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนเจตคติต่อการปฏิบัติตนทางเพศที่เสี่ยงต่อการมีโรคทางเพศสัมพันธ์ แบ่งเป็น 3 วิธี โดยการทดลองสอนโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยการใช้สื่อหน้ากลัว สื่อปกติโดยใช้วีดิทัศน์ และไม่ให้สื่อกับกลุ่มผู้ที่มีเจตคติต่อการปฏิบัติตนทางเพศที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์ พบว่า เจตคติต่อการปฏิบัติตนทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นภายหลังจากได้รับสื่อดีกว่าก่อนได้รับสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เจตคติของนักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับสื่อหน้ากลัว สื่อปกติ และไม่ได้รับสื่อ ไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงมีการปฏิบัติทางเพศดีกว่านักเรียนวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์ (2541:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องการใช้อี้อ (จุลสาร) เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับ ปวช. ปีที่1 ของโรงเรียนพาณิชย์การแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร วัดอุปสรรคเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นก่อนและหลังจากการได้รับสื่อ ผลจากการศึกษาพบว่า จุลสารที่ถูกดำเนินการโดยกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นสื่อที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นได้ จุลสารยังมีแนวโน้มทำให้นักเรียนชายผู้ที่อ่านจุลสาร รายงานถึงความไม่ต้องการทำอะไรมากกว่าการจับมือ หรือโอบกอดคูรักรักของเขา และมีแนวโน้มที่ให้นักเรียนชายผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคูรักรัก รายงานว่าเคยเสียใจในการกระทำของตนเอง สำหรับนักเรียนหญิงพบว่า การอ่านจุลสารมีแนวโน้มที่ทำให้เห็นว่าการแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับคูรักรัก เป็นการแสดงที่บ่งบอกว่าผู้ชายไม่รักและไม่ให้เกียรติคูรักรักของเขา และการอ่านจุลสารทำให้นักเรียนหญิงผู้ที่คูรักรักเคยต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วยสามารถปฏิเสธความต้องการของคูรักรักที่จะมีเพศสัมพันธ์

จากเอกสารข้างต้นจะเห็นว่า การเปลี่ยนเจตคติสามารถกระทำได้หลาย ๆ วิธีเช่น การใช้สื่อหน้ากลัว การให้ข้อมูลที่เป็นความรู้โดยตรง การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นต้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการใช้วิธีการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล - อารมณ์เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

โกลด์เซน(Goldsen,1960) ได้ศึกษา เกี่ยวกับ เจตคติ ในเรื่องเพศของนักศึกษา ชาย หญิง มหาวิทยาลัย คอร์เนล พบว่า นักศึกษาทั้งสองเพศให้ความสำคัญต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เพื่อจะได้รู้จักคนที่ตนจะเลือกเป็นคู่ครองได้ดี

จิจะ จิงเจริญศิลป์ (2523:44) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย พบว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

มากกว่าเด็กวัยรุ่นเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างจากวัยรุ่นเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกด้วย

สุมนา ชมพูทวีป และคนอื่นๆ (2533:32) ได้ศึกษาเจตคติและประสบการณ์ทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 21 โรงเรียน จำนวน 4,377 คน พบว่านักเรียนชายร้อยละ 39.3 เห็นด้วยว่า ผู้ชายควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน นักเรียนหญิงร้อยละ 15.7 เท่านั้นที่มีความเห็นว่า ผู้หญิงควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน

จุฬารัตน์ หัวหาญ (2539:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เจตคติ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา รายได้ที่ได้รับ การดื่มสุราที่ปกออาศัยในปัจจุบัน การไปเที่ยวคลับ บาร์ หรือสถานเริงรมย์

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรนภา หอมสินธุ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา พบว่านักศึกษาชาย และหญิงมีประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศและเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา คือ เพศ ประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศ เจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่มีคู่อรัก จะมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำคือ การได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกัน การจับมือถือแขน การอยู่กันตามลำพัง จะเอื้อไปสู่การมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู (Socialization) หรือการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคมนั้นทางจิตวิทยามีศัพท์เฉพาะเรียกว่า “สังคมประกิด” ความหมายการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ขบวนการปะทะสังสรรค์ ซึ่งมีผลทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสมาชิก ดังนั้นขบวนการอบรมเลี้ยงดูจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์และการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นอย่างมากนั้นคือทำให้อิทธิพลของมนุษย์ที่เกิดมาใหม่ๆ นั้นเปลี่ยนมาเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยมอารมณ์และแบบอย่างของพฤติกรรมต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามขบวนการอบรมเลี้ยงดูไม่ใช่ทำให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมเหมือนๆ กันเท่านั้น ยังทำให้บุคคลแตกต่างกันออกไปทั้งทางด้านพฤติกรรม เจตคติ และความเชื่อ สังคมต้องการให้บุคคลอยู่ในระเบียบของสังคมแต่บุคคลที่ไม่อยู่ในระเบียบของสังคมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่นแรงจูงใจ ความสามารถความผิดปกติของสมอง แต่มีปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อบุคคลที่บุคคลนั้นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกจากกฎเกณฑ์ทางสังคม ก็คือการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ซึ่งเป็นผู้สั่งสอนบุตรในระยะเริ่มแรกซึ่งมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมตามที่คาดหวัง และทำลายพฤติกรรมของบุคคลอย่างที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน (ไวรัช เจียมบรรจง, 2522:48-49)

อลิศรา ชูชาติ และคณะ (2533:12--14) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลของวัยรุ่น ได้แก่ ครอบครัว เป็นสังคมหน่วยแรกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพ วัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมออกมาตามสถานการณ์ของครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ที่รักใคร่ระหว่างบิดามารดาจะทำให้เด็กมีความสุขทั้งกายและใจ ครอบครัวที่มีลักษณะบ้านแตก ทำให้เด็กขาดความอบอุ่นจำต้องแสวงหาความอบอุ่นจากบุคคลอื่น การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่มีผลร้ายต่อเด็กคือการเคร่งครัดมากเกินไปมีระเบียบข้อบังคับจุกจิก

และการเลี้ยงดูปล่อยปละละเลยไม่สนใจ นอกจากนี้เศรษฐกิจครอบครัว บิดามารดาประกอบอาชีพนอกบ้านไม่มีเวลาพูดคุย ทำให้เด็กมีปัญหาและประพฤตินิดได้ง่าย

โรเจอร์ (วัชร วารินทร์, 2531:12; อ้างอิงจาก Rogers, 1992:117) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ไว้ 3 ลักษณะ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่ามีพ่อแม่ปฏิบัติต่อกับเด็กด้วยความยุติธรรม เป็นประชาธิปไตย ทั้งในด้านความรักความเอาใจใส่ สนใจทุกขุสุขบุตรของตน มีความใกล้ชิดกับบุตร มีเหตุผล เด็กสามารถแสดงอิสรภาพทางความคิด สามารถโต้ตอบ มีความเป็นตัวของตัวเองพ่อแม่มีการยอมรับนับถือ ความสามารถและความคิดของเด็กตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กตามโอกาสเหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่ามีไม่ได้รับอิสระ เพราะพ่อแม่หรือผู้ปกครองก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัว และต้องการให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยเสมอ ทั้งในด้านการงาน ความคิดเห็น การแต่งกาย มารยาท ถือเอาความพอใจและความต้องการของตนเป็นสำคัญ เด็กจะมีความรู้สึกว่ามีขาดความอบอุ่น มีความวิตกกังวล ไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย ดื้อดึง ชัดคำสั่งต่อต้าน ก้าวร้าว

3. การอบรมแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่ามีไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่น ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับคำแนะนำ การช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เด็กสามารถทำอะไรตามใจตัวเอง ถูกเกลียดชัง นอกจากนี้เด็กยังพยายามเรียกร้องความสนใจ โดยแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เห็นคนอื่นเป็นศัตรูปรับตัวไม่ดี มุ่งร้ายและไม่รู้จักขอบเขตของความพอดี แสวงหาความอบอุ่นจากสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน เช่น โรงเรียน หรือเพื่อน ๆ ซึ่งมีผลทำให้ถูกล่วงละเมิด และ ชักจูงได้ง่าย

สุภาพรณ โคตรจรัส (2525:193-210) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไว้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วย การเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก การเลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลางถึงค่อนข้างน้อย และการใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัย มักใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษและเมื่อจำเป็นต้องลงโทษ จะใช้การลงโทษทางจิตใจมากกว่าการลงโทษทางร่างกาย จึงอาจกล่าวได้ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าการที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา กำหนดกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่เข้มงวดและควบคุมอย่างเต็มที่ให้เด็กเป็นตัวของตัวเองน้อยมาก มีการบังคับให้เด็กทำตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่ และมีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตาม เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ จะมีลักษณะเชื่อฟังคำสั่ง สุภาพ และมีพฤติกรรมตามมาตรฐานสังคมแต่จะมีลักษณะที่ไม่น่าพึงพอใจคือ มีความหวาดกลัว ยอมทำตามพฤติกรรมที่พึงพิงผู้อื่นและมีลักษณะเป็นบุคคลเก็บกด

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ เลี้ยงดูไม่สนใจความต้องการของเด็ก ไม่ให้ความรักความอบอุ่นไม่ใช้เวลากับเด็ก ไม่คำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ไม่ให้ความสำคัญกับเด็ก นำไปเปรียบเทียบกับเด็กอื่นอย่างไม่ยุติธรรม มีการข่มขู่หรือบงการรายการกระทำที่ทารุณต่างๆ การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่ามีปมด้อย มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ มีความวิตกกังวลไม่มั่นใจ ว่าแห้ว ก้าวร้าว เป็นปฏิปักษ์ อิจฉาริษยา และเรียกร้องความ

สนใจจากผู้อื่น เมื่อเติบโตจะเป็นผู้ใหญ่จะไม่รู้จักการให้ และการรับความรัก เด็กที่ถูกทอดทิ้งจะพัฒนาความรู้สึกที่ผิดชอบชั่วดี หรือลักษณะทางจริยธรรมได้ช้ากว่า เด็กที่ได้รับความอบอุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ได้รับความผูกพันใกล้ชิดนิยมนับถือ พ่อที่จะปฏิบัติตนตามแบบบิดามารดา หรือไม่ได้รับความชมเชย เมื่อแสดงพฤติกรรมที่ปรารถนาจึงยากที่จะแยกพฤติกรรมที่ถูกหรือผิดได้ เป็นผลให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ได้ยาก

สุชา จันทร์เอม (2527:48) ได้กล่าวถึงครอบครัวกับการอบรมเลี้ยงดูต่อการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นไว้ว่า เด็กที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นคนชั้นต่ำ จะมีการควบคุมเด็กในการคบเพื่อนต่างเพศน้อยที่สุด เด็กเหล่านี้จะมีเสรีภาพมาก เพราะพ่อแม่มักปล่อยให้ เป็นอิสระเด็กเหล่านี้จะมีปัญหาทางด้านความสัมพันธ์ทางเพศมาก และมักจะเป็นปัญหาของสังคม

ส่วนในครอบครัวที่พยายามเข้มงวดกวดขันกับเด็กไม่ให้ติดต่อกับเพศตรงข้ามอย่างสนิทสนมให้ถือเป็นเรื่องที่น่าละอาย วัยรุ่นจึงกลายเป็นคนเก็บกด ไม่สามารถแสดงออกตามใจปรารถนา เมื่อได้มีโอกาสทางการควบคุม ก็จะปล่อยกายใจโดยปราศจากการยับยั้ง บางคนมีปมด้อยว่าตนไม่มีเสน่ห์ ยากจน การติดต่อกับเพื่อนต่างเพศมักถูกรังเกียจ หรือไม่มีโอกาสติดต่อกัน มองเห็นตนไร้ค่า ไม่กล้าติดต่อกับเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย ถ้าเป็นชายเมื่ออยู่ในที่สังคัลบตาคนอาจก่อเกิดความผิดทางเพศได้ง่าย และถ้าเป็นหญิงก็แอบหาโอกาสในการคบเพื่อนชาย ซึ่งสุกก่อนห้าม หรืออาจปรับตัวเข้ากับสังคมกับเพื่อนต่างเพศไม่ได้ (ฉวีวรรณ สุขพันธ์ โปธาราม. 2527:138-147 และวันเพ็ญบุญประกอบ. 2520:66)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

โบว์ลบี (สมหมาย อำดอนกลอย. 2533:25; อ้างอิงจาก Bowlby. 1946) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น พบว่าครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่น มีส่วนทำให้การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นนอกกลุ่มนอกทางจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

จิระ จิงเจริญศิลป์ (2523:39) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยผลจากการศึกษาพบว่า สำหรับความรู้สึกต่อครอบครัว เด็กวัยรุ่นที่รู้สึกว่าครอบครัวสงบสุข และเด็กวัยรุ่นที่รู้สึกว่าครอบครัวไม่สงบสุขมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จากคะแนนเฉลี่ยพบว่าเด็กวัยรุ่นที่รู้สึกว่าครอบครัวไม่สงบสุข รู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่รู้สึกว่าครอบครัวสงบสุข

สมหมาย อำดอนกลอย (2533:บทคัดย่อ) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันคือการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย มีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกันด้วย

ปิยนันท์ ทรัพย์มั่นคงทวี (2535:54-63) ได้ศึกษาเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยนักเรียนที่ยังยึดถือประเพณีวัฒนธรรมไทยต่อการคบเพื่อนต่างเพศเป็นเจตคติทางบวก และนักเรียนที่ยึดเอาวัฒนธรรมทางตะวันตกในการคบเพื่อนต่างเพศเป็นเจตคติทางลบ จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศด้านการคบหาสมาคมกันในฐานะเพื่อนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดกวดขันมากมีเจตคติในทางบวกในการคบเพื่อนต่างเพศด้านการคบหาสมาคมกันในฐานะเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีทัศนคติต่อการ มีนัดแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมาก และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมากมีเจตคติในทางบวกต่อการคบเพื่อนต่างเพศด้านการมีนัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกันมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศด้านการปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีเจตคติในทางบวกต่อการคบเพื่อนต่างเพศด้านการปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รักสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศด้านการมีความสัมพันธ์ทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 กล่าวคือนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีเจตคติทางบวกต่อการคบเพื่อนต่างเพศด้านการมีความสัมพันธ์ทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา มีผลต่อการเกิดเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อการปฏิบัติตนต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนและกลุ่มเพื่อน

เด็กวัยรุ่นเป็นอีกวัยหนึ่งที่มีการเกาะกลุ่มในหมู่เพื่อนมากแต่กลุ่มวัยรุ่นจะมีลักษณะแตกต่างจากเด็กวัยเรียนนั่นคือ กลุ่มเด็กวัยรุ่นประกอบไปด้วยเด็กทั้งเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งแต่ละกลุ่มมีกิจกรรมร่วมกันในสังคมและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมผู้ใหญ่ เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมากทั้งในด้านเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆ ไปและมีการสนใจเพศตรงข้าม จึงมักมีการแสดงออกเพื่อเรียกความสนใจจากเพศตรงข้ามและบุคคลต่างๆ ไป เด็กวัยรุ่นอยู่ในวัยของความสับสนระหว่างสังคมเด็กและสังคมผู้ใหญ่ ความสับสนนี้ทำให้เด็กจับกลุ่มกันเองและเนื่องจากต้องการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอาจนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมในที่สุด

สปริงท์ฮอลล์ และ คอลลินส์ (Sprinthall and collin.1984:269) ได้แบ่งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนออกเป็น 2 ประเภทคือประเภทให้ข้อมูล (Informational Influence) และประเภทให้เอาอย่าง (Normative Influence) ประเภทให้ข้อมูลกลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้กับสมาชิกของกลุ่มเกี่ยวกับแนวทางประพฤติปฏิบัติตน เจตคติ ค่านิยม และผล ของการกระทำ ส่วนประเภทให้เอาอย่างกลุ่มเพื่อนจะพยายามใช้ความกดดันทางสังคมเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มประพฤติปฏิบัติตนตามอย่างปทัสสถานของกลุ่ม

บานี และ จอห์นสัน (Bany and Johnson. 1975:24) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการครองตนเองของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะได้แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของตัวเอง จากการที่คนอื่นปฏิบัติต่อเขา นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อเจตคติ และการประพฤติตนของวัยรุ่นอีกด้วย ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นยึดถือปทัสสถานของกลุ่มเพื่อนเป็นแบบอย่าง เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน

อลิสรา ซุชาติ และคณะ (2533:12--14) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อน มีความหมายต่อบุคคลในวัยนี้มาก เด็กรู้สึกเป็นสุขและสบายใจในการเล่น เทียว ทำงานกับเพื่อนร่วมวัยมากกว่ากับบุคคลวัยอื่นมีความจงรักภักดีต่อกลุ่มยอมรับเอาค่านิยม ความเชื่อความสนใจและความคิดเห็นของกลุ่มด้วยความเต็มใจสนิทกับเพื่อนร่วมกลุ่มอย่างแน่นแฟ้น การรวมกลุ่มทำให้กล้าแสดงความซัดซิ้นผู้ใหญ่และกล้าต่อต้านผู้มีอำนาจมากขึ้น การรวมกลุ่มเกิดขึ้นตามความนิยมของเด็กตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวหรือตามความสนใจสติ

ปัญหา ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าระยะนี้กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อชีวิตจิตใจวัยรุ่นมาก ลักษณะชีวิตของกลุ่มจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ชีวิตของวัยรุ่นพอสมควร

สุชา จันทร์เอม (2528:48) กล่าวว่าวัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่ อยู่กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ค่านิยมในกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบ ในเรื่องบรรทัดฐาน แบบแผนพฤติกรรม และเจตคติมากยิ่งขึ้นกว่าหน่วยทางสังคมอื่นๆ ซึ่งบางครั้งอาจขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมส่วนรวม ทั้งนี้เพราะพวกเขามีการติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อน มีความใกล้ชิดกันยาวนาน จนวัยรุ่นยึดถือบรรทัดฐานของกลุ่มมาเป็นแบบอย่าง กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างค่านิยม และลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะเหตุว่าธรรมชาติของวัยรุ่น มีความผูกพันและต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ กลุ่มเพื่อนเป็นการรวมตัวกันโดยธรรมชาติ ถ้าการรวมตัวดังกล่าวเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ ย่อมส่งเสริมให้วัยรุ่นเหล่านี้มีพฤติกรรมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป แต่จากสภาพที่ผ่านมามีวัยรุ่นจำนวนมากไม่น้อย ที่มารวมกลุ่มกันในทิศทางที่ไม่เหมาะสม เช่นชักจูงกันเสพสารเสพติด การเล่นการพนัน เที่ยวแหล่งเร่ร่อน ขยายบริการทางเพศ รวมทั้งก่ออาชญากรรมเป็นต้น

โดยทั่วไปแล้ววัยรุ่นต้องการเพื่อนด้วยเหตุผลหลายอย่างแต่สำหรับสาเหตุสำคัญๆ พอลจะประมวลได้ 7 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2532:41-42) ดังนี้

1. ต้องการความเชื่อมั่น หรือเสริมความมั่นใจของเขาให้มากขึ้นเพราะวัยรุ่นมีบทบาทใหม่แบบผู้ใหญ่ ซึ่งจะต้องดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่สูงขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ปัญหาอุปสรรคในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน วัยรุ่นตกอยู่ในความรู้สึกโดดเดี่ยวไม่มั่นใจ เพื่อนและกลุ่มเพื่อนสามารถช่วยเหลือเขาได้อย่างน้อยๆ ก็รับรู้ปัญหาหรือช่วยผ่อนคลายข้อกังวลใจให้เขาได้ดีกว่าคนอื่นๆ ในกรณีวัยรุ่นบางรายที่มีความมั่นใจอยู่บ้างในบางเรื่องเขาก็ยังต้องการเพื่อนเพื่อเสริมสภาพความมั่นใจให้มากขึ้น หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กว้างขวางออกไปด้วย
2. ต้องการความอิสระเป็นตัวของตัวเอง การอยู่ภายในแวดวงของครอบครัว พ่อ แม่ พี่น้อง หรือญาติ เขารู้สึกว่าเขาายังต้องพึ่งพา และอยู่ในกรอบกฎเกณฑ์ต่างๆ ของบ้านเขารู้สึกว่า พ่อ แม่ ยังเห็นว่าเขายังเป็น "เด็ก" อย่างที่เคยเป็นมา เขาคิดว่าไม่ได้เป็นเด็กอีกต่อไป เขาเป็นอิสระในการคิดตัดสินใจ หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ ได้แต่ภายในบ้านโอกาสเช่นนี้มีไม่มากนัก เขาจึงต้องการสถานที่ใหม่พบคนใหม่ๆ ที่จะทำให้เขาเป็นอิสระแก่ตัวเองตามสมควรในความรู้สึกของวัยรุ่น เพื่อนและกลุ่มคือบ้านใหม่ของเขานั้นเอง
3. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน วัยรุ่นอยู่ในสภาพที่เรียกว่าโตเกินไปที่จะเล่นของเล่นของเด็กๆ แต่ก็เด็กเกินไปที่จะรับผิดชอบงานต่างๆ แบบผู้ใหญ่วัยรุ่นจึงแสวงหาความสนุกสนานเพื่อหลีกหนีสภาพดังกล่าวในบางโอกาส โดยเฉพาะที่จะต้องรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่หรือถูกคาดหวังที่จะต้องทำเช่นนั้น วัยรุ่นมักจะเกิดความตึงเครียดเกินไป จึงหันเข้ากลุ่มซึ่งมีโอกาสมองคลายสนุกสนานมากกว่า
4. ต้องการมีประสบการณ์ในความสัมพันธ์กับคนอื่น ในกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นมีโอกาสมากกว่าที่จะได้เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันหรือต่างเพศว่าเขาจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่อย่างไรบ้าง การเรียนรู้เช่นนี้จะช่วยในการปรับปรุงตัวเองในสังคมได้กว้างขวางและได้ประสบการณ์ที่แก้ไขตัวเองให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น
5. ต้องการความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาความสามารถ ความอดทนและความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ เรื่องการเรียน การงานและเรื่องทั่วไป ซึ่งจะได้จากการสนทนา ถกเถียงในเรื่องราวหรือปัญหาต่างๆ กับกลุ่มเพื่อนทั้งที่มีภูมิหลัง และพื้นฐานครอบครัวที่คล้ายๆ กันหรือแตกต่างกัน

6. ต้องการโอกาสที่จะพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะทางสังคมของวัยรุ่นในที่นี้เน้นความสามารถและเทคนิคการสนทนา การแสดงมารยาทที่ดีงามในการเข้ากลุ่ม และความสามารถในเชิงยืดหยุ่น ประนีประนอม เช่น ทักษะกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ในการเล่นเกมพูดคุย การสนทนา และการรับประทานอาหารร่วมกัน

7. ต้องการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นต้องการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ โดยธรรมชาติ ซึ่งเรื่องนี้วัยรุ่นไม่ได้รับการตอบสนองในบ้านของตน การมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ สำหรับวัยรุ่นส่วนมาก ไม่อาจกระทำได้โดยตรง โดยเริ่มพัฒนาการจากความเป็นเพื่อนธรรมดาไปสู่ ความเป็นคนรักโดยลำดับ

วัยรุ่นส่วนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงต้นและกลางของชีวิตวัยรุ่นมีความรู้สึกยินดีและชอบที่จะประพุดติเอาเยี่ยงอย่างกันโดยเฉพาะในกลุ่มเดียวกัน ดังกลุ่มเพื่อนกลุ่มเดียวกันดังนั้นเพื่อนจึงมีอิทธิพลสูงสุดเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุดโดยเฉพาะสังคมปัจจุบันบุคคลมักจะยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลดังต่อไปนี้

1. สอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัว ในกลุ่มเพื่อนเล่นเด็กวัยรุ่นจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วมเล่นด้วย ถ้าฝ่าฝืนก็จะต้องกีดกันออกจากกลุ่ม ซึ่งในที่สุดบุคคลนั้นก็กลายเป็นคนรักษากฎเหมือนคนอื่น

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ปกติเด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้งหรือลองดีผู้ใหญ่มากกว่าทำโดยลำพังคนเดียว แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะทดสอบว่ากลุ่มสามารถจะขัดแย้งต่อผู้ใหญ่ได้แค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกำลังใจ

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจจะเป็นไปในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นตัวแทนถ่ายทอดคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการอย่างได้ผลที่สุด ถ้าหากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่าขึ้น

4. กลุ่มเพื่อนจะกำหนดความรู้สึกนึกคิดของเด็กวัยรุ่น ให้ทำตามมติและความนิยมของหมู่คณะเป็นส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่า ถูกหรือผิด ถ้ามีเรื่องกันระหว่างกลุ่มเพื่อนของตนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือทางโรงเรียน เด็กวัยรุ่นมักจะเข้าข้างกลุ่มเพื่อนของตน และประณามฝ่ายบิดามารดา หรือฝ่ายโรงเรียนว่าเป็นฝ่ายผิด

สรุปได้ว่าความต้องการของวัยรุ่น ต้องการอิสระอยากรู้อยากลอง ต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพื่อนจะเป็นบันไดที่ทอดไปสู่คนที่ต้องการจะให้เป็นคนรัก ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาหารือให้กำลังใจต่างๆ เป้าหมายสำคัญของการคบเพื่อนหรือเข้ากลุ่มของวัยรุ่นส่วนหนึ่งอยู่ตรงนี้ด้วย

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน

ไบลท์และทีล (Blyth and Thiel, 1982:425) ได้ค้นพบจากการสำรวจว่านักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 จำนวน 2 ใน 3 ได้ระบุว่า กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันและนักเรียนชั้นเดียวกันกับเขามีความสำคัญมากกว่าเขามากกว่าใครๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ภูมเรียง สายะวารานนท์ (2529:8) รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่องเด็กและเยาวชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ได้เสนอการศึกษาค้นคว้าว่า เยาวชนไทยทั้งหญิงและชายร้อยละ 85 มีความเห็นและยอมรับคล้ายตามกลุ่มเพื่อน และเมื่อมีปัญหาหรือไม่สบายใจ พวกเขาจะยึดเอากลุ่มเพื่อนเป็นที่พึ่งเป็นที่ปรึกษาเป็นอันดับแรก

บราวน์ (Brown.1982:121-133) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากความกดดันของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักเรียนที่มีต่อนักเรียนมัธยมศึกษาจึงได้พบว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงได้รับความกดดันจากกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมากในด้านวิธีการแต่งกาย สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ และการร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่นการออกนัด และการไปงานสังสรรค์ สำหรับความกดดันที่เด่นชัดของกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยรุ่นชายได้แก่ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติด

โพวีดา (Poveda.1975:127-136) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการคบเพื่อนของนักเรียนหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาได้พบว่า กลุ่มเพื่อนสนิทของนักเรียนวัยรุ่นหญิง 2 กลุ่มที่ได้ศึกษาได้แก่ กลุ่มสาวผู้ดี (High Society Girls) และกลุ่มสาวรักสนุก (Party Girls) ต่างก็มีแนวทางการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกกลุ่มซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ แตกต่างกันสรุปได้ดังนี้

กลุ่มสาวผู้ดี	กลุ่มสาวรักสนุก
<ol style="list-style-type: none"> พยายามรักษาชื่อเสียงของกลุ่มโดยไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่ใช้สารเสพติด และไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร มีส่วนร่วมของกิจกรรมของโรงเรียนหลายด้าน ถ้าสมาชิกคนใดไม่ปฏิบัติตามกฎของกลุ่มก็จะหมดสถานภาพการเป็นสมาชิกของกลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> ชอบเสี่ยง ในการใช้สารเสพติด ลักลอบสูบบุหรี่ และการดื่มสุรา และมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และมักจะขาดเรียน ถ้าสมาชิกคนใดหลีกเลี่ยงการทำในสิ่งที่ทำหาย หรือถูกตำราวจับ หรือตั้งครมก็จะหมดสภาพการเป็นสมาชิกของกลุ่ม

โรเจอร์ส (Rogers.1972:253) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นอเมริกัน จำนวน 187 คนที่เคยมารับบริการปรึกษากับการปรับตัวทางสังคมทางสังคมของพวกเขาในเวลา 9-15 ปีต่อมา ได้ค้นพบว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพไม่ดีต่อกลุ่มเพื่อนเมื่อครั้งเป็นวัยรุ่นจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ปรับตัวไม่ดีเช่นมีปัญหาทางอารมณ์ และเป็นคนเห็นแก่ตัว

วอร์เรน วรรณชาติ (2541:21-22) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย พบว่าบุคคลที่มีเหตุผลทางจริยธรรมสูงมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมมากกว่าบุคคลที่มีเหตุผลทางจริยธรรมต่ำ นอกจากนี้บุคคลที่มีเหตุผลทางจริยธรรมสูงเป็นผู้ที่ควบคุมตนเองได้และมีความเชื่ออำนาจในตน ดังนั้นอิทธิพลของสังคมเช่นเพื่อนฝูงไม่สามารถชักจูงให้บุคคลเหล่านี้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมได้ รวมทั้งโดยปกติของบุคคลในวัยรุ่นมักแสวงหาและเข้าร่วมกลุ่มกับคนที่มีความประพฤติประเภทเดียวกับตน ดังนั้นวัยรุ่นที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม มากกว่าวัยรุ่นที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่า วัยรุ่นที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำจะมีพฤติกรรมคบเพื่อนที่ไม่เหมาะสมมากกว่าวัยรุ่นที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองมากจะมีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์เอดส์น้อยกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองน้อย และเนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่จะคบเพื่อนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตน ดังนั้นเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองได้มากจะมีพฤติกรรมคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์น้อย

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยจึงสรุปได้ว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเจตคติและความประพฤติที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของวัยรุ่นทั้งในเรื่องการครองตน การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อและอิทธิพลจากสื่อ

6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการได้รับข้อมูลข่าวสาร

สื่อมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนสาระความรู้ และความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบันถือว่าเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลและบทบาทสำคัญ อย่างยิ่งต่อการสร้างค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมต่างๆ ให้กับวัยรุ่น โดยเฉพาะสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านเพศไม่ว่าจะนำเสนอมาโดยตรงหรืออยู่ในรูปแบบแฝงออกมาก็ตาม ล้วนแต่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่มีความสนใจในเรื่องเพศมาก เมื่อได้รับการกระตุ้นด้วยสื่อเหล่านี้ก็จะแสดงออกทางด้านเพศตามสื่อที่ได้รับ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูน วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ สำหรับหนังสือการ์ตูนการดำเนินเรื่องมักเป็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งมักจะเป็นโรงเรียนประถมหรือมัธยม แแนวรักรๆ ใคร่ๆ ในสถาบันศึกษามีน้อยมากที่จะพูดถึงการเรียน หนังสือการ์ตูนประเภท "BOY MEETS GIRLS" จะได้รับความนิยมมากในหมู่ผู้อ่านรุ่นเยาว์ การ์ตูนที่นำเสนอในท้องตลาดมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ผิดหลักค่านิยมของสังคม เช่น ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ซึ่งสักก่อนห้ามทางเพศ แต่จบเรื่องอย่างมีความสุข (จตุมา เพชรรัตน์ 2541:12;อ้างอิงจาก สุชาติ สวัสดิ์ศรี.2526)

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศในหน้าหนังสือพิมพ์แบ่งได้เป็น ข่าว หรือภาพข่าวที่ยั่วยุ กามารมณ์ ข่าวหรือภาพข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประพฤติดีตกทางเพศในเชิงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือความวิปริตทางกามารมณ์ ข่าวหรือภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่ใช่เป็นเรื่องชู้สาวตามปกติของสังคม รวมทั้งข่าวหรือภาพที่มีเนื้อหาที่เป็นการชักจูงให้ผู้อ่านนิยมชมชอบและนำไปประพฤติ ทำให้เสื่อมเสียต่อจารีตประเพณี วัฒนธรรมอันดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสรีทางเพศ พฤติกรรมยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ การค้า และการล่อลวงผู้หญิง (พิมพ์พร ยิ่งยง. 2539 :48-49)

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสื่อ การได้รับข่าวสาร

เฮอริเบิร์ต (Herbert.1968:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องเพศและความรุนแรง บนแผงหนังสือพิมพ์โดยศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ประเภทได้แก่หนังสือพิมพ์รายวันในเมือง นิตยสารเฉพาะกลุ่ม หนังสือปกอ่อน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันในเมืองได้มีการนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงในปริมาณมากกว่าหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ส่วนนิตยสารเฉพาะกลุ่มนั้น นิตยสารผู้ชาย นิตยสารตำรวจ นิตยสารสืบสวน สอบสวนได้เน้นการนำเสนอเรื่องเพศและความรุนแรงมากกว่านิตยสารประเภทอื่น หนังสือปกอ่อนแนวรักรๆ ใคร่ๆ และแนวชาติสมิ จะมีการนำเสนอเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงมากกว่าหนังสือปกอ่อนแนวอื่น ๆ

กฤติกา นพรัตน์ (2539:97) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้อ่านและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของนิตยสาร "ทางเพศ" ศึกษาเฉพาะ เพนเฮ้าส์ เฟซ และแมกซ์ พบว่า ความพึงพอใจของผู้อ่านที่ได้รับจากนิตยสารทางเพศเพื่อตอบสนองความต้องการความอยากรู้อยากเห็น สมาชิกเพศชายส่วนใหญ่มีระดับมากที่สุด สะสมระดับมาก ความต้องการทางเพศ คลายเครียด แก่เหงาและว่าเหว่ ระดับปานกลาง สำหรับสมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่ มีความอยากรู้อยากเห็น แก่เหงาและว่าเหว่ระดับปานกลาง ส่วนความต้องการทางเพศระดับน้อยสุด และความต้องการด้านอื่นๆ ของเพศหญิงคือ ต้องการเปรียบเทียบสัดส่วนของตัวเอง ต้องการความรู้ทางเพศ เอาไว้คุยกับเพื่อนๆ ส่วนเพศชายนั้น มีความต้องการภาพลับเฉพาะ ต้องการนัดพบนางแบบ ซึ่งเห็นว่า ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อระหว่างเพศชายและเพศหญิงนั้นแตกต่างกัน

จตุมา เพชรรัตน์ (2542 92-95) ได้ศึกษาการเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 450 คนพบว่า เด็กที่เคยอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศจำนวน 396 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่

เคยอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศได้ให้เหตุผลว่า ไม่น่าสนใจ เป็นเรื่องไร้สาระ และสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศของตัวละครที่เรามักพบเห็นในสื่อต่างๆ ทั่วๆ ไปส่วนใหญ่นำมาจากชีวิตจริง พบว่ามีความคิดเห็นด้วยมาก และเจตคติเกี่ยวกับฉากเลิฟซีน ซึ่งมากเกินไปจนจำเป็นสำหรับคนดู พบว่ามีความเห็นด้วยปานกลางค่อนข้างต่ำ และจากการสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการไปเที่ยวและรู้จักคนแปลกหน้าในสถานบันเทิง ยามราตรี และมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องไม่เสียหายหากทั้งสองฝ่ายพอใจซึ่งกันและกัน พบว่ามีความเห็นด้วยน้อยค่อนข้างสูงไปทางปานกลาง

สุมนา ชุมพุกวิปี และคณะ (2532:33) ศึกษาความรู้ เจตคติ และประสบการณ์ทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร 21 โรงเรียนจำนวน 4,377 คน พบว่านักเรียนได้รับข่าวสารข้อมูลเรื่องเพศจากนิตยสารมากที่สุดถึงร้อยละ 77.7

วิชาญ รุ่งอุทัย (2533 :102) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นในเรื่อง พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า ปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติ กันภัย (2534:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะของการสร้างฝัน จินตนาการทางเพศในสื่อมวลชนไทย ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้แก่ สื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อ วีดีโอเทป ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ลักษณะของการสร้างฝัน จินตนาการทางเพศในสื่อมวลชนไทย สอดคล้องกับจินตนาการของมนุษย์ในเชิงจิตวิทยา นอกจากนั้นยังพบจินตนาการในลักษณะอื่นๆ เช่น จินตนาการรูปธรรมซึ่งปรากฏในสื่อมวลชน ที่นำมาศึกษานั้นถูกถ่ายทอดความหมายจากผู้ผลิตสู่ผู้รับสารโดยผ่านกระบวนการสร้างความหมายนานาประการ ได้แก่ การกำหนดโครงเรื่องที่ชัดเจนตายตัว การใช้อุปมาอุปลักษณ์ ความหมายทางจินตนาการทางเพศเหล่านี้ จะก่อประโยชน์ให้แก่ผู้รับสารโดยนำพาผู้รับสารเข้าสู่โลกแห่งความฝันจินตนาการทำให้ผู้รับสารรู้สึกผ่อนคลาย หลีกหนีจากความเครียดทางเพศ ให้การพึ่งพาและสร้างความบันเทิงแก่ผู้เปิดรับ

พิมพ์พร ยิ่งยง (2539:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ข่าวและภาพเกี่ยวกับเพศ และความรุนแรงในหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์รายวัน วิเคราะห์เปรียบเทียบข่าวสดกับมติชน ผลการวิจัยพบว่า ข่าวสดนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพศเฉลี่ยเดือนละ 3 ชิ้น และเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเป็นส่วนใหญ่ ส่วนมติชนเฉลี่ยเดือนละ 1 ชิ้น และนำเสนอข่าวเพศเกี่ยวกับการข่มขืนเด็กมากที่สุด ส่วนการใช้ภาษาในข่าวเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงนั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการใช้ภาษาที่หวิอหวิาและเร้าอารมณ์มากกว่ามติชน

สายสุนีย์ อุดมณา (2541 :97) ได้ศึกษาค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรีคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป ได้ว่า การใช้สื่อและความพึงพอใจต่อสื่อของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล แตกต่างกันไปและการเลือกใช้สื่อ นั้น สืบเนื่องมาจากเหตุทางจิตวิทยาและความต้องการทางสังคมของแต่ละบุคคลนั้นๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นควรใช้วิจารณญาณในการใช้สื่อต่อการลอกเลียนแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ

7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ (Rational Emotive Therapy)

7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์

7.1.1 ภูมิหลังของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล - อารมณ์

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543:72-77) กล่าวว่า ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงบำบัดด้วยเหตุผล - อารมณ์ ของเอลลิส (Ellis) เป็นวิธีการบำบัดที่ค่อนข้างจะนำทาง มีความโน้มเอียงในการบำบัดทางความคิด โดยการให้ความรู้ตลอดถึงแนวทางการประพฤติ และการปฏิบัติโดยเน้นหนักทางระบบการคิด การตัดสินใจ การวิเคราะห์และการตัดสินใจใหม่โดยใช้รูปแบบในการให้คำปรึกษาด้วยวิธีการสอนแบบตรงๆ และใช้เทคนิคอื่นประกอบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ขึ้น ซึ่งเอลลิสมีความเชื่อโดยทั่วๆ ไปว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับความคิดอย่างมีเหตุผล แต่มีแนวโน้มที่จะคิดไปในทางที่ผิด และมักจะตกเป็นเหยื่อของความเชื่อที่ไร้เหตุผลและปฏิบัติไปตามความเชื่อเหล่านั้นระบบความเชื่อของบุคคลจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ความรู้สึกหลายรูปแบบ เป็นผลอันเกิดมาจากรูปแบบของการคิดที่ไร้เหตุผล รูปแบบการคิดที่ไร้เหตุผลเหล่านี้อาจก่อตัวตั้งแต่เมื่อครั้งยังอยู่ในวัยเด็ก และได้รับการเสริมแรงจากผู้ที่มีบทบาทต่อชีวิตรวมทั้งจากวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บุคคลที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ความรู้สึกจึงมักจะสร้างระบบความคิด ความเชื่อซึ่งจะนำไปสู่การเฝ้าบอกตนเองอย่างไร้เหตุผล และสิ่งนี้เองจะมีผลเกี่ยวโยงกับความรู้สึก แลพฤติกรรมทำให้กลายเป็นคนที่ไร้เหตุผลต่อไป

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2531:101) ได้กล่าวถึงภูมิหลังการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ของเอลลิสนี้เกิดจากความคิดของนักปรัชญาและจากประสบการณ์ของเอลลิสที่ได้ทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือผู้ที่เป็นปัญหา ซึ่งทำให้เอลลิสได้ข้อสรุปที่มีเหตุผลว่า การให้คำปรึกษาจะต้องทำให้ผู้มีปัญหาหยุดการสอนตนเองในการกระทำตามความคิดที่ไม่มีเหตุผล ความคิดที่เก่าๆ และผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสอนให้เขาคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับตนเองและโลกภายนอก

7.1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

อาภา จันทรสกุล (2531:232-234) ได้กล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์แบบการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ สรุปได้ดังนี้

1. มนุษย์เป็นทั้งผู้มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล มนุษย์ที่มีเหตุผลจะใช้ความสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิตซึ่งถ้าความต้องการนั้นไม่สามารถเป็นไปได้ มนุษย์จะพยายามลงโทษทั้งตนเองและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องเสมอ
3. มนุษย์มีความเข้าใจในขอบเขตความสามารถของตนเอง ค่านิยมของตนเอง และแนวทางในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้เสมอ
4. เมื่อมนุษย์ได้รับการวางเงื่อนไขให้คิดและรู้สึกในแบบใดแบบหนึ่งแล้วเขามักจะยึดติดรู้สึกในแบบนั้นเสมอ แม้ว่าจะเป็นกรกระทำที่ทำร้ายตนเองก็ตาม
5. มนุษย์มีข้อจำกัดไม่ได้เป็นผู้รอบรู้ไปหมด ดังนั้นในบางครั้งเขาอาจจะเอาชนะอุปสรรคและข้อจำกัดได้บ้าง แม้จะไม่สมบูรณ์แบบก็ตาม
6. มนุษย์ทุกคนไม่รู้ว่าตายแล้วจะไปไหน หรือหลังตายแล้วจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป ก็ควรทำสิ่งที่ดีในขณะที่มีชีวิตอยู่ ไม่ใช่หวังจะไปตั้งต้นชีวิตใหม่ในชาติหน้า หรือปล่อยชีวิตไปตามมฤตกรรมในปัจจุบัน
7. ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา แต่เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีอายุยืนยาวเฉลี่ยแล้ว 75 ปี หรือมากกว่านั้น ฉะนั้นควรมีจุดประสงค์เพื่อความสุขในระยะยาวดีกว่าระยะสั้น

8. มนุษย์มีเสรีภาพเป็นของตนเอง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องยอมรับข้อจำกัดของเสรีภาพ การไม่ยอมรับข้อจำกัดของเสรีภาพเป็นสิ่งที่ทำลายตนเอง และทำให้สังคมสับสนวุ่นวาย

9. มนุษย์เกิดมาด้วยความโน้มเอียงที่จะมีเหตุผล รักตนเองและอยากพัฒนาตนเอง แต่บางขณะอาจเกิดความพ่ายแพ้ตนเองหรือท้อถอย หลีกเลียงที่จะใช้ความคิดที่รอบคอบ เพราะถือเอาความพอใจในระยะสั้น

10. เนื่องจากความคิดมีอิทธิพลมาก ต่ออารมณ์และการกระทำดังนั้นการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์จะช่วยผู้รับคำปรึกษาปรับปรุงชีวิตของตน เพื่อให้อารมณ์และการกระทำของตนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงปรารถนา

11. ในการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาพึงทำความเข้าใจรอบแ่งความคิด ของผู้รับคำปรึกษา เพราะคนเรามีกรอบแ่งความคิด หรือการรับรู้ที่เป็นของตนเอง

12. มนุษย์มักวางเงื่อนไขให้ตนเองรู้สึกไม่สบายใจหรือมีปัญหา โดยการพูดหรือบอกกับตนเองซ้ำซากด้วยความเชื่อที่ผิดเสมอ

7.1.3 ปรัชญาและหลักการของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

แนวความคิดพื้นฐานการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เอลลิสได้ประยุกต์มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเน้นที่กระบวนการทางปัญญาของบุคคล ซึ่งเรียกว่าการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Therapy) ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานว่า กระบวนการทางปัญญาของบุคคลซึ่งได้แก่การรับรู้ ความคิด ความเชื่อ เจตคติ เป็นสื่อกลางระหว่างสิ่งเร้าและพฤติกรรม โดยมีกระบวนการทางปัญญานี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล นิภา เลิศลือชาชัย (2533 :5) จากแนวความคิดในการเปลี่ยนพฤติกรรมที่เน้นกระบวนการทางปัญญา เอลลิสเชื่อว่า การที่บุคคลเกิดปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป มีสาเหตุมาจากบุคคลมีความเชื่อ ความคิดที่ไม่มีเหตุผลซึ่งสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎี ABC ของเอลลิส

7.1.4 ทฤษฎีบุคลิกภาพ ABC ของ Rational Emotive Therapy

ทฤษฎีนี้ยอมรับความจริงว่า การที่คนเรากระทำการอะไรไปนั้น จะต้องมีส่วนสาเหตุและการกระทำ ส่วนใหญ่มักจะเป็นไปด้วยความสมัครใจของตนเอง แต่ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าคนเรานั้นสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหรือกำหนดแนวชีวิตของตนเองได้ แม้ในบางครั้งอาจต้องการใช้ความพยายามที่ค่อนข้างสูงจึงจะประสบความสำเร็จก็ตาม และสามารถกำหนดพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองได้นั้นสามารถอธิบายได้โดยการใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพ ABC (A-B-C Theory of Personality) เอลลิสและไรท์ (อัมพัน ทันสม. 2535:32-33; อ้างอิงจาก Ellis and White. 1979:15-16, 26) ดังนี้

A คือ Activating Event หมายถึง ประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือสภาวะที่เกิดขึ้นตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง ไม่ว่าจะมีความรู้สึก เจตคติ หรือพฤติกรรม ซึ่ง RET เชื่อว่า A นี้ไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมตอบโต้ออกมา

B คือ Belief System หมายถึง ความเชื่อหรือความคิดที่มีต่อเหตุการณ์ หรือระบบความเชื่อของบุคคลหรือสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเป็นไปตามความคิดที่แต่ละคนจะคิด แล้วเฝ้าบอกกับตนเองไปว่าเหตุการณ์นั้นเป็นเช่นไรมีอันตรายร้ายแรงหรือน่าสะพรึงกลัวเพียงใด ระบบความเชื่อของบุคคลประกอบด้วย ความเชื่อที่มีเหตุผล (Rational Beliefs:rB's) ซึ่งมักพบได้จากพฤติกรรมที่แสดงถึงความปรารถนา ความอยาก และความชอบ

ความเชื่อที่ไร้เหตุผล (Irrational Beliefs: IB's) ซึ่งมักพบได้จากพฤติกรรมที่แสดงถึงการเรียกร้องอย่างรุนแรง ออกคำสั่งและการต้องทำเช่นนั้นต้องทำดี มิฉะนั้นนั้นจะเป็นคนที่ใช้ไม่ได้

C คือ Consequence หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงตอบโต้ออกมาในแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะโดยลักษณะปัญหาทางอารมณ์ หรือโดยท่าทีที่แสดงออกมาโดยขาดความสงบสุข ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานี้มองดูคล้ายกับว่าเป็นผลที่เกิดขึ้นจาก A กล่าวคือ แสดงออกตามเหตุการณ์ที่เป็นจริงแต่สำหรับ RET เชื่อว่าพฤติกรรมที่คนเราแสดงตอบโต้ออกมานั้นเป็นผลที่มาจาก B นั่นคือพฤติกรรมของคนเราจะแสดงออกไปตามระบบความเชื่อของแต่ละบุคคลที่จะมีความคิดตามเหตุการณ์นั้นจากแนวความคิดที่เน้นว่า ความเชื่อหรือความคิดที่ไม่มีเหตุผลของบุคคลเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม แต่เมื่อบุคคลสามารถเปลี่ยนความเชื่อ หรือความคิดได้อย่างมีเหตุผล จะทำให้บุคคลมีอารมณ์และพฤติกรรมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลมีอิทธิพลซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลนั้น เอลเลียสได้เสนอแนวคิดที่ว่า ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กัน คือความคิดมีอิทธิพลต่อความรู้สึก และการกระทำ ความรู้สึกมีอิทธิพลต่อความคิด และความรู้สึก ดังนั้นถ้าบุคคลปรับลักษณะใดลักษณะหนึ่งให้เปลี่ยนไปก็จะทำให้ลักษณะอื่นเปลี่ยนแปลงไปด้วย (Ellis and Whiteley. 1979:44)

7.1.5 ลักษณะความคิดที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล (Patterson. 1966:110-112; citing Ellis. 1962:72-76)

ลักษณะความคิดที่ไร้เหตุผล 11 ประการ

1. ทุกๆ คนต้องรักเราหรือยอมรับเราด้วยความจริงใจ
2. เราเป็นคนที่ค่ามีความสามารถรอบตัว มีทุกอย่างพร้อมและต้องประสบผลสำเร็จในชีวิตมีความเด่นดังไปทุกเรื่อง
3. บุคคลใดก็ตาม ซึ่งรวมทั้งตนเองด้วย เมื่อกระทำผิดหรือเป็นบุคคลที่เลวทรามต่ำช้า จะต้องได้รับการลงโทษโดยทันทีอย่างสาสม
4. ถ้าคาดหวังสิ่งใดแล้วไม่เป็นเช่นนั้น โลกนี้จะต้องพังทลาย หรือทนไม่ไหว จนแทบจะคลั่งตาย
5. ความทุกข์มีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งตัวเราไม่มีทางจะไปควบคุมอะไรได้เลย
6. สิ่งอันตรายและน่าสะพรึงกลัวอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงคอยแต่พวงคิดวิตกไว้ล่วงหน้าอยู่เสมอ
7. การคิดที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งยุ่งยากและความรับผิดชอบ นับว่าเป็นการตีก้าวที่จะไปเผชิญหน้ากับมัน
8. เราต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา และต้องคอยมองหาผู้อื่นมาคอยช่วยเหลืออยู่เสมอ
9. ประสบการณ์ในอดีต หรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในครั้งก่อนเป็นเครื่องตัดสินพฤติกรรมของบุคคลในปัจจุบัน อิทธิพลของอดีตที่เคยเป็นมาอย่างไรก็ไม่วันที่จะลบล้างไปได้
10. คนเราควรจะเป็นทุกข์เป็นร้อนไปกับปัญหาของบุคคลอื่น
11. ปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องมีผลลัพธ์ที่ถูกต้องหรือดีที่สุด และเราจำเป็นต้องหาให้ได้ มิฉะนั้นจะต้องเกิดผลร้ายขึ้นอย่างแน่นอน

เกี่ยวกับความเสียใจ รำคาญใจ ไม่พึงพอใจ ซึ่งอารมณ์ด้านลบนี้จัดอยู่ในประเภทอารมณ์ที่เหมาะสม เนื่องจากอารมณ์ประเภทนี้จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลพยายามเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบไปสู่สภาพอารมณ์ที่ตนต้องการได้ เช่น สภาพการณ์ที่บุคคลถูกปฏิเสธหรือประสบความล้มเหลวในการทำงาน จะทำให้บุคคลเป็นทุกข์และเสียใจ ซึ่งอารมณ์นี้จะกระตุ้นให้บุคคลมีความพยายามในการทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ

1.2 อารมณ์ที่ไม่เหมาะสม (Inappropriate Emotion) คือภาวะอารมณ์ที่ขัดขวางการตอบสนองสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นของบุคคลไม่ให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ได้แก่ อารมณ์ที่แสดงถึงความวิตกกังวล ซึมเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง และรู้สึกไม่มีคุณค่า อารมณ์ประเภทนี้จัดเป็นอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากอารมณ์เหล่านี้ไม่ได้ช่วยผลักดันให้บุคคลพยายามเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ที่เหมาะสมไปสู่สภาพการณ์ที่ตนต้องการ แต่กลับทำให้สภาพการณ์เหล่านั้นเลวร้ายลง เช่น บุคคลเกิดอารมณ์ซึมเศร้าเมื่อถูกปฏิเสธหรือประสบความล้มเหลวในการทำงาน อาจไม่ทำให้บุคคลนั้นไม่กระตือรือร้น เฉื่อยชาและไม่คิดที่จะปรับปรุงตนเองเพื่อให้ได้รับในสิ่งที่ตนต้องการ

2. ช่วยให้คุณมีความสนใจตนเอง สามารถเข้าใจตนเองได้อย่างแท้จริง และเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น
3. ช่วยให้คุณมีความสนใจบุคคล ซึ่งจะช่วยให้คุณสามารถดำเนินชีวิตอย่างราบรื่นและมีความสุขมากกว่าอยู่อย่างโดดเดี่ยว
4. ช่วยให้คุณสามารถกำหนดทิศทางให้กับตนเองได้ สามารถดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
5. ช่วยให้คุณมีความอดทน และมีความเป็นผู้ใหญ่สามารถมองสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง ให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น และไม่ประณามหรือซ้ำเติม ไม่ว่าจะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงออกมาก็ตาม
6. ช่วยให้คุณมีความยืดหยุ่นยอมรับว่าความผิดต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ถือทิฐิดันทุรังกับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน ไม่ยึดมั่นกับกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น
7. ช่วยให้คุณยอมรับความไม่แน่นอน ยอมรับข้อเท็จจริงว่า เราอยู่ในโลกของความไม่แน่นอน ซึ่งไม่ใช่เป็นสิ่งที่น่ากลัว แต่กลับจะกระตุ้นเร้าใจ ให้บุคคลเกิดความตื่นตัวที่ท้าทายที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในโลกที่จะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
8. ช่วยให้คุณมีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจจริงที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เขาสนใจและเห็นความสำคัญ
9. ช่วยให้คุณมีความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์มีความเป็นปรนัยและมีเหตุผลมากขึ้น
10. ช่วยให้คุณยอมรับตนเองและสามารถแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองได้
11. ช่วยให้คุณกล้าที่จะเสี่ยงตัดสินใจ หรือเสี่ยงกระทำการต่างๆ ด้วยความคิดของตนเอง
12. ช่วยให้คุณอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ยอมรับข้อเท็จจริงว่า มนุษย์ทุกคนไม่สามารถประสบความสำเร็จในทุกๆ สิ่งที่ตนต้องการและไม่สามารถหลีกเลี่ยงทุกๆ สิ่งที่ตนไม่พึงพอใจ ช่วยให้คุณตระหนักว่าทั้งตนเองและบุคคลอื่นมีข้อบกพร่องและมีโอกาสกระทำความผิดได้ ความต้องการที่จะมีสุขภาพจิตสมบูรณ์แบบเป็นเพียงความเพ้อฝันเท่านั้น

สรุป การใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงบำบัดด้วยเหตุผล-อารมณ์ ทำให้ผู้รับการปรึกษาเปลี่ยนแปลงระบบความคิด และพยายามควบคุมเจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่คิดผิดๆ โดยให้พยายามหันมาหัดคิดใหม่ โดยคิดให้สมเหตุสมผล กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง

7.1.7 ขั้นตอนการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล – อารมณ์

ในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ผู้ให้คำปรึกษาต้องช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาจัดความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล หรือความคิดที่ไม่มีเหตุผล แล้วแทนที่ด้วยความคิดที่สมเหตุสมผล ซึ่งเอลลิสได้กล่าวถึงขั้นตอนในการให้คำปรึกษาดังนี้ (Perrson, 1966:115; citing Ellis, 1962:78-80)

1. แสดงให้ผู้รับบริการเห็นว่า เขามีความคิดที่ไม่มีเหตุผล จะต้องช่วยให้เขาเข้าใจว่าทำไมจึงมีความคิดเช่นนั้น ทำให้เขาเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่ไม่มีเหตุผล กับอารมณ์ไม่เป็นที่สุขกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
2. ทำให้ผู้รับบริการเข้าใจว่า อารมณ์ไม่เป็นสุขจะมีอยู่ต่อไป เพราะเขายังมีความคิดที่ไม่มีเหตุผลอยู่
3. ทำให้ผู้มารับบริการเปลี่ยนความคิดของเขา โดยจัดความคิดที่ไม่มีเหตุผลแล้วทดแทนขึ้นด้วยความคิดที่มีเหตุผล
4. วางแผนในการพัฒนาปฏิบัติการโต้ตอบที่มีเหตุผลของผู้รับบริการ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่มีเหตุผล หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้มั่นคงต่อไป

ส่วนวัชรีย์ ทรัพย์มี (2525:135) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ผู้ให้คำปรึกษา ชี้ให้ผู้มารับคำปรึกษาตระหนักว่า ความคิดของผู้รับคำปรึกษาเป็นความคิดที่ไร้เหตุผลอย่างไร และความคิดที่ไร้เหตุผลเช่นนั้น ทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ได้อย่างไร ขั้นตอนนี้ผู้ให้คำปรึกษาจะพยายามช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษาเรียนรู้ที่จะแยกความเชื่อ ที่มีเหตุผลออกจากความเชื่อที่ไร้เหตุผล
- ขั้นที่ 2 ผู้ให้คำปรึกษา กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักว่า เขาต้องรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง อันเนื่องมาจากการเฝ้าคิดอย่างไรไร้เหตุผล
- ขั้นที่ 3 ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษา เปลี่ยนความคิดโดยการจัดความคิดอันไร้เหตุผล ด้วยกลวิธีแบบนำทาง ชักชวน และชี้แจงเหตุผล
- ขั้นที่ 4 ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษามีความคิดที่มีเหตุผลในเรื่องต่างๆ ไปซึ่งไม่เกี่ยวในปัญหาปัจจุบันของตนเอง เพื่อให้ผู้มารับคำปรึกษามีปรัชญาชีวิตที่เต็มไปด้วยเหตุผล และไม่ตกเป็นเหยื่อของความคิดอันไร้เหตุผล

7.1.8 เทคนิคในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล- อารมณ์

การที่ผู้ให้คำปรึกษาจะสามารถช่วยเหลือผู้ให้คำปรึกษาเปลี่ยนความคิดที่ไม่มีเหตุผลนั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องอาศัยเทคนิคการให้คำปรึกษาต่างๆ มาใช้ เพื่อให้ผู้มารับคำปรึกษาสามารถเปลี่ยนความคิดได้อย่างมีเหตุผล มีอารมณ์ที่เหมาะสม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งการเลือกใช้เทคนิคนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ของผู้รับการบำบัด ตามความเชื่อ ลักษณะตามอารมณ์และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เทคนิคที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาความคิดอารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลคือ (Ellis and Whiteley, 1979:66-68, 73-94)

1. เทคนิคทางปัญญา (Cognitive Technique) เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความคิด ของผู้รับการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถจัดความคิดที่ไม่มีเหตุผลให้หมดไป และพัฒนาความคิดที่มีเหตุผลขึ้นแทนอันได้แก่

1.1 การพูดถึงตนเองอย่างมีเหตุผล (Cognitive Techniques) เป็นวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษาสอนให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนคำพูดของตนเองใหม่ โดยใช้เหตุผลแทนคำพูดเดิมที่ไม่มีเหตุผล

1.2 การบ้านเพื่อฝึกทางปัญญา (Cognitive Homework) เป็นวิธีการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ผู้มารับคำปรึกษาวิเคราะห์ ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนตามรูปแบบ ABCDE ของEllis โดยผู้รับการให้คำปรึกษากรอกข้อความ หรือประโยคตั้งแต่หัวข้อ A ถึง B ลงในฟอร์มการฝึกคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง (Rational Self Help Form) เมื่อเผชิญกับสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่เป็นสุข แล้วให้ผู้รับการให้คำปรึกษา นำข้อความหรือประโยคที่บันทึกในแบบฟอร์มดังกล่าวมาตรวจสอบและวิเคราะห์ ร่วมกันกับผู้ให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับการให้คำปรึกษาจัดความคิดที่ไม่มีเหตุผลให้หมดสิ้นไป และสามารถพัฒนาความคิดที่มีเหตุผลขึ้นทดแทน มีความรู้สึก และอารมณ์ที่เหมาะสม และแสดงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง

2. เทคนิคทางอารมณ์ (Emotive Techniques) เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาทางอารมณ์ของผู้รับการให้คำปรึกษาอันได้แก่

2.1 การจินตนาการในการใช้เหตุผลและอารมณ์ (Rational Emotive Imagery) เป็นวิธีการให้ผู้รับการให้คำปรึกษาสร้างจินตนาการเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษารับรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมของตนเอง และให้ผู้รับการให้คำปรึกษาจัดความคิดที่ไม่มีเหตุผลให้หมดสิ้นไป อันจะเป็นผลให้เกิดความรู้สึก หรืออารมณ์ที่เหมาะสมขึ้นแทน

2.2 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการทดลองให้ผู้รับการปรึกษาสวมบทบาทผู้อื่น เพื่อให้ได้รับรู้ถึงความรู้สึก และอารมณ์ในบทบาทของผู้อื่น และเปลี่ยนความคิดของตนได้อย่างมีเหตุผล

2.3 การฝึกการจัดการกับความอาย (Shame Attacking Exercise) เป็นวิธีลดความรู้สึกอายของผู้รับการปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาฝึกให้ผู้ขอรับคำปรึกษากล้าที่จะแสดงพฤติกรรมที่ตนรู้สึกอายให้ปรากฏโดยไม่รู้สึกอายอีกต่อไป เช่น กล้าพูดในที่สาธารณะชน เป็นต้น

3. เทคนิคทางพฤติกรรม (Behavioral Techniques) เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้รับการให้คำปรึกษาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ยิ่งขึ้นอันได้แก่

3.1 การฝึกทักษะ (Skill Training) เป็นวิธีการฝึกให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดทักษะในการแสดงออก เช่น ทักษะการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้รับการให้คำปรึกษาปรับตัวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล และการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

3.2 การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษานำผลกรรมมาเป็นตัววางเงื่อนไขให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการวางเงื่อนไขผลกรรมที่นิยมใช้ ส่วนใหญ่จะเป็นการวางเงื่อนไขโดยให้การเสริมแรง ซึ่งการวางเงื่อนไขโดยให้การเสริมแรงนี้ เป็นวิธีการฝึกให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และผู้ให้การปรึกษาให้การเสริมแรง เมื่อผู้รับคำปรึกษาแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมายที่วางไว้ อันเป็นผลให้บุคคลแสดงเป้าหมายเพิ่มขึ้น

วัชร ทรัพย์มี (2525:136-141) ได้รวบรวมเทคนิควิธีการในการให้คำปรึกษาซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. การสอนหรือการอธิบายโดยตรง (Direct Teaching) ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายหรือชี้แจงแก่ผู้รับคำปรึกษาโดยตรง เพื่อแก้ความคิดไว้เหตุผลของผู้รับบริการ

2. การกำหนดงานให้ทำ (Homework Assignment) ผู้ให้คำปรึกษาจะมอบหมายงานให้ผู้รับคำปรึกษาไปทำในเวลาที่นอกเหนือไปจากที่ให้คำปรึกษา เช่น ผู้ให้คำปรึกษามีความเชื่อที่ผิดว่าการเป็นผู้สนทนาที่ดีจะต้องเป็นผู้รู้หัวข้อต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง ผู้ให้คำปรึกษาจึงให้ผู้รับคำปรึกษาไปบันทึกหัวข้อสนทนาที่เขาเคยได้ฟังมาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ซึ่งปรากฏว่าหัวข้อที่สนทนายก็เป็นหัวข้อธรรมดาไม่ได้ลึกซึ้งอย่างที่ตนเองคิด

3. การใช้ตรรกวิทยา (Logic) ผู้ให้คำปรึกษาหัดให้ผู้รับคำปรึกษา ใช้ตรรกวิทยาในการสรุปหรือโยงข้อมูลที่เชื่อถือได้

4. การทดลองสวมบทบาท (Role Play) ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาทดลองสวมบทบาทเพื่อชี้ให้ผู้รับบริการได้ตระหนัก ว่าความคิดผิด ๆ ของเขาคืออะไร และความคิดนี้ส่งผลอย่างไรต่อการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

5. การแสดงตัวแบบ (Modeling) ในระหว่างการให้คำปรึกษาพฤติกรรมของผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นตัวแบบแก่ผู้รับบริการ เช่น ผู้ให้คำปรึกษาจะไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว หรือเมื่อผู้ให้คำปรึกษาทำอะไรที่ผิดพลาด เขาจะยอมรับความผิดพลาดนั้น โดยไม่โทษสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไม่เห็นผลหรือแสดงอาการเสียหน้าและความด้อยจากการกระทำผิดพลาดนั้น

6. การผ่อนคลายความเครียด(Relaxation) เมื่อผู้รับคำปรึกษาแสดงความเครียด ผู้ให้คำปรึกษาควรให้ผู้รับบริการได้คลายความเครียดเสียบ้าง โดยให้ออกไปยืดแขนยืดขา แล้วกลับมาใช้เหตุผลใคร่ครวญใหม่

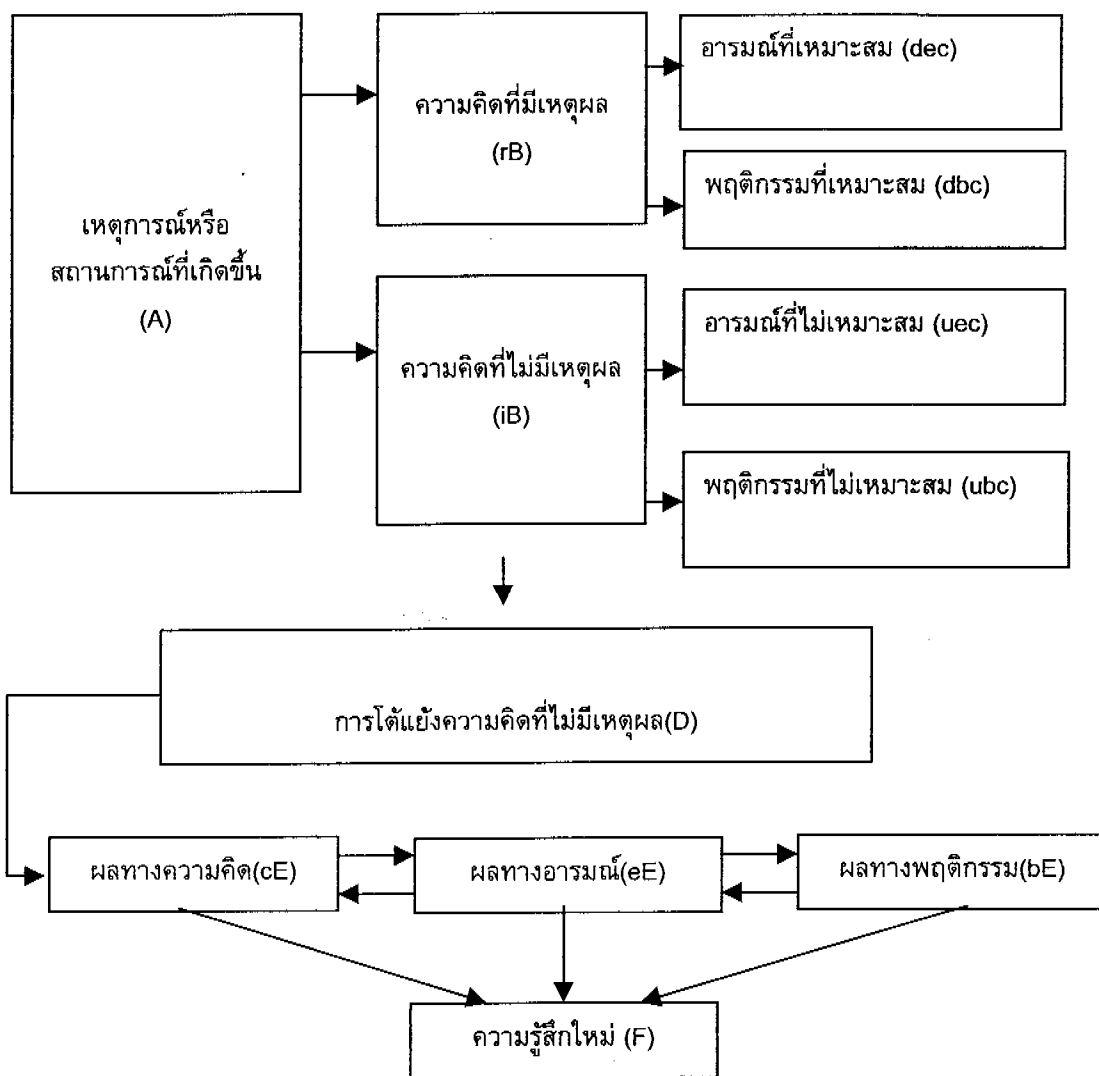
7. ให้จินตนาการในการใช้เหตุและผลอารมณ์ของตน (Rational-Emotive Imagery) ผู้ให้คำปรึกษาให้ผู้รับคำปรึกษา จินตนาการถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่นคำวิจารณ์ของพ่อแม่ แล้วถามความรู้สึกของเขาว่ารู้สึกอย่างไร

8. ยกตัวอย่างชีวประวัติ (Biography) เป็นการชี้ให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักว่าคนเราแม้จะมีข้อจำกัด อุปสรรค หรือความบกพร่อง ก็เป็นเรื่องธรรมดาและอาจมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ดังตัวอย่างประวัติบุคคลต่าง ๆ

9. การฝึกให้ผู้รับคำปรึกษาคิดอย่างมีเหตุผล โดยทำแบบฝึกคิดอย่างมีเหตุผล (Rational Self Help Form) ในแบบฝึกหัดนี้จะมีที่ว่างให้ผู้รับคำปรึกษาเติมข้อความโดยเริ่มจาก เหตุการณ์ A แล้วให้ผู้รับคำปรึกษาตรอกข้อความตั้งแต่ B ถึง F ดังต่อไปนี้

- A   Activating Experiences (or Events) คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- IB   Irrational Belief คือความเชื่อไว้เหตุผลอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์นั้น
- UEC   Undesirable Emotional Consequences (Inappropriate Feeling) คืออารมณ์ที่ไม่เหมาะสม อันเนื่องมาจากความเชื่อที่ไว้เหตุผล
- D   Disputing or Debating your Irrational Beliefs คือ การคิดวิจารณ์ความคิดหรือความเชื่อที่ไว้เหตุผล
- E   Effect or Disputing or Debating Your Irrational Beliefs คือผลที่ตามมาจากการวิจารณ์ความคิดที่ไว้เหตุผลของตนเอง ซึ่งให้ผลทั้งแง่ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่เหมาะสม

F New felling คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่เนื่องจากการวิจารณ์ความคิดที่ไร้เหตุผลของตนเอง

ภาพประกอบ 2 แบบการฝึกคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง

10. การให้วิเคราะห์คำพูดของตนเอง จากแถบบันทึกเสียง (Tape Recording) ในระหว่างการให้คำปรึกษา ผู้รับคำปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้ระบายอารมณ์ และแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ แล้วบันทึกเสียงไว้ต่อมาจึงเปิดให้ฟัง แล้วให้ผู้รับบริการวิเคราะห์คำพูดของตนเองว่าเหตุผลมากน้อยเพียงใด

จากที่ได้กล่าวมาเทคนิคต่างๆ เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบทฤษฎีเหตุผล- อารมณ์ เอลลิสและไวท์เลย์ (Ellis and Whiteley, 1979:66-67) ได้กล่าวว่า ในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีนี้ ผู้ให้คำปรึกษาอาจนำเทคนิคอื่นๆ มาใช้ในการให้คำปรึกษา เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนความคิดที่ไม่มีเหตุผลไปสู่ความคิดที่มีเหตุผล และประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษา ตามลักษณะ

อารมณ์ และพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา เทคนิคที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การสอน การชี้แนะ การชักชวน การแสดงบทบาทสมมติ การให้จินตนาการในการใช้เหตุผลและอารมณ์ของตน การกำหนดงานให้ทำการยกตัวอย่างชีวประวัติ การฝึกให้คิดอย่างมีเหตุผล โดยการทำแบบฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล

7.1.9 หน้าที่และบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์

อาภา จันทรสกุล (2531:238-239) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ ที่สำคัญของผู้ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ คือการช่วยให้ผู้มารับบริการหลุดพ้นจากความคิดความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล อันทำให้เกิดอารมณ์รุนแรง ทำร้ายตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาใช้การให้คำปรึกษาที่รวดเร็ว และนำทาง ชี้แนะ สั่งสอน สราจิต ได้แย้ง ทำทนายให้ผู้มารับคำปรึกษา เห็นว่าความเชื่อ ส่งผลให้เกิดอารมณ์ทางลบที่รุนแรงตามมา สาเหตุของอารมณ์ที่รุนแรงทางลบที่รุนแรงเกิดจากความเชื่อ เจตคติ ที่มีต่อสถานการณ์นั้นๆ ไม่ใช่เกิดจากสิ่งเร้า หรือสถานการณ์โดยตรง ฉะนั้นผู้ให้คำปรึกษาต้องให้ผู้มารับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงความคิด การให้ความหมายต่อสถานการณ์ที่ทำให้เขาเกิดอารมณ์รุนแรง ทางลบเสียใหม่ ผู้ให้คำปรึกษาทำทนายให้ผู้มารับคำปรึกษา สสำรวจปรัชญาความเชื่อ แนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยใช้สติปัญญาเข้าพิจารณาถึงความเหมาะสม การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์จึงเหมือนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของอารมณ์ บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาจึง เปรียบเสมือนครู ชี้แนะสั่งสอน ชักจูง ทำทนายให้ลองคิดใช้ทักษะการคิดอย่างมีระบบในการแก้ปัญหา

บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ พอสรุปได้ดังนี้

1. ชี้แจงให้ผู้มารับคำปรึกษา เข้าใจถึงสาเหตุที่ก่ออารมณ์ทางด้านลบ ด้วยทฤษฎีบุคคลิกภาพ ABC
2. ระบุให้ผู้มารับคำปรึกษาเกิดการรับรู้และตระหนักถึงความคิดไร้เหตุผลที่เขามีอยู่ อันเป็นผลให้เกิดอารมณ์รุนแรงทางลบ และทำให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทำให้น้องไม่มีความสุข
3. สอนวิธีการคิดที่มีเหตุผล ทักษะการคิดที่เป็นระบบ ตามหลักวิทยาศาสตร์ให้ผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้ผู้มารับคำปรึกษาจัดความคิดที่ไร้เหตุผล ลงโทษตนเองออกไป และช่วยผู้มารับคำปรึกษา สสำรวจปรัชญาในการดำเนินชีวิตของตนเองเสียใหม่อย่างมีเหตุผล เพื่อให้ผู้มารับคำปรึกษาเข้าใจตนเองและสามารถใช่วิธีการคิดอย่างมีเหตุผลไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้

สรุป จากบทบาทและหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทที่ค่อนข้างจะนำทางและมีบทบาทเหมือนครูที่ทำการสอนผู้รับบริการ ซึ่งผู้รับคำปรึกษาตระหนักถึงความคิดที่ไร้เหตุผลของเขาและอธิบายวิธีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดที่มีเหตุผลขึ้นมาแทน

7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

เคลเลอร์ และ โครค (Keller and Croake. 1975:54-55) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ ในการลดความวิตกกังวลของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่มีความวิตกกังวลหรือมีความรู้สึกทางลบต่ออายุของตนเอง เข้ากลุ่มทดลอง 15 คน และ กลุ่มควบคุม 15 คน ให้กลุ่มทดลองเข้ารับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มควบคุมยอมรับความคิดที่ไม่มีเหตุผล และมีความวิตกกังวลลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่กลุ่มทดลองไม่ยอมรับความคิดเห็นที่ไม่มีเหตุผล และมีความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มที่ได้รับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ มีความคิดที่มีเหตุผลเพิ่มขึ้น และทำให้ความวิตกกังวลของผู้สูงอายุลดลง

มิลตัน (Milton. 1976:458-461) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อการเอาชนะความคิดที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน ที่มีความเชื่อและเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน กลุ่มตัวอย่างได้รับการให้คำปรึกษาจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ มีเจตคติในการเรียนดีขึ้น และมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บลอค (Block.1978:61-65) ได้จัดโปรแกรมการให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบใช้เหตุผล-อารมณ์ เพื่อเพิ่มคะแนนเรียน ลดพฤติกรรมรบกวนในชั้นเรียน และลดพฤติกรรมหนีเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 10 และ 11 จำนวน 40 คน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ได้รับการปรึกษาโดยใช้การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการใช้เหตุผล-อารมณ์ จำนวน 16 คน ส่วนกลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์จำนวน 16 คน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการทดลองแต่อย่างไร กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มได้รับการทดลองติดต่อกัน 12 สัปดาห์ ๆ ละ 5 ครั้ง ๆ ละ 15 นาที พบว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการใช้เหตุผล-อารมณ์ มีคะแนนเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และพฤติกรรมหนีเรียนมีความถี่ลดลง มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์

เอลลิส และ ไวท์เลย์ (Ellis and Whiteley. 1979:21-22) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์กับการผ่อนคลายความเครียดในการลดความวิตกกังวลในการพูดที่สาธารณะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย 33 คน ผู้วิจัยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ได้รับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ จำนวน 11 คน กลุ่มที่สองได้รับการฝึกผ่อนคลายความเครียดจำนวน 10 คน กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการบำบัดใดๆ จำนวน 12 คน พบว่า ผู้วิจัยทำการวัดผลการทดลองโดยการสังเกตพฤติกรรมและแบบวัดความวิตกกังวล FSP พบว่า กลุ่มที่ได้รับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์สามารถลดความวิตกกังวลในการพูดในที่สาธารณะได้มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกผ่อนคลายความเครียด และกลุ่มควบคุม แต่เมื่อกลุ่มที่ได้รับการฝึกผ่อนคลายความเครียด และกลุ่มควบคุมทำการฝึกบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ พบว่ากลุ่มทั้งสองสามารถลดความวิตกกังวลในการพูดในที่สาธารณะได้เท่ากับกลุ่มที่ได้รับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์

โซลิก สโตน และ เลอร์ (Zolic, Stone and Lehr. 1980:80-85) ได้ศึกษาโปรแกรมการบำบัดด้วยพฤติกรรมที่มีเหตุผล (Rational Behavior Therapy) ต่อการเพิ่มพฤติกรรมมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอเมริกันผิวขาวและผิวดำ จำนวน 60 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน จัดให้กลุ่มทดลองเข้าโปรแกรมการบำบัดด้วยพฤติกรรมที่มีเหตุผลติดต่อกันเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรม มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

วัตสัน และ ดอดด์ (Watson and Dodd. 1984:257-266) ได้ศึกษาการลดความวิตกกังวลในการติดต่อสัมพันธ์ หรือการพูดในที่สาธารณะ โดยทำการเปรียบเทียบกับวิธีการอื่นๆ การทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สร้างทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ โดยการใช้การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ กลุ่มที่ 2 ใช้การฝึกทักษะโดยเฉพาะควบคู่ไปกับการกำจัดความรู้สึกอ่อนไหวอย่างเป็นระบบ และเทคนิคการผ่อนคลายความเครียด และกลุ่มที่ 3 ทำการฝึกทักษะแต่เพียงอย่างเดียว พบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มสามารถลดความวิตกกังวลในการติดต่อสัมพันธ์ได้ไม่แตกต่างกัน

ประดิษฐ์ เอกทัศน์ (2529:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการให้บำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-และอารมณ์ต่อการลดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน กลุ่มควบคุม 5 คน จากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามผู้วิจัยมีความคิดไม่มีเหตุผลต่อการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่าการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์สามารถลดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองได้ทั้งในระหว่างการบำบัดและระยะติดตามผล

เด่นดวง วราเวทย์ (2529:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเน้นทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อปรับเปลี่ยนมโนภาพเกี่ยวกับตนเองด้านส่วนรวมและในแต่ละด้าน คือด้านวิชาการ ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษา เน้นการพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เน้นฝึกแต่อย่างใด ผลการศึกษาพบว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาโดยใช้ทฤษฎีการพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ มีการปรับเปลี่ยนมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภา เลิศลีลา (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อความวิตกกังวลในการสอบของนักเลขานุการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเลขานุการชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 20 คน โดยแบ่งผู้วิจัยเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน ซึ่งมีคะแนนจากแบบวัดความวิตกกังวลสูงกว่า 40 คะแนนขึ้นไป กลุ่มทดลองได้รับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึก พบว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกการระบวนการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ ในระยะหลังจากการทดลองและในระยะติดตามผลระดับความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำพัน ทันสม (2535:77-79) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อเจตคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยาที่มีเจตคติในการเรียนต่ำจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ๆ ละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์มีเจตคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประภาส ณ พิกุล (2537:72) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อเจตคติความเป็นหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงรายที่มีเจตคติต่อความเป็นหญิงจำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 7 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ จำนวน 16 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะ 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที พบว่านักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์มีเจตคติต่อความเป็นหญิงดีกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นงเยาว์ ชมภูทอง (2537:64) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ที่มีเจตคติต่อการเป็นโสเภณีของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือตอนบนที่มีเจตคติต่อการเป็นโสเภณี จำนวน 7 คน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ จำนวน 7 ครั้ง โดยให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและกลุ่มครั้งที่ 1 และ 7 ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มครั้งที่ 2-4 ให้คำปรึกษาเป็นราย

บุคคลครั้งที่ 5-6 ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเป็นโสเภณีลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉัตรฤทัย บุรณากาญจน์ (2539:87) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาเหตุผล-อารมณ์ที่มีเจตคติต่อการเล่นการพนันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนิเวศน์ธรรมาราม จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีเจตคติทางบวกต่อการเล่นการพนัน จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 7 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาเหตุผล-อารมณ์ กลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะ พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์มีเจตคติต่อการเล่นการพนันลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าการให้คำปรึกษาโดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเหตุผล-อารมณ์ สามารถปรับเปลี่ยนความคิด อารมณ์ เจตคติที่ไม่มีเหตุผลมาสู่อารมณ์ที่สมเหตุสมผลดีขึ้นกับหลายๆ ปัญหาเช่นปัญหาด้านการเรียน การเล่นการพนัน ความวิตกกังวล และการไม่มีระเบียบวินัย แต่ยังไม่พบการศึกษาผลของการเปลี่ยนเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาจึงให้ความสำคัญกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาตามเหตุผล-อารมณ์ มาใช้ในการให้คำปรึกษากับนักเรียนที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

8.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เชอเซอร์ และ สโตน (รวิวรรณ พูลทอง.2538:12; อ้างอิงจาก Shertzer and Stone. 1968:448-449) สรุปเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ดังนี้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มหมายถึง การที่กลุ่มมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการที่จะแก้ปัญหาโดยปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาหารือกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาเปลี่ยนจากผู้นำเป็นจุดศูนย์กลาง (Leader Centered) เป็นกลุ่มจุดศูนย์กลาง (Group Center) สมาชิกในกลุ่มมีสิทธิ์แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา ได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ทั้งยังได้รับฟังความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นกัน ไม่ใช่มีตนเองเพียงคนเดียว

แฮนเซน วอร์เนอร์ และ สมิธ(Hansen, Warner and Smith. 1976:6) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มคือ กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้สำรวจตนเอง และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงเจตคติ และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

วัชรวิทย์ (2520:80) อธิบายว่าการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความคิดที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาปรึกษาหารือกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มได้มีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการระบายความรู้สึกขัดแย้งในใจ ได้สำรวจตนเอง ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา และได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเองกับทั้งได้ฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของคนอื่น และได้ตระหนักว่าคนอื่นก็มีความขัดแย้ง หรือมีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน ไม่ใช่ตนเองเท่านั้นที่มีปัญหาและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มนั้นมุ่งเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน สนใจความรู้สึก เจตคติอารมณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของสมาชิกจะมี

การจัดสภาพแวดล้อมภายในกลุ่มให้เกิดบรรยากาศที่สมาชิกระบายความรู้สึก เจตคติของตนออกมาและสมาชิกที่เข้ากลุ่มนั้นต้องมาด้วยความสมัครใจ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529:160) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาและความต้องการคล้ายๆ กันมาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษาร่วมให้การช่วยเหลือร่วมให้คำปรึกษา

วัชรีย์ ชูคำ (2524:170) ได้ให้ความหมายการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มว่า หมายถึงการที่ผู้แนะนำให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา ครั้งละมากกว่า 1 คน มุ่งที่จะช่วยให้สำเร็จและประเมินตนเอง นำตนเองได้ สามารถเจริญและดำรงชีวิตที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้ พร้อมทั้งสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

จากความหมายการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นกระบวนการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันมาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยผู้ให้คำปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษา ร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมให้คำปรึกษา

8.2 ลักษณะสำคัญของ การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มไดเออร์และไวร์เอ็นด์ (Dyerand Vriend. 1957:136-142) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ

1. สมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญมากกว่าส่วนรวม จะไม่มีกลุ่มย่อย
2. ผู้นำจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่สมาชิก
3. เป็นการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกทุกๆ คน ให้โอกาสสมาชิกได้เป็นตัวของตัวเองมากที่สุด
4. การให้คำปรึกษาไม่มีเป้าหมายร่วมกันแต่แต่ละคนมีเป้าหมายของตนเอง การบรรลุเป้าหมาย

จะเกิดจากความคิด ความรู้สึก และการกระทำ

5. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลในกลุ่มบางครั้งก็จำเป็น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่สมาชิกที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน
6. การมีปฏิสัมพันธ์กันมากๆ ในกลุ่ม ไม่ได้หมายความว่า เป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ
7. ผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรเพิ่มความกดดันในกลุ่ม
8. การให้คำปรึกษาในกลุ่มควรเน้นเฉพาะปัจจุบันไม่พูดถึงอดีต
9. ไม่กล่าวถึงบุคคลนอกกลุ่ม
10. สิ่งที่เกิดในกลุ่มต้องเก็บเป็นความลับ
11. ตนเองพูดปัญหาของตนเองรับผิดชอบต่อตนเอง
12. ไม่ควรเน้นความรู้สึกมากกว่าความคิด
13. ความกระชับแน่นของกลุ่ม ไม่ใช่ความมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา
14. การติดตามผลการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ควรจะทำให้เป็นประสบการณ์เดียวกัน ก่อนที่จะเริ่มต้นครั้งใหม่ควรเอ่ยถึงคราวที่แล้วว่าได้ทำอะไรไปบ้าง
15. การให้คำปรึกษาแต่ละครั้งที่พบควรมุ่งช่วยเหลือสมาชิกคนหนึ่ง หรือสองคนเป็นพิเศษ
16. สภาพการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มสมาชิกที่มีความไม่สบายใจมีความวิตกกังวล เพราะได้รับการกระตุ้นให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
17. อารมณ์ ความรู้สึกทางลบ ไม่ใช่สิ่งที่ดีที่ระบายออกมา

18. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มไม่มีแบบแผนที่แน่นอน จะมีการยืดหยุ่นตลอดเวลาผู้นำควรจะบอกจุดมุ่งหมาย วิธีการขึ้นอยู่กับสมาชิกจะไม่มีรูปแบบที่ตายตัว

19. พฤติกรรม ความคิด เหตุผล ไม่มีการตัดสินผิด ถูกดีไม่ดี แต่จะศึกษาว่ามีสาเหตุอะไร แก้อะไรจะอย่างไรจะอย่างไร

20. ความมีประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มวัดจากความสำเร็จจากนอกกลุ่ม คอยสังเกตพฤติกรรมของสมาชิก

8.3 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

เคลแมน (รวิวรรณ พูลทอง. 2538:12; อ้างอิงจาก Kelman. 1963) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มดังนี้

1. ทำให้บุคคลไม่รู้สึกโดดเดี่ยว
2. ทำให้บุคคลรู้จักตนเองและยอมรับตนเอง
3. ทำให้บุคคลรู้จักปรับตัวและพัฒนาตนเอง
4. ทำให้เป็นตัวของตัวเองและกล้าแสดงความรู้สึกที่แท้จริง
5. ทำให้เกิดความรับผิดชอบในตนเองและแก้ปัญหาของตนเองได้
6. เป็นการฝึกทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. ช่วยให้ผู้เปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรม
8. นำทักษะและแนวคิดที่ได้จากกลุ่มไปปรับปรุงตนเองในชีวิตประจำวัน

โอลเซน (เฉลิมชัย หาญกล้า.2537:26;อ้างอิงจากOhlsen. 1970:31) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้บุคคลรู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้เกิดความรู้และช่วยพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ คือ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ม่วงพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529:180) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังนี้

1. เพื่อช่วยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มรู้จักและเข้าใจตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกได้พัฒนาการยอมรับตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
3. เพื่อช่วยให้สมาชิกแต่ละคน ได้พัฒนาวิธีการต่างๆ ที่จะช่วยให้พัฒนาการตามขั้นของตน

เป็นไปอย่างเหมาะสม

4. เพื่อช่วยให้สมาชิกแต่ละคนพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาที่ประสบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการ และความรู้สึกของบุคคลอื่น ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และเรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกภายในกลุ่ม

6. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างมวลสมาชิก ให้มีความรักความสามัคคีกัน

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้รู้จัก และเข้าใจตนเองเรียนรู้ในการที่จะพัฒนา และแก้ไขปัญหาของตน ตลอดจนสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในกลุ่ม สามารถนำแนวคิดประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

8.4 การจัดตั้งกลุ่ม

การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม

1. อายุ ควรที่จะเลือกสมาชิกตามลำดับชั้นเรียน ระดับวุฒิภาวะ และอายุตามปฏิทินที่ไม่แตกต่างกันนัก
2. ความสามารถทางสติปัญญา ไม่ควรแตกต่างกันมาก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในการสื่อความหมาย และการเข้าใจซึ่งกันและกัน
3. เพศ จะจัดเพศหญิง เพศชาย แยกจากกันหรือรวมกันนั้น ขึ้นอยู่กับวัยและปัญหาบางปัญหาอาจจะเหมาะสมกับกลุ่มที่มีทั้งสองเพศ แต่บางปัญหาเหมาะสมกับกลุ่มที่แยกเพศกัน
4. มีปัญหาธรรมชาติคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของปัญหา และสามารถเข้าไปปัญหาได้ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน

8.5 ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสม

โดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่ม 6-8 คน แต่อาจขยายเป็น 10-12 คน ไม่ควรให้กลุ่มใหญ่เกินไป เพราะจะทำให้โอกาสในการสื่อความหมายซึ่งกันและกันมีน้อยลง สอดคล้องกับมาห์เลอร์ (Mahler, 1969:54) ได้เสนอแนะว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ควรน้อยกว่า 7 คน และไม่ควรเกิน 10 คน ส่วนวัชร ทรัพย์มี (2531:105) มีความเห็นว่า ในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม บุคคลที่จะเข้ากลุ่มต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี ดังนั้นจำนวนสมาชิกในกลุ่มต้องไม่เกินไปคือประมาณ 6-10 คน

8.6 เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม โดยปกติสำหรับวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงหรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง แต่ถ้าเป็นกลุ่มเด็กประถม ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง จำนวนครั้งในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มจะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าช่วงเวลาในการให้คำปรึกษามีน้อย อาจจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เวลาไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้งที่พบควรกำหนดไว้ประมาณ 6-7 ครั้ง

8.7 สถานที่ที่เหมาะสมกับการทำกลุ่ม

ห้องที่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ควรเป็นห้องที่เล็กกะทัดรัด เหมาะกับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกรู้สึกอิสระ และมีให้มีสิ่งภายนอกมารบกวนหรือป้องกันไม่ให้สมาชิกหันไปสนใจกับสิ่งภายนอก สมาชิกในกลุ่มจะรู้สึกสบายใจเมื่อได้นั่งเป็นวงกลมรอบโต๊ะ หรือมีโต๊ะตรงกลางวง มากกว่าที่จะเป็นวงกลมเฉย ๆ

8.8 ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

ทองเรียน อมรชกุล (2520:120) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นกลุ่มไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเริ่มการให้คำปรึกษา (The Involvement Stage) ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่ม ซึ่งต้องใช้เวลาแก่สมาชิก
2. ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ (The Transition Stage) กลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นบ้าง สมาชิกเริ่มรู้สึกไว้วางใจกัน แต่ยังมีความตึงเครียด วิตกกังวล และเกิดการต่อต้าน ผู้ให้คำปรึกษาต้องชี้แจงให้สมาชิกได้กล้าที่จะอภิปรายปัญหาของตนเองอย่างเปิดเผย
3. ขั้นปฏิบัติการ (The Work Stage) สมาชิกในกลุ่มจะมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เต็มใจเปิดเผยเรื่องราวของตนเอง อภิปรายปัญหาความเป็นจริง ร่วมกันแก้ไขปัญหาของกันและกัน นอกจากนี้สมาชิกทุกคนยังได้สำรวจตนเอง เข้าใจปัญหา และพร้อมจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (The Ending) เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน เป็นตัวของตัวเอง รู้จักวิธีแก้ปัญหา นำความคิดและประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยความเต็มใจ ไม่มีข้อข้องใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มได้

8.9 ข้อดีของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

เจียรนีย์ ทรงชัยสกุล(2529:418-419)ได้กล่าวถึงข้อดีของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มดังนี้

1. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจใหม่ว่า ไม่เพียงแต่ตนเองเท่านั้น ที่ประสบปัญหา ผู้อื่นก็ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ความรู้สึกโดดเดี่ยว และความละอายหรือความรู้สึกแปลกประหลาด ลดลงไป
2. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกยอมรับ และนับถือตนเองมากขึ้น เพราะการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมีความสามารถ
3. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษา ได้รับประสบการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในกลุ่ม ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้นในการเผชิญปัญหา และสามารถตัดสินใจเลือกทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและรอบคอบขึ้น
4. ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ครู เพราะสมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกยอมรับในความคิดเห็นและคำแนะนำของเพื่อนสมาชิกที่อยู่ในวัยเดียวกันและที่เผชิญปัญหาคคล้ายคลึงกับตนมากกว่าผู้อื่น
5. เป็นการประหยัดเวลา บุคลากร และงบประมาณเพราะสามารถให้คำปรึกษากับผู้ที่มีปัญหาได้ครั้งละหลายคนในเวลาเดียวกัน

8.10 ข้อจำกัดของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

เจียรนีย์ ทรงชัยสกุล (2529:419) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดบางประการของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้ให้คำปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเลือกสมาชิกของกลุ่มที่เหมาะสมกับการควบคุมกิจกรรมของกลุ่มให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย
2. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มให้ความสำคัญกับปัญหาาร่วมของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นปัญหาเฉพาะของสมาชิกบางคนซึ่งต้องการวิเคราะห์และวินิจฉัยอย่างละเอียด จึงมีความสำคัญรองลงไป ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้สมาชิกบางคนขาดกำลังใจและขาดแรงกระตุ้น เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่
3. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม อาจจะไม่บังเกิดผลสำเร็จด้วยดีตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เพราะลักษณะวิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเป็นอุปสรรคต่อผู้รับคำปรึกษา ซึ่งประสบปัญหาจริง ๆ แต่ไม่กล้าเปิดเผยตัวเองอย่างเต็มที่ต่อสมาชิกของกลุ่มเพราะกลัวจะเสียสถานภาพของตนในกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

8.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

บาร์น (Barnes. 1977 : 5920-A) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่ออัตมโนทัศน์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของชาวเม็กซิกันและชาวอเมริกัน จำนวน 58 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

โวล (Woal. 1964 : 661-994) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมาจากสภาพครอบครัวที่ไม่มั่นคง สิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่ดี และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

แซมมวอลริช (Samudlewicz. 1975 : 2645-A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง

เฮดควิสท์ และ เรนไฮลีย์ (Hedquist and Weinhold. 1971 : 237--242) ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อลดความวิตกกังวลและความไม่กล้าแสดงออกทางสังคมผลการศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สามารถช่วยลดความวิตกกังวลและความไม่กล้าแสดงออกทางสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญ

อารีรัตน์ โพธิ์วัฒน์ (2533 :122) ได้ศึกษาทดลองเปรียบเทียบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล ที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสัมปอ่ย จังหวัด ศรีสะเกษ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมดีกว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 35) ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน พบว่าหลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษามีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริรัตน์ ภูสกุลเจริญศักดิ์ (2531:70-72) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีทัศนคติในการเรียนดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากการศึกษา งานวิจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในต่างประเทศและภายในประเทศพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ทั้งในเรื่องการปรับตัวทางสังคม การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง และ ทัศนคติต่อการเรียนมีผลดีกว่าการให้คำปรึกษารายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษา จึงใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์มาใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การให้คำปรึกษาตามโปรแกรมการให้คำปรึกษา
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพรจำนวน 7 ห้องเรียนรวมจำนวนทั้งสิ้น 340 คน

การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร ที่ใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร ที่มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 85 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร ที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 10 คน ที่สมัครใจเข้ากลุ่มทดลองและได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)จากประชากร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนได้แก่
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 การอบรมเลี้ยงดู เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
2. แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

3. แบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
4. แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
5. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531:213-215) และปิยนันท์ ทรัพย์มั่นคงทวี (2535:84-88) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะจำนวน 30 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ บ่อยที่สุด บ่อย บางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

1.2 นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศที่สร้างขึ้น ให้กรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาค ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ทั้งด้านเนื้อหาข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องและ ครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะ และนำไปแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เหลือจำนวน 26 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียน สอาดเผดิมวิทยา จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า อำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อที่ได้ มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การแจกแจงแบบ t และคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ที่มีค่านัยสำคัญที่ระดับ .05 มาใช้ในการศึกษา จำนวน 20 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ มีค่า t ระหว่าง 2.455-8.334

1.4 นำข้อคำถามที่เลือกแล้วจากข้อ 1.3 มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .783

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ที่ตรงกับความเป็นจริงตามการรับรู้ของนักเรียน ที่บิดามารดา หรือ ผู้ปกครองปฏิบัติกับนักเรียน บ่อยที่สุด ถึงไม่เคยเลย

บ่อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียน
	บ่อยมาก
บ่อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียน
	บ่อย
บางครั้ง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียน
	เป็นบางครั้ง

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียน
นาน ๆ ครั้ง

ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาไม่เคยปฏิบัติกับนักเรียนเลย

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย
(0)	การอบรมเลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตย ผู้ปกครองให้สิทธินักเรียนในการ เลือกคบเพื่อนต่างเพศ					
(0)	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย ปละละเลย ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจรับฟัง เมื่อนักเรียนพูดคุยถึงปัญหาเกี่ยว กับเพื่อนต่างเพศ					
(0)	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขัน ผู้ปกครองห้ามนักเรียนเดินจับมือ ถือแขน กอดคอ กับเพื่อนต่างเพศ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
ข้อความทางบวก	4	3	2	1	0
ข้อความทางลบ	0	1	2	3	4

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 0.00-1.33 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
2. คะแนนเฉลี่ย 1.34-2.66 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
3. คะแนนเฉลี่ย 2.67-4.00 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

2. แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ผู้ศึกษาดำเนินการ
สร้างแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน ดังนี้

- 2.1 ศึกษา เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับ กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลจากเพื่อน เพื่อเป็นแนวทาง

ในการสร้างแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ จริงที่สุด ส่วนใหญ่จริง ส่วนใหญ่ไม่จริง ไม่จริงเลย จำนวน 30 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศที่สร้างขึ้นให้ กรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาค ตรวจสอบหาความเที่ยงตรง เชิงประจักษ์ (Face Validity) ทั้งด้านเนื้อหาข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้ สอดคล้องและครอบคลุมกับนิยาม ศัพท์เฉพาะ และนำไปแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เหลือ จำนวน 21 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยาจำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า อำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อ ที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ การแจกแจงแบบ t และคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ที่มีค่านัยสำคัญ ที่ระดับ .05 มาใช้ในการศึกษา จำนวน 20 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อน ต่างเพศ มีค่า t ระหว่าง 2.755-12.516

2.4 นำข้อคำถามที่เลือกแล้วจากข้อ 2.3 มาหาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .992

ตัวอย่างแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับการเลียนแบบเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนมากที่สุด
ส่วนใหญ่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนมาก
ส่วนใหญ่ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนไม่ได้เลียนแบบการกระทำจากเพื่อน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	ส่วนใหญ่ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(0)	การนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียน				
(00)	การเดินจับมือโอบกอดกับคนรัก				

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	ส่วนใหญ่ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ข้อความทางบวก	3	2	1	0
ข้อความทางลบ	0	1	2	3

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.99 หมายถึง อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ
2. คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.99 หมายถึง อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง
3. คะแนนเฉลี่ย 2.00-3.00 หมายถึง อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศอยู่ในระดับสูง

3. แบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศ ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกัับอิทธิพลจากสื่อ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด ส่วนใหญ่จริง ส่วนใหญ่ไม่จริง ไม่จริงเลย จำนวน 30 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศที่สร้างขึ้น ให้กรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ทั้งด้านเนื้อหาข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และนำไปแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เหลือจำนวน 21 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การแจกแจงแบบ t และคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ที่มีค่านัยสำคัญที่ระดับ .05 มาใช้ในการศึกษาซึ่งแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศ คัดไว้ 20 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.755-12.516

3.4 นำข้อคำถามที่เลือกแล้วจากข้อ 3.3 มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .992

ตัวอย่างแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างประเทศ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการเลียนแบบสื่อ ต่อการคบเพื่อนต่างประเทศ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อชนิดนั้นมากที่สุด
ส่วนใหญ่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อชนิดนั้นมาก
ส่วนใหญ่ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อชนิดนั้นน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนไม่ได้เลียนแบบการกระทำจากสื่อชนิดนั้นเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	ส่วนใหญ่ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(0)	การใช้คำหยาบคายพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ				
(00)	การใช้เวลาว่างออกกำลังกายเพื่อป้องกันการหมกหมุ่นเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ				

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	ส่วนใหญ่ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ข้อความทางบวก	3	2	1	0
ข้อความทางลบ	0	1	2	3

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.99 หมายถึง อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับต่ำ
2. คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.99 หมายถึง อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับปานกลาง
3. คะแนนเฉลี่ย 2.00-3.00 หมายถึง อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับสูง

4. แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี เกี่ยวกับเจตคติ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ การสร้างแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบถามทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของปิยนันท์ ทรัพย์มั่นคงทวี (2535:90-96) มีลักษณะเป็นข้อความ เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำต่อการคบเพื่อนต่างเพศ เกี่ยวกับ การปฏิบัติตนในฐานะเพื่อน การมีนัดและ การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักกัน และความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ จำนวน 55 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.2 นำแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่สร้างขึ้น ให้กรรมการควบคุมปริญญาโทตรวจสอบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ทั้งด้านเนื้อหาข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และนำไปแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 55 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัด ชุมพร จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การแจกแจงแบบ t และคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ที่มีค่านัยสำคัญที่ระดับ .05 มาใช้ในการศึกษาจำนวน 40 ข้อ มีค่า t ระหว่าง .897-11.068

4.4 นำข้อคำถามที่เลือกแล้วจากข้อ 4.3 มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9736

ตัวอย่าง แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการปฏิบัติของนักเรียนโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้โดยแบ่งน้ำหนักไว้ 5 ระดับ ในการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่เกิดผลเสียใดๆ ต่อนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบตรงกับความ เป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1. ด้านความคิด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งก็ตรงกับความคิดของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
(0)	การเดินทางไปเล่นกอดคอกับเพื่อนต่างเพศเพื่อแสดงถึงความสนิทสนมกัน					

2. ด้านความรู้สึก

พอใจมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนรู้สึกพอใจมากที่สุด
พอใจ	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนรู้สึกพอใจมาก
เฉยๆ	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนรู้สึกเฉยๆ
ไม่พอใจ	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนรู้สึกไม่พอใจมาก
ไม่พอใจมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ	พอใจมากที่สุด	พอใจ	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมากที่สุด
(0)	การเดินทางไปเล่นกอล์ฟกับเพื่อนต่างเพศเพื่อแสดงถึงความสนิทสนมกัน					

3. ด้านแนวโน้มที่จะกระทำ

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้าง เท่าๆ กัน
นานๆครั้ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำน้อยครั้งมาก
ไม่กระทำเลย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับที่นักเรียนตั้งใจไม่กระทำเลย

ข้อ	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่กระทำเลย
(0)	การเดินทางไปเล่นกอล์ฟกับเพื่อนต่างเพศเพื่อแสดงถึงความสนิทสนมกัน					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน มีดังนี้

ถ้าเป็นข้อความทางบวกหมายถึงความความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำเหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน เช่น การนัดกับเพื่อนต่างเพศควรขออนุญาตจากผู้ปกครองทุกครั้งให้คะแนนดังนี้

ความคิด	ความรู้สึก	แนวโน้มในการกระทำ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	พอใจมากที่สุด	บ่อยที่สุด	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วย	พอใจ	บ่อย	ให้ 3 คะแนน
ไม่แน่ใจ	เฉยๆ	บางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ไม่พอใจ	นานๆครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่พอใจมากที่สุด	ไม่กระทำเลย	ให้ 0 คะแนน

ถ้าเป็นข้อความทางลบ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับวัยและบทบาทของนักเรียน ให้คะแนนตรงข้ามกับข้อความทางบวกเช่น การนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ หลังเลิกเรียนเป็นสิ่งที่ควรกระทำได้

ความคิด	ความรู้สึก	แนวโน้มในการกระทำ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	พอใจมากที่สุด	บ่อยที่สุด	ให้ 0 คะแนน
เห็นด้วย	พอใจ	บ่อย	ให้ 1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	เฉยๆ	บางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ไม่พอใจ	นานๆครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่พอใจมากที่สุด	ไม่กระทำเลย	ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 0.00-1.33 หมายถึง เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศไม่เหมาะสม
2. คะแนนเฉลี่ย 1.34-2.66 หมายถึง เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเหมาะสม
3. คะแนนเฉลี่ย 2.67-4.00 หมายถึง เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเหมาะสมมาก

5. โปรแกรมการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ศึกษา เอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎี เหตุผล-อารมณ์ เพื่อสร้างโปรแกรมการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนตามจุดมุ่งหมาย และนิยามศัพท์เฉพาะ

5.2 นำโปรแกรม การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนให้กรรมการควบคุม ปริญญาโทพร้อมตรวจสอบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้อง ระหว่างจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้ศึกษานำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.3 นำโปรแกรม การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จำนวน 10 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองก่อนนำไปใช้ในการศึกษาต่อไป (ดูรายละเอียดโปรแกรมการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในภาคผนวก ข)

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร จำนวน 7 ห้องเรียนรวมนักเรียนทั้งสิ้น 340 คน ตอบแบบสอบถามดังนี้

1. แบบสอบถาม การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
2. แบบสอบถาม อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
3. แบบสอบถาม อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
4. แบบสอบถาม เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
 เป็นการศึกษาเชิงทดลอง ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design
 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2531:65)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest Posttest Design

ก่อนการทดลอง	ตัวแปรอิสระ	หลังการทดลอง
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T ₁	แทน	สอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	สอบหลังการทดลอง
X	แทน	การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

วิธีดำเนินการทดลอง ผู้ศึกษากำหนดขั้นการทดลองดังนี้

1. ให้นักเรียนที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 85 คน สมัครเข้าร่วมกลุ่มทดลองและสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 10 คน เพื่อเปลี่ยนเจตคติ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศโดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. การทดลองนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการให้คำปรึกษาด้วยตนเองครอบคลุมเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตามโปรแกรมทั้งหมด 14 ครั้ง โดยการให้คำปรึกษาเป็นเวลา 7 สัปดาห์ๆ ละ 2 ครั้งๆ ละ 50 นาที ทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี ดังนี้

ตาราง 2 วันที่ เวลา การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา
1	13 มกราคม 2546	13.50น -14.40น
2	16 มกราคม 2546	14.40น -15.30น
3	20 มกราคม 2546	13.50น -14.40น
4	23 มกราคม 2546	14.40น -15.30น
5	27 มกราคม 2546	13.50น -14.40น
6	30 มกราคม 2546	14.40น -15.30น
7	4 กุมภาพันธ์ 2546	13.50น -14.40น
8	6 กุมภาพันธ์ 2546	14.40น -15.30น
9	10 กุมภาพันธ์ 2546	13.50น -14.40น
10	13 กุมภาพันธ์ 2546	14.40น -15.30น

ตาราง 2(ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา
11	20 กุมภาพันธ์ 2546	14.40น -15.30น
12	24 กุมภาพันธ์ 2546	13.50น -14.40น
13	27 กุมภาพันธ์ 2546	14.40น -15.30น
14	3 มีนาคม 2546	13.50น -14.40น

3. ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนอีกครั้ง หลังการทดลองและเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำแนกตาม เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

2. หาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนของนักเรียน

3. เปรียบเทียบ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนก่อนและหลัง การได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงแบบที่ (ฟวงร์ตัน ทวีร์ตัน.

2531:139)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531:132-139)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \cdot \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531:70)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่

3.1.1 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายโดยใช้สูตร t-test

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าจากการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$$R_{y \ 1.2...k}^2 = \beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} + \dots + \beta_k r_{yk}$$

เมื่อ	$R_{y \ 1.2...k}^2$	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	$\beta_1, \beta_2 \dots \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ ตัวที่หนึ่งถึงตัวที่ K
	K	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

3.2.1 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$$F = \frac{R^2}{1-R^2} \cdot \frac{N-n-1}{n}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติ F
	R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

3.3 หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

$$b_i = \beta_i \cdot \frac{S_y}{S_i}$$

เมื่อ	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม
	S_i	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระตัวที่ i

3.3.1 ทดสอบนัยสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยใช้ สถิติ t

$$t_i = \frac{b_i}{SE_{b_i}}$$

เมื่อ	t_i	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t
	b_i	แทน	ค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
	SE_{b_i}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่านำหนักความสำคัญ

3.4 ทดสอบความแตกต่างของคะแนน เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองโดยใช้ t-test แบบ t -dependent (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคู่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
K	แทน	ค่าคะแนนเต็มแต่ละข้อ
ΣD	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลรวมของผลต่างกำลังสองของคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าอำนาจพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE _b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
X_1	แทน	เพศ
X_2	แทน	การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
X_3	แทน	อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
$X_{4.1}$	แทน	อิทธิพลจากนิตยสาร
$X_{4.2}$	แทน	อิทธิพลจากหนังสือการ์ตูน
$X_{4.3}$	แทน	อิทธิพลจาก จากวิทยุ
$X_{4.4}$	แทน	อิทธิพลจากโทรทัศน์
$X_{4.5}$	แทน	อิทธิพลจาก ภาพยนตร์/วิดีโอ /วีซีดี
$X_{4.6}$	แทน	อิทธิพลอิทธิพลจากอินเทอร์เน็ต
Y	แทน	เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษาจำแนกตามเพศ และการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คะแนนข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดชุมพร ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ โดยใช้การทดสอบค่า t (t-Dependence Samples)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษาจำแนกตาม เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณค่าร้อยละ ดังในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ การอบรม เลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	177	52.00
เพศหญิง	163	48.00
รวม	340	100.00
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ		
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	-	-
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	41	12.10
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	299	87.90
รวม	340	100.00
อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ		
ระดับต่ำ	12	3.50
ระดับปานกลาง	98	28.80
ระดับสูง	230	67.60
รวม	340	100.00
อิทธิพลจากนิตยสาร		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	3	0.90
ระดับสูง	337	99.10
รวม	340	100.00
อิทธิพลจากหนังสือการ์ตูน		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	16	4.70
ระดับสูง	324	95.30
รวม	340	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
อิทธิพลจากวิทยุ		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	1	0.30
ระดับสูง	339	99.70
รวม	340	100.00
อิทธิพลจากโทรทัศน์		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	29	8.50
ระดับสูง	311	91.50
รวม	340	100.00
อิทธิพลจาก ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	35	10.30
ระดับสูง	305	89.70
รวม	340	100.00
อิทธิพลจากอินเทอร์เน็ต		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	20	5.90
ระดับสูง	320	94.10
รวม	340	100.00
เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ		
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	69	20.30
ระดับสูง	271	79.70
รวม	340	100.00

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้ทั้งหมด 340 คน มีนักเรียนชายจำนวน 177คน คิดเป็นร้อยละ 52 นักเรียนหญิงจำนวน163คน คิดเป็นร้อยละ 48 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ แบบประชาธิปไตยจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 และ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจำนวน 299 คนคิดเป็นร้อยละ 87.90 ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในระดับต่ำจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ระดับปานกลาง จำนวน 98คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 และระดับสูง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60

ได้รับอิทธิพลจากสื่อแต่ละประเภทเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ จำแนกตามระดับ คือ นิตยสาร ระดับปานกลางจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ระดับสูงจำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 99.10 หนังสือการ์ตูน ระดับปานกลางจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 4.70 ระดับสูงจำนวน 324 คนคิดเป็นร้อยละ 95.30 วิทยุ ระดับปานกลางจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ .30 ระดับสูง จำนวน 339 คนคิดเป็นร้อยละ 99.70 โทรทัศน์ ระดับปานกลางจำนวน 29 คนคิดเป็นร้อยละ 8.50 ระดับสูง จำนวน 311คนคิดเป็นร้อยละ 91.50 ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี ระดับปานกลางจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 ระดับสูง จำนวน 305คน คิดเป็นร้อยละ 89.70 อินเทอร์เน็ต ระดับปานกลาง จำนวน 20คนคิดเป็นร้อยละ5.9 ระดับสูงจำนวน 320คน คิดเป็นร้อยละ 94.10 และมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ในระดับปานกลางจำนวน 69 คนคิดเป็นร้อยละ 20.30 ระดับสูง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 79.70

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คะแนนข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 3

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (N = 340)

ตัวแปร	K	$\bar{X}$	S	การแปลผล
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	4	2.370	.541	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	3	1.275	.651	ระดับปานกลาง
อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ				
นิตยสาร	3	1.968	.395	ระดับปานกลาง
หนังสือการ์ตูน	3	1.862	.470	ระดับปานกลาง
วิทยุ	3	1.991	.326	ระดับปานกลาง
โทรทัศน์	3	1.797	.527	ระดับปานกลาง
ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี	3	1.767	.532	ระดับปานกลาง
อินเทอร์เน็ต	3	1.859	.482	ระดับปานกลาง
เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ	4	2.978	.428	ระดับเหมาะสมมาก

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ แบบประชาธิปไตย และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และมีคะแนนการกระจายไม่มาก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ดังตาราง 5

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ ระหว่าง เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อที่เกี่ยวข้องกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X _{4,1}	X _{4,2}	X _{4,3}	X _{4,4}	X _{4,5}	X _{4,6}	Y
X ₁	1.000	-.114	-.030	-.085	-.065	-.117	.022	-.048	-.006	-.454**
X ₂		1.000	.062	.115	.152	.067	.080	.096	.082	.159**
X ₃			1.000	.718	.760	.554	.760	.764	.727	.048
X _{4,1}				1.000	.776	.829	.783	.746	.819	.066
X _{4,2}					1.000	.650	.847	.868	.828	.034
X _{4,3}						1.000	.656	.622	.707	.073
X _{4,4}							1.000	.919	.856	.068
X _{4,5}								1.000	.876	.032
X _{4,6}									1.000	.017
Y										1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 5 พบว่า เพศ(x_1)และการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ (x_2)มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ(Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ $-.454 .159$ ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรเพศ(x_1)มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ(Y) ส่วนอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3) และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ได้แก่นิตยสาร($x_{4.1}$) หนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$) วิทยุ ($x_{4.3}$) โทรทัศน์ ($x_{4.4}$) ภาพยนตร์/วิดีโอ /วีซีดี ($x_{4.5}$)และอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$) มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ(Y)อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัย เพศ(x_1) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ (x_2) อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3) และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคืออิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3) กับ ภาพยนตร์/วิดีโอ /ซีวีดี ($x_{4.5}$) มีค่าเท่ากับ $.7640$ รองลงมาคือ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3) กับโทรทัศน์($x_{4.4}$)และวิทยุ($x_{4.3}$) อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_2)กับอินเทอร์เน็ต ($x_{4.6}$) อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3)กับนิตยสาร($x_{4.1}$) อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_3)กับวิทยุ ($x_{4.3}$) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ (x_2)กับหนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.764 .760 .727 .718 .554 .152$ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ เพศ(x_1)กับการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_2) เพศ (x_1)กับอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ (x_3) เพศ(x_1) กับ นิตยสาร($x_{4.1}$) เพศ(x_1)กับวิทยุ ($x_{4.3}$)มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $-.140 -.030 -.085 -.117$ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ(x_2)กับ นิตยสาร($x_{4.1}$)มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.115$

ปัจจัยประเภทของสื่อทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสูงสุดคือ โทรทัศน์($x_{4.4}$)กับภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี($x_{4.5}$)มีค่าเท่ากับ $.919$ รองลงมาคือ ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี($x_{4.5}$)กับทางอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$) หนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$) กับภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี($x_{4.5}$) โทรทัศน์($x_{4.4}$)กับทางอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$) หนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$) กับโทรทัศน์($x_{4.4}$) นิตยสาร($x_{4.1}$)กับวิทยุ ($x_{4.3}$) หนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$)กับทางอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$) นิตยสาร($x_{4.1}$) กับทางอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$) นิตยสาร ($x_{4.1}$) กับโทรทัศน์($x_{4.4}$) นิตยสาร($x_{4.1}$) กับหนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$) นิตยสาร($x_{4.1}$)กับภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี($x_{4.6}$) วิทยุ ($x_{4.3}$) กับทางอินเทอร์เน็ต($x_{4.6}$)วิทยุ ($x_{4.3}$) กับโทรทัศน์($x_{4.4}$) หนังสือการ์ตูน($x_{4.2}$)กับวิทยุ ($x_{4.3}$) วิทยุ ($x_{4.3}$) กับ ภาพยนตร์/วิดีโอ/วีซีดี($x_{4.5}$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.919 .876 .868 .856 .847 .829 .828 .819 .783 .776 .746 .707 .656 .650 .622$

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดู เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อน ต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Mutiple Regression Analysis)

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2

ปัจจัย	b	SE _b	β	%	t	Sig
X ₁	-.387	.042	-.452	31.943	-9.158**	.000
X ₂	.096	.039	.121	8.551	2.462*	.014
X ₃	.038	.054	.059	4.169	.716	.474
X _{4.1}	-.031	.126	-.029	2.049	-.251	.802
X _{4.2}	-.118	.100	-.130	9.187	-1.185	.237
X _{4.3}	.012	.115	.010	0.706	.111	.911
X _{4.4}	.293	.109	.361	25.512	2.701**	.007
X _{4.5}	-.187	.119	-.233	16.466	-1.576	.116
X _{4.6}	-.017	.106	-.020	1.413	-.166	.869

$$R = .489$$

$$R^2 = .239$$

จากตาราง 6 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัย เพศ และอิทธิพลจากโทรทัศน์ ส่งผลต่อ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศสูงสุด 31.943% และ 25.512%ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศส่งผลต่อ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ 8.539% และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ส่งผลต่อ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีयाภัย จังหวัดชุมพร ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ โดยใช้การทดสอบค่า t (t-Dependence Samples)

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ (n = 10)

เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ	$\bar{X}$	S	t	Sig
ด้านความคิด				
ก่อนการให้คำปรึกษา	138.500	8.080		
หลังการให้คำปรึกษา	174.100	17.670	5.237	.001**
ด้านความรู้สึก				
ก่อนการให้คำปรึกษา	147.100	15.550		
หลังการให้คำปรึกษา	166.700	14.510	2.773	.022*
ด้านแนวโน้มในการกระทำ				
ก่อนการให้คำปรึกษา	147.100	15.550		
หลังการให้คำปรึกษา	170.500	10.310	4.062	.003**
เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศโดยรวม				
ก่อนการให้คำปรึกษา	415.60	44.33		
หลังการให้คำปรึกษา	511.10	28.08	5.385	.000**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่าง โดยรวมพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความคิดและด้านแนวโน้มในการกระทำดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนได้แก่ เพศ การยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และหาคำนำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศกับนักเรียนที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่ เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรอิสระคือ เพศ การยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
3. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
2. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
3. หลังจากให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ นักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศดีขึ้น

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการคบเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ เพศ การยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยาภัย จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวน 340 คน

ตอนที่ 2 การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2545 ที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 10 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมกลุ่มทดลอง และได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ
2. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ
3. แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ
4. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน 14 ครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้
2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 360 คน ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2545 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม 2545 นักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 340 คน คิดเป็น ร้อยละ 94.4
3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นตอนการทดลอง
  - 1.1 ผู้ศึกษารับสมัครนักเรียนที่มีคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 85 คน และสัมภาษณ์เพื่อรับเข้ากลุ่มให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนจำนวน 10 คนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
  - 1.2 ผู้ศึกษาใช้คะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre test)
2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ สัปดาห์ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี จำนวน 14 ครั้ง

3. ชั้นหลังการทดลอง

3.1 ผู้ศึกษาให้นักเรียนที่เข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาตอบแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชุดเดิม และเก็บคะแนนเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post test)

3.2 ผู้ศึกษานำคะแนนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อน และหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน และเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ผู้ศึกษาได้เสนอผลการการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยคำนวณ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศและเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

4. วิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศโดยใช้การทดสอบ ค่า t (t-dependent) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้ามี่ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ปัจจัย เพศ และการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สำหรับอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. วิเคราะห์น้ำหนักความสัมพันธ์ ด้านเพศ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ อิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมี สามปัจจัยได้แก่ เพศ และสื่อโทรทัศน์ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ โดยรวมพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความคิดและด้านแนวโน้มในการกระทำดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะจากการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้ได้รับความไว้วางใจ และการตัดสินใจ รวมถึงได้รับการให้คำปรึกษา การกล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง และสังคมไทยในต่างจังหวัด ส่วนใหญ่ยังเป็นครอบครัวขยาย ที่มีปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้องอยู่รวมกัน เด็กจึงได้รับคำสั่งสอนให้ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งเป็นไปตามคำกล่าวของ จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529:81) กล่าวถึงค่านิยมในการเลี้ยงดูเด็กในสังคมไทยว่าผู้ใหญ่มักจะอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงให้มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อย มีความประพฤติดี นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า อิทธิพลจากสื่อโทรทัศน์ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ มองเห็นโทษ และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และเกิดความคิด ความรู้สึก ทางบวกหรือทางลบต่อข่าวสาร จึงส่งผลให้เกิดแนวโน้มในการการกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สมหมาย อ่าตองกลอย(2533:57) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลในอำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุมีผล มีทัศนคติในทางบวก ต่อการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และสอดคล้องกับ ปิยนันท์ ทรัพย์มันคงทวี (2533:50) ได้ศึกษา ทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศในทางบวก

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมี สองปัจจัยได้แก่ เพศและการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1 เพศมีความสัมพันธ์ต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีอายุ ระหว่าง 12-14 ปีอยู่ในวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งธรรมชาติของวัยรุ่นตอนต้นมักจะรวมกลุ่มเฉพาะเพศเดียวกันเพื่อทำความรู้จักกัน และเพื่อเข้ากลุ่มทำกิจกรรมที่ชอบเหมือนกันและในขณะเดียวกัน ก็เริ่มเรียนรู้ที่จะสร้างสัมพันธภาพหรือคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ และจากการสังเกตและได้พูดคุยในขณะที่เข้ากลุ่ม การให้คำปรึกษา พบว่านักเรียนชายมักจะสนใจเกี่ยวกับการเล่นกีฬาหรือทำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนมอบหมาย มากกว่าการสนใจเรื่องเพื่อนต่างเพศ ส่วนเพศหญิงเริ่มให้ความสนใจเพศตรงข้ามในลักษณะคู่รักแต่เป็นนักเรียนรุ่นพี่และเริ่มพิถีพิถันเรื่องการแต่งกาย การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามคำกล่าว ของจรรยา ทองถาวร (2530:33) กล่าวว่า วัยรุ่นระยะต้นๆแม้จะเริ่มคบกับเพศตรงข้ามแต่นักเรียนชายยังไม่สนใจ เพศตรงข้าม ส่วนใหญ่จะสมาคมกับเพื่อนเพศเดียวกัน แต่พอเข้าระยะวัยรุ่นตอนปลายความสนใจเพศตรงข้ามจะค่อยๆเพิ่มมากขึ้น แต่วัยรุ่นหญิงตอนต้นจะมีความสนใจเพศตรงข้ามเร็วกว่าเพศชาย โดยประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ซึ่งวัยรุ่นชายจะเข้ากลุ่มดังกล่าวน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอายุเดียวกัน และเป็นไปตามที่ เต็มศิริ บุญสิงห์ (2525:95-96) กล่าวว่า การคบเพื่อนต่างเพศโดยเฉพาะ เด็กผู้หญิงมีพฤติกรรมการณ์ัดกับเพื่อนต่างเพศ เร็วกว่าเด็กผู้ชาย เนื่องจากเด็กผู้หญิงมีความเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กผู้ชาย การศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยนันท์ ทรัพย์มันคงทวี (2535:66) ได้ศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนหญิง มีเจตคติในทางบวก ต่อการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนชาย และ สอดคล้องกับ สมหมาย อ่าดอนกลอย (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศพบว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนชาย และสอดคล้องกับ จิระ จิงเจริญศิลป์(2523:44) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย พบว่าวัยรุ่นชาย มีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างจากวัยรุ่นเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเพศชายรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับจิรดา รัตนรังสี (2521:18:19) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีค่านิยมในการปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศต่างกัน โดยเพศชายมีเสรีภาพในการปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศหญิง และเรณู เจริญศรี (2525:67)ศึกษาเจตคติของนักเรียนอาชีวศึกษาชายและหญิง ชั้นปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานครที่มีความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาชายมีเจตคติต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง แตกต่างจากนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ อมรรัตน์ เศวตนันท์(2529:43-45) ศึกษาความรู้ เจตคติ และ ความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีเจตคติในเรื่องเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศมีความสัมพันธ์ต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยซึ่งหมายถึงนักเรียนมีสิทธิในการตัดสินใจและได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองตลอดจนได้รับการให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การได้รับการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้ทำให้นัก

เรียนรู้สึกว่าตนเองได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมในการคบเพื่อนต่างเพศและทำให้มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสมยิ่งขึ้น การอบรมเลี้ยงดู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมโดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ ดังที่ สุภาพรพรณ์ โศตรจรัส (2525:193-210) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยไว้ว่า เป็นการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก การเลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลางถึงค่อนข้างน้อยและการใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัยมักใช้วิธีชมเชยมากกว่าลงโทษและเมื่อจำเป็นต้องลงโทษจะใช้การลงโทษทางจิตใจมากกว่าการลงโทษทางร่างกาย นอกจากนี้ยังหมายถึงการชี้แจงให้เด็กทราบถึงผลดีและผลเสียที่เกิดจากการกระทำของเด็กที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและบิดามารดา จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ นอกจากนี้ ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (มปป: 9) ได้กล่าวถึงการอบรมสั่งสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องทางเพศและการคบเพื่อนต่างเพศว่า การอบรมสั่งสอนเป็นหน้าที่หลักของครอบครัวที่ต้องทำหน้าที่ขัดเกลาให้ลูกหลานได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ และประพฤติตนเป็นคนดี การสั่งสอนเรื่องทางเพศ และการคบเพื่อนต่างเพศเป็นความต้องการของเด็กวัยนี้เป็นอย่างมากเพราะเขาเริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์ โดยทั่วไปหญิง ชายจะเริ่มคบกันตั้งแต่วัยรุ่น การที่พ่อแม่ผู้ปกครองบอกกล่าวในเรื่องเหล่านี้เท่ากับเป็นการสนองตอบความกระหายใคร่รู้ของพวกเขา ซึ่งสมพงษ์ จิตระดับ(2544:13)ได้กล่าวในเรื่องของความรักในวัยรุ่นพ่อแม่ควรมีความสำคัญยิ่งกว่าผู้ใดในการสั่งสอนลูก และต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างถูกต้องและการวางตัวทางเพศที่เหมาะสมด้วย สิ่งที่ตามมาเด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องสามารถเข้าใจวิธีวางตัวและปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศได้อย่างเหมาะสม การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2528:416-417) ศึกษาความสัมพันธ์ของ การอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเอง พบว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีวินัยในตนเองมากกว่าการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับสมหมายอำดอนกลอย(2533:117)ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3ของรัฐบาลในอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลกพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับบุญวดี เพชรรัตน์(2527:151-152)ศึกษาเจตคติของเด็กวัยรุ่นในเรื่องการมีคู่อุปการะพบว่าเด็กวัยรุ่นเพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย มีเจตคติต่อการมีคู่อุปการะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมี สามปัจจัยได้แก่ เพศ และสื่อโทรทัศน์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 เพศส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่เป็นเช่นนี้เพราะ จากการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เนื่องจาก ได้รับการเรียนการสอนในชั้นเรียนเรื่องเพศศึกษาตั้งแต่วัยในระดับประถมศึกษาตอนต้น และได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้ การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศ จากการอบรมสั่งสอนจากสถานบันครอบครัว โรงเรียน และจากสื่อมวลชนและสื่ออื่นๆ ดังที่ศรีเรือนแก้วกัवाल (2540:37-38)กล่าวว่า ความสำคัญของบุคคลรอบข้างเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลมากในการพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่น และพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยรุ่นดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์

ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเพศเดียวกัน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสม ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (มปป: 9) ได้กล่าวถึงการอบรมสั่งสอนลูก เกี่ยวกับเรื่องทางเพศและการคบเพื่อนต่างเพศว่า การอบรมสั่งสอนเป็นหน้าที่หลักของครอบครัวที่ต้องทำหน้าที่ชัดเจนมาให้ลูกหลานได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ และประพุดิตนเป็นคนดี การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศและมีเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศต่างกัน และปัจจัยที่มีต่ออิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษาคือ เพศ ประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศ และเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ และสอดคล้องกับ สุมณา ชมพูทวีปและคนอื่นๆ (2533:32) ได้ศึกษาเจตคติและประสบการณ์ทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 พบว่านักเรียนชายมีความคิดเห็นว่าคุณชายควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานมากกว่านักเรียนหญิง

3.2 สื่อโทรทัศน์ส่งผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือเรื่องราวต่างๆส่วนมากนำเสนอด้วยสื่อทางโทรทัศน์เป็นส่วนมากเพราะสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง และเกือบทุกครัวเรือนจะมีโทรทัศน์เพื่อรับข้อมูลข่าวสารและเพื่อความบันเทิง ซึ่งสื่อเหล่านี้มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก เพราะเป็นตัวกลางในการนำเสนอตัวแบบให้แก่เด็ก ถ้าสื่อเหล่านี้เสนอข่าวสารข้อเท็จจริง หรือภาพของเรื่องราวที่ขาดความรอบคอบ เสนอตัวแบบที่ไม่เหมาะสมให้กับเด็ก เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไป ย่อมเป็นสาเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาตามมา ซึ่งเป็นไปตามหลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โจเซฟ คลอปเปอร์ (กิตติ กันภัย.2534:39; อ้างอิงจาก Klapple, J.T. 1960) ได้กล่าวในทฤษฎีแรงเสริมว่า เนื้อหาในสื่อมวลชนสามารถเป็นแรงเสริมต่อเจตคติ ค่านิยม ปทัสถานความเชื่อ ของบุคคลผู้รับสารได้ และหากบุคคลนั้นๆเชื่อในสิ่งเหล่านั้นอยู่แล้ว สิ่งที่เสนอในสื่อมวลชน ช่วยเสริมความเชื่อนั้นให้หนักแน่นขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนะเดิมที่ผู้รับสารมีอยู่แล้ว การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ ยาวลักษณ์ โทรวานนท์(2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลยุทธ์ การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติในการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา: นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กทม. พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าค่อนข้างดี มีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ต่อการประหยัดไฟฟ้า และมีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าที่ถูกต้อง และสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่นักเรียนใช้เวลาเปิดรับมากที่สุด และสอดคล้องกับนิคาร์ตัน ทองอุปการ (2537:บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและทัศนคติต่อเรื่องเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบมีทัศนคติต่อเรื่องเพศในเชิงบวก พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเปิดรับโทรทัศน์มากที่สุดและมีแนวคิดที่ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ให้ประโยชน์เรื่องของความรู้เรื่องเพศได้มากที่สุดและสอดคล้องกับ สุภิดา เมธาวงค์(2543:บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและความต้องการการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการประกันชีวิตของผู้บริหารฝ่ายขายบริษัทไทยประกันจำกัด พบว่าสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องประกันชีวิตได้มากที่สุด

3.3 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศส่งผลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึงนักเรียนได้รับการไว้วางใจต่อการคบเพื่อนต่างเพศ และได้รับการช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศจากผู้ปกครอง ดังที่ อุดมศิลป์ ศรีแสงนามและสุวรรณ วรวรรณ(2530:58-59) กล่าวว่าเด็กวัยรุ่นส่วนมากมีความสนใจในเรื่องเพศตรงข้ามและมักจะมีความกังวลใจ ลำบากใจในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ สิ่งที่ใหญ่กว่าค่านึงคือ ไม่ขัดขวางการคบหาสมาคม กันระหว่างหญิงชาย เพราะแทนที่จะทำให้เลิกคบกันแต่เขากลับพยายามหาทางลอบช้อนมาพบกันเองโดยไม่ให้ผู้ใหญ่ล่วงรู้และความกดดันที่ถูกกีดกันอาจผลักดันให้เกิดความประพฤติกไปในทางที่ผิด และไวรัชเจียมบรรจง (2533:48-49)กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อบุคคลที่บุคคลนั้นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกจากกฎเกณฑ์ทางสังคมก็คือการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ซึ่งอบรมสั่งสอนบุตรในระยะเริ่มแรกและมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมตามที่คาดหวัง และทำลายพฤติกรรมของบุคคลอย่างที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน สุภาพรณ โคตรจรัส(2525:193-210)กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูง กว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จะเป็นบุคคลที่เชื่อฟังคำสั่งสอน สุภาพ และมีพฤติกรรมตามมาตรฐานของสังคม และเด็กที่ได้รับการอบรมแบบปล่อยปละละเลย จะพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและลักษณะทางจริยธรรมได้ช้ากว่าเด็กที่ได้รับการอบรมอ่อน การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ มุสเสน(สมหมายอำตจนกลาย.2533:18;อ้างอิงจาก Mussen.1961:261) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูกับบุคลิกภาพ พบว่าพ่อแม่ที่ตามใจเด็กอย่างมีเหตุผลจะทำให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองและปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ และสอดคล้องกับ บัณฑิตา คักดิ์อุดม (2528:416-417) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีวินัยในตนเองมากกว่าการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ โบวล์บี(สมหมาย อำตจนกลอย.2533:19;อ้างอิงจากBowby.1935:35-46)ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่าครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่นมีส่วนทำให้การประพฤติปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นนอกกลุ่มนอกจากศีลธรรมอันดีงาม

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร ที่เข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ โดยรวมพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ สามารถเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนได้ตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ มีจุดเด่นคือมีขั้นตอนการให้คำปรึกษาที่เด่นชัดนักเรียนได้สำรวจ ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของตนเองต่อการคบเพื่อนต่างเพศ โดยมีผู้ศึกษาเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการวิเคราะห์ความคิดความรู้สึก และ รับรู้ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ของความคิดความรู้สึกนั้นๆที่ส่งผลถึงตนเองและบุคคลอื่น และขณะเดียวกันนักเรียนได้ฝึกการเปลี่ยนความคิดความรู้สึกใหม่ และรับรู้ถึงผลที่เกิดขึ้น นักเรียนจึงรับรู้ได้ว่าความคิด ความรู้สึกที่ไม่ถูกต้องและไม่สมเหตุสมผล สามารถเปลี่ยนใหม่ให้ถูกต้องได้ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานว่า กระบวนการทางปัญญาของบุคคลได้แก่ การรับรู้ ความคิด ความเชื่อ เจตคติ เป็นสื่อกลางระหว่างสิ่งเร้า และพฤติกรรมโดยมีกระบวนการ

ทางปัญญาเป็น ตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เอลลิสเชื่อว่า การที่บุคคลเกิดปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรมที่ เบี่ยงเบนไปมีสาเหตุมาจากบุคคลมีความเชื่อ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กัน คือความคิดมีอิทธิพลต่อความรู้สึก และการกระทำ ความรู้สึก มีอิทธิพลต่อความคิด ดังนั้นถ้าบุคคลปรับลักษณะหนึ่งลักษณะใดให้เปลี่ยนไปก็จะทำให้ลักษณะอื่น เปลี่ยนแปลงไปด้วย (Ellis and Whiteley, 1979: 44) การให้คำปรึกษาในครั้งนี้ นักเรียนในกลุ่มมีทั้งนักเรียน หญิงและนักเรียนชาย ทำให้บรรยากาศในกลุ่มเป็นธรรมชาติและเห็นภาพการ ปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม และจากการสังเกตพบว่า นักเรียนที่เข้ากลุ่มทดลองให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในทุกๆ เรื่องที่เห็นด้วยและโต้แย้ง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นนักเรียนหญิงในกลุ่มคนหนึ่ง มีความคิดว่า การคบหากับเพื่อนชายเพื่อเป็นคู่รักหลายๆคนรู้สึกตนเองมีเสน่ห์ต่อเพื่อนๆ แต่เมื่อถามความคิดเห็นดังกล่าวจากนักเรียนชายในกลุ่ม ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่เหมาะสม ไม่ควรกระทำ และจะไม่ให้ความสนใจหรือคบหาเป็นคู่รัก เพราะไม่อยากจะให้คู่รักของตนมีพฤติกรรมเช่นนั้น การโต้แย้งหรือแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม ทำให้สมาชิกได้ทบทวนความคิดของตนใหม่ และผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทบทวนผลที่เกิดขึ้นจากความคิดความเชื่อของแต่ละคนว่าเกิดอะไรขึ้นกับความคิดความเชื่อเหล่านั้นๆ ทำให้นักเรียนได้ทบทวนความคิดความเชื่อใหม่ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนเจตคติตนเอง ซึ่งเป็นไปตามที่ เจียรนีย์ ทรงชัยสกุล(2529:419) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาของสมาชิกในกลุ่ม และมีประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้นในการเผชิญปัญหา และสามารถตัดสินใจเลือกทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและรอบคอบขึ้น และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ และได้รับประสบการณ์ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม และการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผลอารมณ์มีความเหมาะสมที่จะนำมาเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่เอลลิสและไวท์เลย์(Ellis and Whiteley, 1979:54-55) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ช่วยให้บุคคลมีอารมณ์มั่นคง เหมาะสมและระงับอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมและสามารถแยกอารมณ์ ที่เหมาะสมกับอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมได้อย่างชัดเจน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมิลตัน(Milton, 1976:458-461) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาตามทฤษฎี เหตุผล-อารมณ์ ที่มีความเชื่อและเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน กับนักศึกษาชั้น ปีที่ 2 หลังให้คำปรึกษาพบว่า นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนดีขึ้น และมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ อำพัน ทันสม(2535: 77-79) ศึกษาการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ ที่มีเจตคติต่อการเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และให้ข้อเสนอแนะกับกลุ่มควบคุมที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล-อารมณ์ มีเจตคติต่อการเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับประภาส ณ พิกุล (2537:72)ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ ที่มีต่อเจตคติความเป็นหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะ จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ มีเจตคติต่อความเป็นหญิงดีกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05และสอดคล้องกับ นางเยาว์ ชมภูทอง(2537:44)ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ที่มีต่อเจตคติการเป็นโสเภณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่าหลังจากให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ นักเรียนมีเจตคติต่อการเป็นโสเภณีลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับฉัตรฤทัย รัตน

กาญจน์ (2539:87) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ที่มีต่อเจตคติการเล่นการพนัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่ม ควบคุมให้ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ มีเจตคติต่อการเล่นการพนัน ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาครั้งนี้ และผลการศึกษาที่สอดคล้องดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล- อารมณ์ สามารถเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนได้ตามสมมติฐานข้อที่ 3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1.1 การศึกษาตัวแปรพยากรณ์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ควรศึกษามากกว่า 3 ตัวแปร เพราะจากการสังเกตพบว่านักเรียนจะให้ความร่วมมือและมีสมาธิในการตอบแบบสอบถาม ไม่เกิน 30 นาที ถ้ามีแบบสอบถามหลายชุดและมีจำนวนหลายข้อคำถาม นักเรียนจะให้ข้อมูลที่อาจผิดพลาดได้เนื่องจากไม่มีสมาธิและให้ความสนใจตอบแบบสอบถามน้อยลงและอาจส่งผลต่อการศึกษาศึกษาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง

1.1.2 ผู้ปกครอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนควรเป็นแบบอย่างเรื่องการวางตัวกับเพศตรงข้ามเพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้การปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ และเรียนรู้บทบาททางเพศของตนได้อย่างเหมาะสม

1.1.3 ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญเรื่องการอบรมเลี้ยงดู และให้นักเรียนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

1.1.4 จากการศึกษาพบว่าสื่อโทรทัศน์ยังมีบทบาทสำคัญต่อการรับข้อมูลข่าวสารและส่งผลให้ผู้บริโภค เกิดเจตคติ และเลียนแบบจากสื่อ และมีแนวโน้มต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ฉะนั้นผู้ที่มีบทบาทการนำเสนอข่าวสารหรือนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ชอบการเลียนแบบและชอบการทดลองและรับรู้สิ่งต่างๆ ได้รวดเร็ว ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งเชิงบวกและลบกับสังคมส่วนรวม

1.2 ข้อเสนอแนะจากการทดลอง

1.2.1 ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว ควรฝึกการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลในเรื่องอื่นๆ เป็นความคิดความเชื่ออย่างมีเหตุมีผลตามแบบการฝึกคิด A B C D E F ของเอลลิส

1.2.2 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ สมาชิกในกลุ่มควรมีปริมาณผู้หญิงและผู้ชายจำนวนใกล้เคียงกัน จะทำกลุ่มได้รับรู้ถึงความคิดความรู้สึกที่หลากหลายจากเพื่อนต่างเพศเพื่อนำมาเปลี่ยนความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่มีเหตุมีผลและเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อ เจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนเช่นบุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 ควรศึกษาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการศึกษาติดตามผลนักเรียนที่เข้าร่วมกลุ่มการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศภายหลังการทดลองทุก ๆ 6 เดือน เพื่อติดตามความประพฤติ หรือ การปฏิบัติตนต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติกา นพรัตน์. (2539). ความต้องการของผู้อ่านและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของนิตยสารทาง
เพศ : ศึกษาเฉพาะ แฟนท์เฮ้าส์ เฟซ แมกซ์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. (2519). *วัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กัญญา แสงสุชาติ. (2510). *การเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมระหว่างผู้ใหญ่และหนุ่มสาวในระดับการศึกษา
สูง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติ กันภัย. (2534). *ลักษณะของการสร้างฝัน จินตนาการทางเพศในสื่อมวลชนไทย*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.
(การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กัญชรี คำชาย. (2542). *จิตวิทยาและแนวเด็กรุ่น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2531). *ตำราทฤษฎีการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา พงวิวัฒน์. (2526). *การศึกษาความรู้ทัศนคติและความต้องการของนักศึกษาปีที่ 1
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเรื่องเพศศึกษา*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา ทองถาวร. (2530). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- จิระ จีงเจริญศิลป์ .(2523). *ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรา รัตนรังสี. (2521). *ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศและการเลือกคู่ครองของนิสิตมหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2535). *ทัศนคติ และพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์
ค.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์.(2529). *การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษาเขตการศึกษา 9*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .อัสสาเนา.
- จตุมา เพชรรัตน์. (2541). *การเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศของวัยรุ่น
ในเขตกรุงเทพมหานครกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬารัตน์ หัวหาญ. (2538). *พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของ
นักเรียนวัยรุ่นชายในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เจียรนัย ทรงชัยสกุล. (2529). *เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1-7*.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์.
- ฉัตรฤทัย บุรณากาญจน์. (2539). ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อทัศนคติในการเล่นการพนัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนิเวศน์ธรรมาราม จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมชัย หาญกล้า. (2537). การเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุเมธาวิณ. (2521). จิตวิทยาขั้นสูง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เด่นดวง วราเวทย์. (2523). ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเน้นทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อปรับเปลี่ยนมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มศิริ บุญยสิงห์. (2526). "วัยรุ่นและการปรับตัว," เพศวัยรุ่น. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- จิตติพร คล้ายพันธ์. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลศรีบุญญาอนุสรณ์ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด สมุทรสาคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ธีรพร อูวรรณโน. (2521). "จิตวิทยาสังคมขั้นนำ". เอกสารประกอบการเรียน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีวัฒน์ บุญชิต. (2530). ผลของการชักจูงโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเปลี่ยนเจตคติ. ปรินญาณิพนธ์ วท..ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2520). คำบรรยายวิชาแนะแนว 312 : เทคนิคเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา. พิษณุโลก : แผนกเอกสารและการพิมพ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- นงเยาว์ ชมพูทอง. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อทัศนคติ ต่อการเป็นโสเภณี ในอำเภอหนึ่ง ในจังหวัดหนึ่ง ทางภาคเหนือตอนบน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร มัชฌายากร. (2539). เพศศึกษา. เอกสารการสอนวิชา สข 416. ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นาฏสุคนธ์ อู่เงิน. (2543). เจตนาในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดพะเยา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. (2525). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอกมัยการพิมพ์.

- นิภา นิธยาน. (2520). การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- นิภา เลิศลือชาชัย. (2533). ผลของการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการวิตกกังวลต่อการสอบของนักศึกษาเลขานุการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิตารัตน์ ทองอุปการ.(2537). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและทัศนคติต่อเรื่องเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศม. (วารสารศาสตร์และสื่อมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บัณฑิตา ศักดิ์อุดม. (2527).ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความมีวินัยตนเอง.ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา สีมابرพร. (2517). การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง. วิทยานิพนธ์ คม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประดับ เรืองมัลย์. (2519). จิตวิทยาวัยรุ่นศึกษา 323. วิทยาลัยครูสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ประดิษฐ์ เอกทัศน์. (2529). ผลของการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประภาส ณ พิกุล. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการใช้เหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อทัศนคติต่อความเป็นหญิงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจราชวร สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รามสูตร. (2528). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา.
- ปียนันท์ ทรัพย์มั่นคงทวี. (2533). การศึกษาทัศนคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- _____. (2531). การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผ่องพรรณ แววิเศษ. (2534). ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยและพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธารนิทรรศการพิมพ์.
- พรณี ช. เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี วรกวิน. (2522). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทร์เกษม.
- พิมพ์พร ยิ่งยง. (2539). *ข่าวและภาพเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน : วิเคราะห์เปรียบเทียบข่าวสดกับมติชน*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ภุมเรียง สภาวะวาระนนท์. (2529). "เยาวชนกับการคบเพื่อน". เพื่อเยาวชน. กรุงเทพฯ : วิกตอร์เรียเพาเวอร์พอยท์.
- มนฤดี ครอบแถว. (2539). *การทดลองเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการปฏิบัติตนทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นโดยใช้สื่อ นากลั้ว*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี ภูงามทอง. (2543). *เพศศึกษา*. ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2529). *เอกสารการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานพ คณะโต. (2541). *พฤติกรรมทางเพศ*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์.
- มาลินี อยู่โพธิ์. (2525). *การทดลองใช้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลี วงษ์แก้ว. (2526). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวลักษณ์ ไตรรวานนท์. (2537). *กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กทม.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วารสารศาสตร์และสื่อมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ระวีวรรณ อังคณัฐพันธ์. (2533). *เอกสารการสอนวิชา วพ 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ระวีวรรณ พูลทอง. (2538). *การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแบบแผนชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลตากสิน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- รัชณี วิเศษสังข์. (2518). พฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณีกร เศรษฐ์ และคณะ. (2519). พฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู เจริญศรี. (2525). ทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณ วรรณชาติ. (2541). ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิชากร, กรม. (2528). หนังสือเรียนวิชาพลานามัย พ203 พ204 สุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- วิชาญ รุ่งอุทัย. (2533). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2518, 29 มิถุนายน-กรกฎาคม). "การส่งเสริมความสุขในวัยเด็ก," แนะนำ. 9(39) : 29
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2525). ทฤษฎีและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาจิตวิทยา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรีย์ ชูระคำ. (2524). จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำรา และเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเทศ กรมการฝึกหัดครู.
- วัชรีย์ วารินทร์. (2525). การศึกษาลักษณะความเป็นชายลักษณะความเป็นหญิงกับการเลี้ยงดู. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- ไวรัช เจียมบรรจง. (2522). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2523). วัยรุ่นในภาพสะท้อนจากมุมหนึ่ง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สงวน สุทธิเลิศ. (2529). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สายหยุด กัลยาศิริ. (2505). ทัศนคติและความสนใจเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศและการแต่งงาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

- สายสุนีย์ อุดมณา. (2541). *ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ธัญชนกุล. (2526). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. (ม.ป.พ.)
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2533). *การศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนของรัฐบาลในอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทร์เอม และ สุรางค์ จันทร์เอม. (2521). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- สุชา จันทร์เอม. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2527). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2529). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร และวราณี โสมประยูร. (2541). *เพศศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร. (2531). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุโท เจริญสุข. (2520). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่นพร้อมหลักสูตรแก้ไขปัญหาชีวิต*. กรุงเทพฯ:
พีรพัฒนา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่ายม ครอบครวั ศาสนา ประเพณี*. พิมพ์ครั้งที่ 17.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2525). *สุขภาพจิต:จิตวิทยาในการดำรงชีวิตเล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภิดา เมธาวงค์ (2543). *ปัญหาและความต้องการ การใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการ
ประกันชีวิตของผู้บริหารฝ่ายขายบริษัทไทยประกันจำกัด*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีทางการ
ศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายสำเนา.
- สุนมา ชมพูทวีป และคณะ. (2532). *การศึกษา ความรู้และทัศนคติ และประสบการณ์ทางเพศของนักเรียน
ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. การประชุมวิชาการ ประชากรศาสตร์แห่งชาติ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 9 - 10 พฤศจิกายน.
- สุวชัย อีทรประเสริฐ. (2534). "การตั้งครรภในวัยรุ่น," *สถิติศาสตร์รามธิบดี*. กรุงเทพฯ: หจก.ปันปิก.
- โสภา ซปีลมันน์. (2543, มีนาคม). "วัยรุ่นวัยจับ," *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. 4(25) : 109.
- สมพงษ์ จิตระดับ.(2544,15 กุมภาพันธ์)."วัยรุ่นกับความรัก" *นิตสารลีลา* 1(3) :13
- ศณีสว่าง พัววงศ์แพทย์.(มปป.) *ครอบครวัไทยในปัจจุบัน และความต้องการความช่วยเหลือและการแทรกแซง
สถาบันครอบครวั:มุมมองของนักสวัสดิการครอบครวั*.กรุงเทพฯ : สมาคมนักสังคมสงเคราะห์
แห่งประเทศไทย.
- ศิริรัตน์ ภูัสกลเจริญศักดิ์. (2531). *ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อความพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง
ของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

- อลิศรา ชูชาติ และคณะ. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติและค่านิยมของหญิงวัยรุ่นสถาน
เรียมย์ในเขต กทม.
- อาภา จันทรสกุล. (2531). การปรับพฤติกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อำพัน ทันสม. (2535). ผลของการให้คำปรึกษาแบบเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และสุวรรณ วรวรรณ. (2530). คู่มือการสอนเรื่องครอบครัวศึกษา. กรุงเทพฯ: หจก.
สไตล์.
- อุมาพร ภัทรวานิชย์. (2541). รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องการใช้สื่อเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและ
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น กรณีศึกษา โรงเรียนพานิชยการแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร.
นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมรรัตน์ โพธิ์วัฒน์. (2533). เปรียบเทียบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อการปรับตัวทาง
สังคมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา
และการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ เศวตนันท์. (2529). การศึกษาความรู้และเจตคติและความต้องการที่จะศึกษาเรื่องเพศของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาริต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Block, Joel. (1978, April). "Effects of a Ration-E motive Mental Health Program on Poorly
Achieving Disruptive High School Students" *Journal of counseling Psychology*.
25(187) : 61-65.
- Barnes, Leona Walters.(1977, April). " The Effect of Group Counseling on the Self Concept
Achievement of Primary Grade Mexican American Pupils," *Dissertation Abstracts*
International. 38 : 5920-A
- Carl I. Hovland and Milton J. Rosenberg. (1961). *Attitude Organization and Change*. New Haven:
Yale University Press.
- Coon, Dennis. (1977). *Essentials of Psychology: Exploration and Application*. 5th ed.
California : West Publishing Company.
- Curren, James, P. and Lippald, Stephen. (1975, May). "The Effect of Physical Attraction and
Attitude Similylity on AttractionIN Dating Dyads," *Journal of Personality Duke University
Press*. 6(32):111
- Dworetzky, P. John (1999). *Psychology*. 6th ed. Western Washington University. Mishican :
Brooks/Cole Publishing Company.
- Ellis, Albert and John M. Whiteley. (1979). *The Theorelcal and Empirical Foundations of Ration-
Emotive Theory*. California: Brooks/Cole Publishing company.

- Golsen, Rosek. (1960). *What College Students Think*. New Jersey : Nostran Company Inc.
- Green, L.W., Kreuter M.W. (1998). *Health Promotion Planning An Education and Environment Approach*. California : Mayfield Publishing Company.
- Hansen, James C. Richard Warner and Elsiem Smith. (1976). *Group Counseling Theory and Process*. Chicago : Rand Menally Collage Publishing Company.
- Hedquist, Francis J. and Basy K. Weinhold.(1970,May). "Behavior Group Counseling. With Socially Anxious and Unassertive College Student," *Jernal of Counseling Psychology*. 17(180):237-242.
- Herbert A .Oho. (1968). *Sex and Violence on the American Newsstand and Mass Media*. New York : Harper Row Publishing.
- Johnson, David W. (1986). *Reaching Out;Intrepersonal Effectiveness AndSelf Actualization*. 3rd ed. New York : Prentice-Hall.
- Kastenbaum, Robert. (1979). *Human Development*. Boston : Allyn and Bacon. Inc.
- Keller, James F. and J. W. Croake. (1975,May). "Effects of Program in Rational Thinking of Anxieties in Older Person," *Journal of Counseling Psychology*. 22 (222): 54-57.
- Lerner,R. M. and Spanire, G.B. (1980). *Adolescent Development: A life span Perspective*. New York : Megrow Hill.
- Milton,H. Talyer. (1974). *A Rational-Emotive Workshop On Overcoming Study Blocks*. South Carolina : Ainstone College in Gattney.
- Offer,Danial. (1979). *Sexual Behavior of a groups of Normal Adolescents Medical Aspects of Human Sexuality*. New York : Megrow Hill.
- Ohlsen, Merly M. (1970). *Group Counseling*. New York : Halt Rinchart and Winston,Inc.
- Patterson, C.H. (1966). *Theories of counseling and Psychotherapy*. New York : Harper and Row.
- Piaget, J. (1952). *The Origin of Intelligence in children*. New York : Iransalted by Margaret Cook International University.
- Povida, T.G. (1975). "*Reputation and the Adolescent girl: and analysis*"
- Rice,F. Phillip. (1996). *The Adolescent :Development Relationship and Culture*. 8th ed. Boston: Allyn And Bacon.
- Rogers,Dorothy. (1972). *The Psychology of Adolescent*. 2nd ed. New York : Meredith Corporation.
- Samudle wieze. Edward. (1975,November). "Dissertation Abstracts International.36(5):2645-A. No
- Sprinthall, Norman A. and Collins, Andrew W. (1984). *Adolescent Psychology: A Developmental View*. Reading Massachusetts : Addison-Wesley Publish Co.,
- Stinberg,Laurence. (1993). *Adolescence*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Woal Theodore S. (1964,May). "A Project in group Counseling in Junior High School," *The Personnel and Guidance Journal* 43(43):661-663
- Zolic, Karen, I. Christopher and Lehr Ellen.(1980,May). "Cognitive Behavioral Intervention in school Discipline : A Preliminary student," *The Personnel and Guidance Journal*. 59 (59):95-105.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731,5618

ที่ ทม 1012/ ๗๙๕๙

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิลาวรรณ์ ทวิชศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างประเทศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดชุมพร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีจำ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและโปรแกรมการศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างประเทศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดชุมพร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิลาวรรณ์ ทวิชศรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 858.3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ / พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสอาดเศตมวิททยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววิลาวรรณ์ ทวีขศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์ชวลิต รวยดาจิด เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศและการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ในระหว่างเดือนธันวาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววิลาวรรณ์ ทวีขศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะเห็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทนา หะวานนท์)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
2. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
3. แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน และสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
4. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อ

การคบเพื่อนต่างเพศ

แบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความ ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ความคิดเห็นของนักเรียน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งก็ตรงกับความคิดของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ด้านความรู้สึกของนักเรียน

พอใจมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนรู้สึกพอใจมากที่สุด
พอใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนรู้สึกพอใจมาก
เฉยๆ	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนรู้สึกเฉยๆ
ไม่พอใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนรู้สึกไม่พอใจ
ไม่พอใจมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นนักเรียนรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ด้านแนวโน้มในการกระทำของนักเรียน

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้างไม่กระทำบ้างเท่าๆกัน
นานๆครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับที่นักเรียนตั้งใจกระทำน้อยครั้งมาก
ไม่กระทำเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับที่นักเรียนตั้งใจที่จะไม่กระทำเลย

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน						ความรู้สึกรู้สึกของนักเรียน						แนวโน้มในการกระทำของนักเรียน					
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	พอใจ มากที่สุด	พอใจ	เฉย ๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจ มากที่สุด	บ่อยที่ สุด	บ่อย	บ้าง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่กระทำ เลย			
1	การเดินทางไปเล่นกับเพื่อนต่าง เพศเพื่อแสดงถึงความสนิทสนมกัน																		
2	การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับ เรื่องเพศ																		
3	การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยถ้อยคำ สุภาพ																		
4	การใช้ถ้อยคำหยาบคายเพื่อแสดงถึง ความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศ																		
5	การดักเตือนเพื่อนต่างเพศที่หนีเรียน																		
6	การให้ความสนใจและตั้งใจฟังเมื่อเพื่อน ต่างเพศแสดงความคิดเห็น																		
7	การชวนพูดคุยและติดตลกเล่นเมื่อพบ เห็นเพื่อนต่างเพศมีสีหน้าเศร้าหมอง																		
8	การดักเตือนเพื่อนต่างเพศไม่เกี่ยวข้อง กับสิ่งเสพติด																		
9	การให้ความร่วมมือเพื่อนต่างเพศขอ ความช่วยเหลือเรื่องการศึกษา																		
10	การเก็บเอกสารการเรียนให้เพื่อนต่าง เพศที่ไม่ได้เข้าชั้นเรียน																		

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน				ความรู้สึกรักของนักเรียน				แนวโน้มในการกระทำของนักเรียน					
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	พอใจ มากที่สุด	พอใจ	เฉย ๆ	ไม่พอ ใจ	ไม่พอใจ มากที่สุด	บ่อยที่ สุด	บ่อย	บ้าง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่กระทำ เลย
11	การให้เพื่อนต่างเพศออกการบ้านส่งครู														
12	การพาซื้อของราคาแพงให้เพื่อนต่างเพศที่นักเรียนชื่นชม														
13	การปรบมือแสดงความชื่นชมเมื่อเพื่อนต่างเพศได้รบบรางวัลความประพฤติดี														
14	การดื่มหรือเสพยาของมีนเมาเมื่อไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ														
15	การนัดพบกับเพื่อนต่างเพศตามแหล่งบันเทิงเป็นกลุ่ม														
16	การนัดพบกับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคย														
17	การขออนุญาตผู้ปกครองก่อนนัดพบกับเพื่อนต่างเพศ														
18	การขออนุญาตผู้ปกครองก่อนนัดสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ														
19	การนัดเพื่อนต่างเพศชมภาพยนตร์สองต่อสอง														
20	การนัดเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในสถานสาธารณะหรือชายทะเล														

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน				ความรู้สึกของนักเรียน				แนวโน้มในการกระทำของนักเรียน							
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	พอใจ มากที่สุด	พอใจ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจ ใจ	บอຍที่ สุด	บอຍ	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่กระทำ เลย			
21	การนัดเพื่อนต่างเพศเที่ยวหลังเลิกเรียน																
22	การนัดกับเพื่อนต่างเพศตามลำพังเพื่อ ความสนิทสนม																
23	การนัดเพื่อนต่างเพศเที่ยวยามค่ำคืน																
24	การคบเพื่อนต่างเพศเป็นคูรักในวัยเรียน																
25	การใช้สายดาทำทางย้วยวนเพื่อนต่าง เพศที่เป็นคูรัก																
26	การคบเพื่อนต่างเพศเป็นคูรักครั้งละ หลาย ๆ คนไว้เลือก																
27	การคอยเฝ้าติดตามคูรักอยู่เสมอ																
28	การเดินจับมือโอบไหล่คูรัก																
29	การอยู่ตามลำพังกับคูรักสองต่อสองในที่ ลับสายตาผู้อื่น																
30	การเที่ยวเตร่กับคูรักยามค่ำคืน																
31	การนัดเที่ยวกับคูรักสถานที่ไกล ๆ ที่ ต้องพักค้างแรม																
32	การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศใน วัยเรียน																

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน					ความรู้สึกของนักเรียน					แนวโน้มในการกระทำของนักเรียน				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	พอใจ มากที่สุด	พอใจ	เฉย ๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจ มากที่สุด	บ่อยที่ สุด	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่กระทำ เลย
33	ถ้าวิธีการคุมกำเนิดถูกต้องสามารถมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้															
34	การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่เพิ่งรู้จักกัน															
35	การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศมากหน้าหลายตา															
36	การมีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกันคู่รักมีความสัมพันธ์กับคนอื่น															
37	การอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยาในวัยเรียน															
38	การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนโดยการปฏิเสธการเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศยามดึก															
39	การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศโดยการหลีกเลี่ยงการดูภาพยนตร์ / วิดีโอที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ															
40	การใช้เวลาว่างออกกำลังกายเพื่อป้องกัน การหมกมุ่นเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ															

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ปฏิบัติกับนักเรียน บ่อยที่สุด ถึงไม่เคยเลย

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียนบ่อยมาก
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียนบ่อย
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียนบางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาปฏิบัติกับนักเรียนนาน ๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่บิดามารดาไม่เคยปฏิบัติกับนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ผู้ปกครองห้ามนักเรียนเดินจับมือ ถือแขน กอดคอกับเพื่อนต่างเพศ					
2	ผู้ปกครองสอนนักเรียนไม่ให้ใช้วาจาหยาบคายพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ					
3	ผู้ปกครองตักเตือนนักเรียนเรื่องการเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคย					
4	ผู้ปกครองนักเรียนมักจะตักเตือนนักเรียนไม่ให้ประพฤติผิดทางเพศในวัยเรียน					
5	ผู้ปกครองให้สิทธินักเรียนในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศ					
6	นักเรียนนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ปกครอง					
7	ผู้ปกครองห้ามนักเรียนแต่งตัวรั้นรูปตามแฟชั่นเมื่อไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ					
8	ผู้ปกครองไม่เคยห้ามปรามเมื่อนักเรียนต้องการไปค้างคืนบ้านเพื่อนต่างเพศ					
9	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสถานที่ห่างไกลและต้องพักค้างแรม					
10	ผู้ปกครองเข้าใจเมื่อนักเรียนให้เหตุผลเกี่ยวกับการนัดเพื่อนต่างเพศเพื่อติวบทเรียนในวันหยุด					
11	ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจเมื่อนักเรียนนัดเพื่อนต่างเพศติวบทเรียนในวันหยุด					

ข้อ	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยเลย
12	ผู้ปกครองชักชวนนักเรียนขออนุญาตไปร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนในวันหยุดกับเพื่อนต่างเพศ					
13	ผู้ปกครองไว้ใจให้นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศเมื่อมีงานเทศกาลสำคัญ					
14	ผู้ปกครองให้เหตุผล เมื่อไม่อนุญาตให้นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศยามค่ำคืน					
15	ผู้ปกครองดูแลเรื่องการแต่งกายเมื่อนักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ					
16	ผู้ปกครองติดตามเมื่อนักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศและกลับบ้านไม่ตรงเวลา					
17	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนเมื่อนักเรียนต้องการไปเยี่ยมเพื่อนต่างเพศที่เจ็บป่วย					
18	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจ รับฟัง เมื่อนักเรียนพูดคุยถึงปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ					
19	ผู้ปกครองให้คำปรึกษานักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศเมื่อคบกันเป็นคู่รัก					
20	ผู้ปกครองมักจะดูว่านักเรียนด้วยถ้อยคำหยาบคายเมื่อรู้ว่านักเรียนนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง					

แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมการคบเพื่อนและสื่อแต่ละประเภทเกี่ยวกับพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศ ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย

การเลียนแบบจากเพื่อน

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนมากที่สุด
ส่วนใหญ่จริง	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนมาก
ส่วนใหญ่ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากเพื่อนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนไม่ได้เลียนแบบการกระทำจากเพื่อน

การเลียนแบบจากสื่อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อมากที่สุด
ส่วนใหญ่จริง	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อมาก
ส่วนใหญ่ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนเลียนแบบการกระทำจากสื่อน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนี้นักเรียนไม่ได้เลียนแบบการกระทำจากสื่อ

**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์
เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน**

ครั้งที่ 1	ประชุมניתและสร้างสัมพันธ์ภาพ
ครั้งที่ 2	สำรวจเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 3	การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน
ครั้งที่ 4	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน
ครั้งที่ 5	การเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนัด
ครั้งที่ 6	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนัด
ครั้งที่ 7	การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก
ครั้งที่ 8	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก
ครั้งที่ 9	การเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 10	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 11	การเปลี่ยนเจตคติต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 12	การเปลี่ยนเจตคติต่ออิทธิพลจากเพื่อน และสื่อต่างๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 13	สรุปการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองและ อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
ครั้งที่ 14	ปัจฉิมניתและปิดกลุ่มการให้คำปรึกษา

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

ครั้งที่ 1

ปฐมนิเทศ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกอบอุ่น ไว้วางใจ และรู้จักคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่ม และผู้ให้คำปรึกษา
2. เพื่อให้สมาชิกทราบวัตถุประสงค์ กฎ ระเบียบ และข้อผูกพัน วัน เวลา จำนวนครั้งที่จะได้รับคำปรึกษา ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวต้อนรับนักเรียน และ แนะนำตนเองกับสมาชิก
2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแนะนำตนเองโดยใช้กิจกรรม “จดหมายสัมพันธ์”
  - 2.1. ผู้ให้คำปรึกษาแจกกระดาษให้สมาชิกคนละแผ่น ให้เขียนชื่อ นามสกุล และอาชีพ ที่ไผ่ผืน
  - 2.2. ผู้ให้คำปรึกษาเก็บกระดาษจากทุกคน และส่งกลับไปใหม่โดยไม่ซ้ำคนเดิมเมื่อสมาชิกได้อ่านแล้วให้เขียนแสดงความรู้สึกที่ได้รู้จักกัน เมื่อเขียนเสร็จก็ส่งต่อไปยังคนอื่นๆจนครบทุกคน คนสุดท้ายส่งคืนเจ้าของชื่อ
  - 2.3. ให้สมาชิกทุกคนอ่านจดหมายของตนเอง
  - 2.4. ผู้ให้คำปรึกษาถามความรู้สึกของสมาชิก รู้สึกอย่างไรกับตนเองและเพื่อนๆ เมื่อได้อ่านข้อความที่เพื่อนแต่ละคนเขียนส่งมาให้
3. ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน กฎ ระเบียบ ของกลุ่ม รวมถึงอธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกกลุ่ม
4. ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และแจกตารางโปรแกรม การให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
5. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

สรุปสาระที่ได้

สมาชิกในกลุ่มเกิดความรู้สึกคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และไว้วางใจผู้ให้คำปรึกษา กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อผูกพัน บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา ระยะเวลา และจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

ครั้งที่ 2

สำรวจเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน คือ การคบกันในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ
2. เพื่อสำรวจความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล และไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่อเหล่านั้น

วิธีดำเนินการ

1. **ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา**
  - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม
  - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งที่ 2
2. **ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม**

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. **ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา**
  - 3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การคบกันในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ A (activating event)
  - 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้านตามที่ได้กล่าวมา B(belief)
  - 3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้น หรือผลกระทบจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (emotional and behavioral consequence)
  - 3.4 ผู้ให้คำปรึกษาร่วมกับนักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจัยความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น การแสดงถึงความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะเช่นไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร และนักเรียนคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงสมเหตุสมผล D (disputing intervention)
  - 3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องมาจากการคิดวิเคราะห์ การโต้แย้ง วิจัย ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ E (effect)
  - 3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการ

เปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล ต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน F(new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 2 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี และจะนำผลจากการให้คำปรึกษาไปปฏิบัติอย่างไร

สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์การคบเพื่อนต่างเพศที่เกิดขึ้นทั้ง 4 ด้าน และรู้ว่าความคิดที่สมเหตุสมผลและไม่สมเหตุสมผลมีผลกระทบต่อตนเองอย่างไร และเมื่อได้เปลี่ยนความคิดความเชื่อแล้วตนเอง มีความรู้สึกอย่างไร

ครั้งที่ 3

การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ความคิด ความเชื่อในการปฏิบัติหรือการแสดงออกกับเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน และผลที่ตามมา จากความคิด ความเชื่ออื่นๆ
2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน
3. เพื่อฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา

ครั้งที่ 3

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนที่เกิดขึ้นได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนตามที่ได้กล่าวมา B(belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อนั้นๆ C (emotional and behavioral consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลโดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์โต้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่นการแสดงถึงความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศที่สมาชิกคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะเช่นไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อสมาชิกอย่างไร และสมาชิกคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงสมเหตุสมผลในการแสดงออกถึงความสนิทสนมกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนา D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน F(new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 3 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียนสร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อนๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ว่านักเรียนมีความคิดความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไรสมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEF ของเอลลิส

4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 4

ทบทวนการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนเป็นความคิด ความเชื่อ ที่มีเหตุผล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษานอกรวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 4

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพุดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ ในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 3

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้

3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้ นักเรียนเล่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่พบเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพุดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ A (activating event)

3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของตน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)

3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิดความเชื่อต่างๆ C (consequence)

3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ด้วยการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจารณ์ D (disputing intervention)

3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน E (effect)

3.2.6 ผู้รับคำปรึกษาออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน F(new feeling)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 4 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม พร้อมทั้งถามว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน

ครั้งที่ 5

การเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนัด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ความคิดความเชื่อต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ และผลที่ตามมาจากการคิด ความเชื่อ นั้นๆ
2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่ สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ
3. เพื่อฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งที่ 5

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นตอนในการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ หรือ เหตุการณ์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศที่เกิดขึ้น ได้แก่การระมัดระวังเรื่องการมีนัด หรือนัดเที่ยว สัมผัสกับเพื่อนต่างเพศ การนัดกันเป็นกลุ่ม การขออนุญาตผู้ปกครองเรื่องการมีนัด การนัดพบกับเพื่อนต่างเพศตามลำพังสองต่อสองในสถานที่ไม่เหมาะสม การนัดเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียนและเวลา กลางคืน A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ของนักเรียนเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศตามที่ได้กล่าวมา B (belief)

3.3 ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนสังเกต อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือ ผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (emotional and behavioral consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลโดยการ วิเคราะห์ วิจารณ์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น การนัดเที่ยวสัมผัสกับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคยสองต่อสองนักเรียนคิดว่าสมเหตุสมผลหรือไม่เพราะอะไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร และคิดว่าควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อต้องไปเที่ยวสัมผัสกับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคยจึงจะสมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องมาจาก การคิดวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ F(new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 5 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งถามว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียนสร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อนๆเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ว่ามีความคิด ความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไรสมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEFของเอลลิส

4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 6

ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนัด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 6

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 5

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเองเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้

3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศได้แก่ การระมัดระวังเรื่องการมีนัด การนัดกันเป็นกลุ่ม การขออนุญาตผู้ปกครองเรื่องการมีนัดการนัดพบกับเพื่อนต่างเพศในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม การนัดเที่ยวกลางคืน และหลังเลิกเรียน A (activating event)

3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของตน เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)

3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ (consequence)

3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการ วิเคราะห์ โต้แย้ง วิจารณความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจารณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.2.6 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด

ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล
F(new feeling)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร

4. ขันยติการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 6 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุ มีผลเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ

ครั้งที่ 7

การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก ความคิดความเชื่อในการปฏิบัติหรือการแสดงออกเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก และผลที่ที่เกิดขึ้น จากความคิด ความเชื่อนี้ๆ

2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่ สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก

3. เพื่อฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก

วิธีดำเนินการ

1. ขันเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา

ครั้งที่ 7

2. ขันเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขันดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์

เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักที่เกิดขึ้น ได้แก่ การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศจนคนรัก
ในวัยเรียน การคบหาเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายคน พฤติกรรมที่แสดงออกว่าเป็นคู่รัก การป้องกันคู่รัก
ถูกกล่าวหาเป็นเหตุ A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ของนักเรียน เกี่ยวกับการคบเพื่อน
ต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักตามที่ได้กล่าวมา B(belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนพิจารณาอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือ
ผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้น ๆ C (consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล
ต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลโดยการวิเคราะห์
วิจารณ์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่
การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น
การคบเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายคนไว้เลือก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลหรือไม่และการกระทำ
เช่นนั้นส่งผลกระทบต่อสมาชิกอย่างไร และสมาชิกคิดว่า การคบเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักควรปฏิบัติอย่างไร
จึงสมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การ
วิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน
ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ เมื่อ
สนิทสนมเป็นคู่รัก F (new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 7 และผู้ให้คำปรึกษา
สรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไป
ปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้สมาชิกสร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจาก
เพื่อนๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก ว่ามีความคิดความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไร
สมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุ
สมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEF ของเอลลิส

4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์การคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก
ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิด
ความเชื่อ ที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล

ครั้งที่ 8

ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก เป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 8

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้

3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษานักเรียนเล่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์การคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักได้แก่ การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศฉันคนรักในวัยเรียน การคบหาเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายคน พฤติกรรมที่แสดงออกว่าเป็นคู่รัก การป้องกันคู่รักถูกกล่าวหาเป็นเหตุ A (activating event)

3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของตน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)

3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิดความเชื่อต่างๆ C (consequence)

3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการ วิเคราะห์ โต้แย้ง วิจัยความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.2.5 ผู้รับคำปรึกษาสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจัย ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก E (effect)

3.2.6 ผู้รับคำปรึกษาบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน

ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก F(new feeling)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ วิचारณ์ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุ สมผล ควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร

4. ขัณฑ์ติการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 8 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุ มีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักสังเกตจากการฝึกการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก จากงานที่ได้รับมอบหมาย และกริยาท่าทาง การแสดงออก

ครั้งที่ 9

การเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ความคิดความเชื่อเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่ออื่นๆ

2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ

3. เพื่อฝึกการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขัณฑ์เริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 9

2. ขัณฑ์เปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนพอใจ การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัยเรียน A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อของนักเรียน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ B (belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่จะเกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่ออื่นๆ C (consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์โต้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนซึ่งแรงเหตุผล เช่น การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะอย่างไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบนักเรียนอย่างไร และสมาชิกคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรที่จะสมเหตุสมผลขณะที่อยู่ในวัยเรียน D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ F (new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 9 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียน สร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อนๆเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ว่ามีความคิดความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไร และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEFของเอลลิส

4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

สมาชิกได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 10

บททวนการเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 10

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 9

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้

3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนพอใจ การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัยเรียน A (activating event)

3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อของตนเอง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)

3.2.3 ผู้รับคำปรึกษาบอกถึง อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (consequence)

3.2.4 ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการ วิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ E (effect)

3.2.6 นักเรียนบอกเล่า ถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน

ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล F(new feeling)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ วิจัย การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร

4. ชั้นปฏิบัติการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 10 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ฝึกทักษะการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ

ครั้งที่ 11

การเปลี่ยนเจตคติต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ความคิดความเชื่อของนักเรียนเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่อต่างๆ

2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 11

2. ชั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก การมีความสัมพันธ์ทางเพศ

A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนเกี่ยวกับ ความคิด ความเชื่อ ต่อการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่ได้กล่าวมา B(belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจง เหตุผล เช่น นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ไม่ไว้วางใจตนจึงไม่อนุญาตให้นักเรียนเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศเวลากลางคืน โดยให้นักเรียนโต้แย้งความคิดนั้น และคิดว่าการที่ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เที่ยวเวลากลางคืนน่าจะมีเหตุผลอย่างไรการเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศควรไปในเวลาใดจึงจะสมเหตุสมผล D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้น จากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ F(new feeling)

4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 11 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าสมาชิกได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผล

ครั้งที่ 12

การเปลี่ยนเจตคติต่ออิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่างๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์เนื่องจาก อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่างๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ความคิด ความเชื่อเนื่องจากอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่อต่างๆ

2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่างๆ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 12

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์ เนื่องจากอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อได้แก่ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ /วิดีโอ/วีซีดี และ อินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ เนื่องจากอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่ได้กล่าวมา B(belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่จะตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่อการคบเพื่อนต่างเพศ โดยการ วิเคราะห์ วิจารณ์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวน ชี้แจงเหตุผล เช่น นักเรียนถูกเพื่อนชักจูงเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียน นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผลหรือไม่ เพราะอะไร และควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อเพื่อนชวนเที่ยวเตร่หลังเลิกเรียน D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็น ความคิด ความเชื่อ ที่มีเหตุผลเกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศ F(new feeling)

4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 12 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์เกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล

ครั้งที่ 13

สรุปการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อทบทวนและสรุปขั้นตอนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 13

2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้ทบทวนถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เนื่องจากการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ A (activating event)

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่ได้กล่าวมา B(belief)

3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่จะตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (consequence)

3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิจรรณ์ โต้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถาม

ปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล

D (disputing intervention)

3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)

3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

F(new feeling)

4. ขัณฑ์การให้คำปรึกษา

4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 13 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร

4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

สรุปสาระที่ได้

นักเรียนได้ทบทวนและช่วยกันสรุปเหตุการณ์หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ผลกระทบที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล และการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผล

ครั้งที่ 14

ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของตนเองเรื่องการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อยุติ การให้คำปรึกษาการเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษาทักทายนักเรียน
2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปขั้นตอนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุผลตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์
3. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนสำรวจตนเองและรายงานผลที่เกิดขึ้นกับตนเองเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ทั้ง 4 ด้าน หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
4. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่ม บอกกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกลุ่มการให้คำปรึกษา

และนักเรียนได้รับอะไรจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและได้ทำอะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนจะนำผลจากการให้คำปรึกษาครั้งนี้ไปใช้อย่างไร

5. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวขอบคุณนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์เพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกอบอุ่นไว้วางใจ และรู้จักคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มและผู้ให้คำปรึกษา</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกทราบวัตถุประสงค์ กฎระเบียบ และข้อผูกพัน วัน เวลา จำนวนครั้งที่จะได้รับคำปรึกษา ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกกลุ่ม</p>	<p>1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวต้อนรับนักเรียน และแนะนำตนเองกับสมาชิกผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแนะนำตนเองโดยใช้กิจกรรม "จดหมายสัมพันธ์"</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษาแจกกระดาษให้สมาชิกคนละแผ่นให้เขียนชื่อ นามสกุล และอาชีพ ที่ใฝ่ฝัน</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาเก็บกระดาษจากทุกคน และส่งกลับไปใหม่โดยไม่ซ้ำคนเดิมเมื่อสมาชิกได้อ่านแล้วให้เขียนแสดงความรู้สึกที่ได้รู้จักกัน เมื่อเขียนเสร็จก็ส่งต่อไปยังคนอื่น ๆ จนครบทุกคน คนสุดท้ายส่งคืนเจ้าของชื่อ</p> <p>1.3 ให้สมาชิกทุกคนอ่านจดหมายของตนเอง</p> <p>1.4 ผู้ให้คำปรึกษาตามความรู้สึกของสมาชิก รู้สึกอย่างไรกับตนเองและเพื่อนๆ เมื่อได้อ่านข้อความที่เพื่อนแต่ละคนเขียนส่งมาให้</p> <p>2. ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน กฎ ระเบียบ ของกลุ่ม รวมถึงอธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกกลุ่ม</p> <p>3. ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และแจกตารางโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน</p> <p>4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป</p>
2	สำรวจเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศ	<p>1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน คือ การคบกันในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตน</p>	<p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพ ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาออกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งที่ 2</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกับ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		<p>เมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ</p> <p>2. เพื่อสำรวจความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล และไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่อเหล่านั้น</p>	<p>ของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การคบกันในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมขึ้นเป็นคู่รัก และความสัมพันธ์ทางเพศ A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิดความเชื่อ ความรู้สึก เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้านตามที่ได้กล่าวมา B(belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณาลึกลับที่เกิดขึ้น หรือผลกระทบจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษาร่วมกับนักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิเคราะห์ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น การแสดงถึงความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะเช่นไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร และนักเรียนคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงสมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องมาจากการคิดวิเคราะห์ การโต้แย้ง วิเคราะห์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล ต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน F(new feeling)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ในฐานะเพื่อน ความคิด ความเชื่อในการปฏิบัติหรือการแสดงออกกับเพื่อนต่างเพศ ในฐานะเพื่อน และผลที่ตามมาจากความคิดความเชื่อนั้นๆ</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียน เปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ในฐานะเพื่อน</p>	<p>4. ขันยุดิการให้คำปรึกษา</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 2 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำผลจากการให้คำปรึกษาไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้าง สัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 3</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนที่เกิดขึ้นได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนตามที่ได้กล่าวมา B(belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนพิจารณา อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่อนั้นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลโดยการวิเคราะห์ วิจาร์ณั ได้อย่าง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่นการแสดงถึงความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศที่สมาชิกคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะเช่นไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อสมาชิกอย่างไร และสมาชิกคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงสมเหตุสมผลในการแสดงออกถึงความสนิทสนมกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนา D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ในฐานะเพื่อน F(new feeling)</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 3 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมคำถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียนสร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อนๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ว่านักเรียนมีความคิดความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้น อย่างไรสมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่ สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEF ของเอลลิส</p> <p>4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	ทบทวนการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน	เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนเป็นความคิดความเชื่อ ที่มีเหตุมีผล	<p>1. ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งที่ 4</p> <p>2. ชั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพุดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ ในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 3</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้</p> <p>3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ได้แก่ การถูกเนื้อต้องตัว การพุดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การแสดงความห่วงใยเพื่อนต่างเพศ การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศด้านการเรียน การแสดงความชื่นชมเพื่อนต่างเพศ A (activating event)</p> <p>3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของตน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)</p> <p>3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (consequence)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	การเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนิต	1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการมีนิตกับเพื่อนต่าง เพศ ความคิดความ เชื่อต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีนิตกับเพื่อน ต่างเพศ และผลที่ตาม มาจากความคิด ความ เชื่อนั้นๆ	<p>3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สม เหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ด้วยการวิเคราะห์ ได้ แฉง วิจาร์ณ D (disputing intervention)</p> <p>3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ ได้แฉง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่ สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน E (effect)</p> <p>3.2.6 ผู้รับคำปรึกษาออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่ เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สม เหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน F(new feeling)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน วิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการ ให้คำปรึกษาครั้งที่ 4 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม พร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิก กลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำ ปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกในกลุ่ม เพื่อ สร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิก เกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำ ปรึกษาครั้งที่ 5</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและ ผู้รับคำปรึกษา ให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการ ปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		<p>2. เพื่อให้นักเรียน เปลี่ยนความคิด ความ เชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความ เชื่อที่ สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อน ต่างเพศ</p>	<p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศที่เกิดขึ้น ได้แก่การระมัดระวังเรื่องการมีนัด หรือนัดเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ การนัดกันเป็นกลุ่ม การขออนุญาตผู้ปกครองเรื่องการมีนัด การนัดพบกับเพื่อนต่างเพศตามลำพังสองต่อสองในสถานที่ไม่เหมาะสม การนัดเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียนและเวลากลางคืน A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศตามที่ได้กล่าวมา B (belief)</p> <p>3.3 ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนสังเกต อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่องจากความคิด ความเชื่ออื่นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลโดยการ วิเคราะห์ วิจาร์ณ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น การนัดเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคยสองต่อสองนักเรียนคิดว่าสมเหตุสมผลหรือไม่เพราะอะไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบนักเรียนอย่างไร และคิดว่าควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อต้องไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศที่ยังไม่คุ้นเคยจึงจะสมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องมาจาก การคิดวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ F (new feeling)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อการมีนัด	เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล	<p>4. ชั้นยุติการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 5 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งถามว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียนสร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อนๆเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ว่ามีความคิด ความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไรสมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEFของเอลลิส</p> <p>4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 6</p> <p>2. ชั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 5</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศได้แก่ การระมัดระวังเรื่องการมีนัด การนัดสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ การนัดกันเป็นกลุ่ม การขออนุญาตผู้ปกครองเรื่องการมีนัด การนัดเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม การนัดเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียนและเวลาว่าง</p> <p>คิน A (activating event)</p> <p>3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของตน เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)</p> <p>3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (emotional and behavioral consequence)</p> <p>3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการ วิเคราะห์ ได้แย้ง วิจาร์ณความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ ได้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.2.6 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล F(new feeling)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร</p> <p>4. ขันยุดิการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 6 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ เมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก ความคิดความเชื่อในการปฏิบัติหรือการ แสดงออกเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก และผลที่ตามมาจากความคิดความเชื่อนั้นๆ</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียน เปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก</p>	<p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้าง สัมพันธภาพเพื่อให้สมาชิก เกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>2.1 ผู้ให้คำปรึกษาบอกให้นักเรียนในกลุ่มทราบถึง วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 7</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้ บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการคบ เพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักที่เกิดขึ้น ได้แก่ การ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศฉันทันรักในวัยเรียน การคบหา เพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายคน พฤติกรรมที่แสดงออก ว่าเป็นคู่รัก การป้องกันคู่รักถูกกล่าวหา นินทา</p> <p>A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อ ความ รู้สึก ของนักเรียน เกี่ยวกับการคบเพื่อน ต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักตามที่ได้กล่าวมา B (belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน พิจารณาอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมาเนื่อง จากความคิด ความเชื่อนั้นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อ สนิทสนมเป็นคู่รัก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล โดยการวิเคราะห์ วิจัย ไต่แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสม ผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล- อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	<p>ทบทวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก</p>	<p>เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลต่อการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก เป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล</p>	<p>การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่นการคบเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลาย ๆ คนไว้เลือก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลหรือไม่และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อสมาชิกอย่างไร และสมาชิกคิดว่า การคบเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักควรปฏิบัติอย่างไร จึงสมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ เมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก F (new feeling)</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 7 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้สมาชิกสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก ว่ามีความคิดความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไรสมเหตุสมผลหรือไม่ และฝึกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEF ของเอลลิส</p> <p>4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งที่ 8</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>2. ชั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและ ผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกัน ของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่ม</p> <p>3. ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุ มีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักใน การให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านม</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอภิปราย การเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเกี่ยวกับการคบเพื่อน ต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความ คิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้</p> <p>3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์การคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก ได้แก่ การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศฉันคนรักในวัยเรียน การคบหาเพื่อนต่างเพศเป็นคู่รักหลายๆคน พฤติกรรมที่ แสดงออกว่าเป็นคู่รัก การป้องกันคู่รักถูกกล่าวหาในทหา A (activating event)</p> <p>3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อ ความ รู้สึกของตน เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนม เป็นคู่รักตามสถานการณ์ดังกล่าว B(belief)</p> <p>3.2.3 นักเรียนบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่จะเกิด ขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิดความเชื่อนี้ C (consequence)</p> <p>3.2.4 นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่ สมเหตุสมผล ต่อการคบเพื่อน ต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็น คู่รัก เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการ วิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมสมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.2.5 ผู้รับคำปรึกษาสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการ วิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็น ความคิดความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อน ต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก E (effect)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	การเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ ความคิดความเชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ และ ผลที่ตามมาจากความ คิด ความเชื่อ นั้น ๆ</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียน เปลี่ยนความคิด ความ เชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล เกี่ยว กับความสัมพันธ์ทาง เพศกับเพื่อนต่างเพศ</p>	<p>3.2.6 ผู้รับคำปรึกษาบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่ สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยว กับการคบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก F (new feeling)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน วิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการ คบเพื่อนต่างเพศเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รักว่าสมเหตุสมผล หรือไม่ และหากไม่สมเหตุ สมผลควรจะเปลี่ยนเป็น เช่นไร</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการ ให้คำปรึกษาครั้งที่ 8 และผู้ให้คำ ปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ให้ อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และ จะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำ ปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อ สร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพ เพื่อให้เกิดความรู สึกไว้วางใจในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งนี้</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและ ผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการ ปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้ บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับ ความ สัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ ความสัมพันธ์ทาง เพศกับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์กับ เพื่อนต่างเพศที่นักเรียนพอใจ การผูกมัดคู่รักด้วยการมี เพศสัมพันธ์ การป้องกันการมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัย เรียน A (activating event)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถาม ความคิด ความเชื่อของนักเรียน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ B (belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่จะเกิดขึ้น หรือผลที่ตามมา เนื่องจากความคิด ความเชื่ออื่นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิจาร์ณ โต้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนคิดว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นเป็นลักษณะอย่างไร และการกระทำเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร และสมาชิกคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรที่จะสมเหตุสมผลขณะที่อยู่ในวัยเรียน D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ กับเพื่อนต่างเพศ F (new feeling)</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 9 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายงานให้นักเรียน สร้างสถานการณ์ต่างๆหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นจากเพื่อน ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ว่ามีความคิด ความเชื่อต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไร และฝึกเปลี่ยนความคิด</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	ทบทวนการเปลี่ยนเจตคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ	เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่มีความเชื่อที่มีเหตุมีผล	<p>ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามแบบฝึกคิด ABCDEF ของเอลลิส</p> <p>4.3 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพ เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 10</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา กฎ ระเบียบ ข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ในการให้คำปรึกษาในครั้งที่ 9</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนอภิปรายการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อของตนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผลตามขั้นตอน ABCDEF ดังนี้</p> <p>3.2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนพอใจ การผูกมัดคู่รักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัยเรียน A (activating event)</p> <p>3.2.2 นักเรียนแสดงความคิด ความเชื่อของตนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศตามสถานการณ์ดังกล่าว B (belief)</p> <p>3.2.3 ผู้รับคำปรึกษาบอกถึง อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหรือผลที่ตามมาเนื่องจาก ความคิด ความ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	การเปลี่ยนเจตคติต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์ การ อบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ความคิดความเชื่อของนักเรียนเนื่องจากการ อบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	<p>เชื่อนั้นๆ C (emotional and behavioral consequence)</p> <p>3.2.4 ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล ด้วยการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล D (disputing intervention)</p> <p>3.2.5 นักเรียนสรุปผลจากการวิเคราะห์ โต้แย้ง วิจาร์ณ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ E (effect)</p> <p>3.2.6 นักเรียนบอกเล่า ถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความคิด ความเชื่อ ที่สมเหตุสมผล F(new feeling)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน วิเคราะห์ วิจาร์ณ การเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ ว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ และหากไม่สมเหตุสมผลควรจะเปลี่ยนเป็นเช่นไร</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 10 และผู้ให้คำปรึกษา สรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้าง สัมพันธ์ภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษานอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 11</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		<p>และผลที่ตามมาจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ</p>	<p>คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์การอบรมเลี้ยงดูของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน การมีนัด การปฏิบัติตนเมื่อสนิทสนมเป็นคู่รัก การมีความสัมพันธ์ทางเพศ A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนเกี่ยวกับ ความคิด ความเชื่อ ต่อการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่ได้กล่าวมา B(belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้น หรือผลที่ตามมา เนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุสมผล เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาดตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล เช่น นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ไม่ไว้วางใจตนจึงไม่อนุญาตให้นักเรียนเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศเวลากลางคืน โดยให้นักเรียนโต้แย้งความคิดนั้น และคิดว่าการที่ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เที่ยวเวลากลางคืนน่าจะมีเหตุผลอย่างไร การเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศควรไปในเวลาใดจึงจะสมเหตุสมผล</p> <p>D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่จะเกิดขึ้น จากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิเคราะห์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ</p> <p>F (new feeling)</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	การเปลี่ยนเจตคติต่ออิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่างๆเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์เนื่องจาก อิทธิพลจากเพื่อนและ สื่อต่างๆเกี่ยวกับการ คบเพื่อนต่างเพศ ความคิด ความเชื่อ เนื่องจากอิทธิพลจาก เพื่อนและสื่อ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และผลที่ตามมาจาก ความคิด ความเชื่อ นั้นๆ</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียน เปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อ ที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับ อิทธิพลจากเพื่อนและ สื่อต่างๆ</p>	<p>4. ขันยุดิการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการ ให้คำปรึกษาครั้งที่11 และผู้ให้คำปรึกษา สรุปเพิ่มเติม พร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าสมาชิกได้รับอะไร และได้ ให้อะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้ง นี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ใน การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อ สร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้ สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำ ปรึกษา ครั้งที่ 12</p> <p>2. ชั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและ ผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจถึง กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการ ปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้ บอกเล่าถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์ เนื่องจากอิทธิพล จากเพื่อนและสื่อได้แก่ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วีดีโอ/วีซีดี และอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการ คบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4ด้าน A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ เนื่องจากอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่าง เพศ ตามที่ได้กล่าวมา B(belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคน พิจารณา อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่จะตามมา เนื่องจากความคิด ความเชื่อ นั้นๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิดความเชื่อที่สมเหตุ สมผล เกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อต่อการคบเพื่อน ต่างเพศโดยการวิเคราะห์ วิจารณ์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สม เหตุสมผล ด้วยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาตาม</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
13	<p>สรุปการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ</p>	<p>เพื่อทบทวนและสรุปขั้นตอนการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ</p>	<p>ทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวน ชี้แจงเหตุผล เช่น นักเรียนถูกเพื่อนชักจูงเที่ยวเตร่กับเพื่อนต่างเพศหลังเลิกเรียน นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผลหรือไม่ เพราะอะไร และควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อเพื่อนชวนเที่ยวเตร่หลังเลิกเรียน</p> <p>D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลจากการวิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิจารณ์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็น ความคิด ความเชื่อ ที่มีเหตุผลเกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อ ต่อการคบเพื่อนต่างเพศ</p> <p>F(new feeling)</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้คำปรึกษาครั้งที่ 12 และผู้ให้คำปรึกษา สรุปเพิ่มเติมพร้อมกับถามนักเรียนในกลุ่มว่าได้รับอะไร และได้ทำอะไรกับสมาชิกกลุ่มในการรับคำปรึกษาในครั้งนี้ และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 ผู้ให้คำปรึกษานัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</p> <p>1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนในกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>1.2 ผู้ให้คำปรึกษาบอกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 13</p> <p>2. ขั้นเปลี่ยนแปลงกลุ่ม</p> <p>ผู้ให้คำปรึกษาทบทวน บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาให้เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อตกลง ในการปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>3.1 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้ ทบทวนถึงประสบการณ์หรือเหตุ การณ์เนื่องจากการคบ เพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ A (activating event)</p> <p>3.2 ผู้ให้คำปรึกษาถามนักเรียนถึง ความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4ด้าน และการอบรม เลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศ ตามที่ได้กล่าวมา B (belief)</p> <p>3.3 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนในกลุ่มทุกคน พิจารณา อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือผลที่จะตามมา เนื่องจากความคิด ความเชื่อต่างๆ C (consequence)</p> <p>3.4 ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้นักเรียนเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นความคิด ความเชื่อที่สม เหตุสมผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4 ด้าน การอ บรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อน และสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ โดยการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ได้แย้ง ความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล โดยใช้เทคนิค การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ได้แก่ การใช้ คำถามปลายปิด-ปลายเปิด การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชักชวนชี้แจงเหตุผล D (disputing intervention)</p> <p>3.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลจากการ วิเคราะห์ การโต้แย้ง การวิเคราะห์ ความคิดที่ไม่สมเหตุสม ผลเป็นความคิดที่สมเหตุสมผล E (effect)</p> <p>3.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณา อารมณ์ความ รู้สึกที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการเปลี่ยน ความคิด ความเชื่อที่ ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผล เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศทั้ง 4ด้าน การอบรมเลี้ยงดู ของพ่อแม่ผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนและสื่อเกี่ยวกับ การคบเพื่อนต่างเพศ F(new feeling)</p> <p>4. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</p> <p>4.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุปการให้ คำปรึกษาครั้งที่ 13 และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม พร้อม กับถามนักเรียนในกลุ่มว่า ได้รับและได้ทำอะไรกับกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่ม ในการรับคำปรึกษาครั้งนี้ และจะนำไป</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
14	ปัจฉิมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของตนเองเรื่องการเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิดความเชื่อที่มีเหตุมีผลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ</p> <p>2. เพื่อยุติ การให้คำปรึกษา การเปลี่ยนเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศแบบกลุ่ม ตามทฤษฎี เหตุผล-อารมณ์</p>	<p>ปฏิบัติอย่างไร</p> <p>4.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>1. ผู้ให้คำปรึกษาทักทายนักเรียน</p> <p>2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปขั้นตอนการเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลเป็นความคิด ความเชื่อที่มีเหตุมีผลตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์</p> <p>3. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนสำรวจตนเองและรายงานผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ทั้ง 4ด้าน หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>4. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่ม บอกกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกลุ่มการให้คำปรึกษาและนักเรียนได้รับอะไรจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม และได้ทำอะไรกับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนจะนำผล จากการให้คำปรึกษารั้งนี้ไปใช้อย่างไร</p> <p>5. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวขอบคุณนักเรียน</p>

ภาคผนวก ค

1. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
2. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบ

เพื่อนต่างเพศ

3. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ ของแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการ

เพื่อนต่างเพศ

4. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นราย ชื่อของแบบสอบถามอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบ

เพื่อนต่างเพศ

ตารางที่ 8 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(t)			ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(t)		
	ความคิด	ความรู้สึก	แนวโน้มในการกระทำ		ความคิด	ความรู้สึก	แนวโน้มในการกระทำ
1	4.420	8.102	2.301	20	7.978	11.068	5.070
2	2.453	4.295	2.536	21	7.808	7.203	4.642
3	3.437	5.139	2.656	22	8.305	10.548	3.515
4	2.605	4.368	2.363	24	4.762	6.230	4.807
5	2.323	3.336	2.561	25	7.784	8.416	4.595
6	3.406	2.055	2.096	26	6.100	6.924	3.999
7	3.293	3.852	1.861	27	4.619	4.067	3.642
8	4.781	5.637	2.707	28	8.932	9.620	3.684
9	2.379	3.571	1.382	29	8.360	7.873	4.802
10	4.233	3.440	2.538	30	7.539	7.076	3.954
11	3.923	3.340	.897	31	8.174	6.886	3.953
12	2.581	2.328	.992	32	4.625	7.033	3.311
13	2.947	2.232	3.002	33	3.985	3.832	2.053
14	4.334	3.352	2.193	34	7.004	8.932	3.971
15	7.493	7.251	3.247	35	6.364	5.883	3.311
16	6.625	5.997	6.208	36	7.017	7.032	3.542
17	2.755	5.191	4.220	37	7.958	4.969	3.084
18	1.981	3.505	3.819	38	4.512	5.775	4.190
19	6.181	5.524	2.738	39	4.737	5.713	3.915
20	7.419	7.906	4.541	40	4.693	4.909	5.292

Reliability =.9736

ตารางที่ 9 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	5.204	11	5.909
2	4.343	12	4.1892
3	4.906	13	2.455
4	4.939	14	7.133
5	4.377	15	3.841
5	4.371	16	3.144
7	4.558	17	4.785
8	3.066	18	2.552
9	8.334	19	3.482
10	5.034	20	2.306

Reliability =.7835

ตารางที่ 10 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศและอิทธิพลจากสื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก						
	อิทธิพลจากเพื่อน	อิทธิพลจากนิตยสาร	อิทธิพลจากหนังสือการ์ตูน	อิทธิพลจากวิทยุ	อิทธิพลจากโทรทัศน์	อิทธิพลภาพยนตร์/วิดีโอ วีซีดี	อิทธิพลจากอินเทอร์เน็ต
1	6.220	6.265	5.813	7.389	5.164	5.614	6.618
2	4.789	3.903	4.498	4.513	4.028	6.586	6.036
3	4.781	4.781	4.781	4.781	4.781	4.781	4.781
4	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379
5	7.262	8.831	6.495	4.141	6.792	8.741	5.102
6	6.958	8.512	7.490	6.170	8.239	7.812	8.940
7	6.625	6.625	6.625	6.625	6.625	6.625	6.625
8	2.755	2.755	2.755	2.755	2.755	2.755	2.755
9	9.479	8.831	8.831	7.697	8.747	9.429	7.697
10	5.740	5.888	4.748	5.629	5.569	6.251	5.611
11	7.498	7.802	6.905	8.275	6.959	6.853	7.339
12	7.277	6.853	7.277	5.757	6.738	6.196	6.585
13	9.025	9.025	9.516	9.490	9.742	8.804	8.025
14	8.833	8.833	8.598	6.495	8.376	8.091	7.753
15	6.070	6.070	5.705	5.005	5.374	5.776	5.694
16	4.648	4.260	3.725	4.039	4.304	2.870	4.184
17	6.812	5.843	7.871	6.905	5.955	7.599	5.145
18	11.314	9.280	9.139	6.955	10.457	8.976	4.245
19	12.516	8.425	6.675	6.097	6.573	7.703	5.162
20	4.693	4.693	4.693	4.693	4.693	4.693	4.693

Reliability = .9927

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิลาวรรณ ทวีศรี
วันเดือนปีเกิด	3 มิถุนายน พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	จังหวัด ชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	33 หมู่ 3 ตำบล วิสัยใต้ อำเภอสวี จังหวัด ชุมพร
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พยาบาลวิชาชีพ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลทุ่งตะโก อำเภอ ทุ่งตะโก จังหวัด ชุมพร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรและผดุงครรภ์ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2535	พย.บ. (พยาบาลศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ